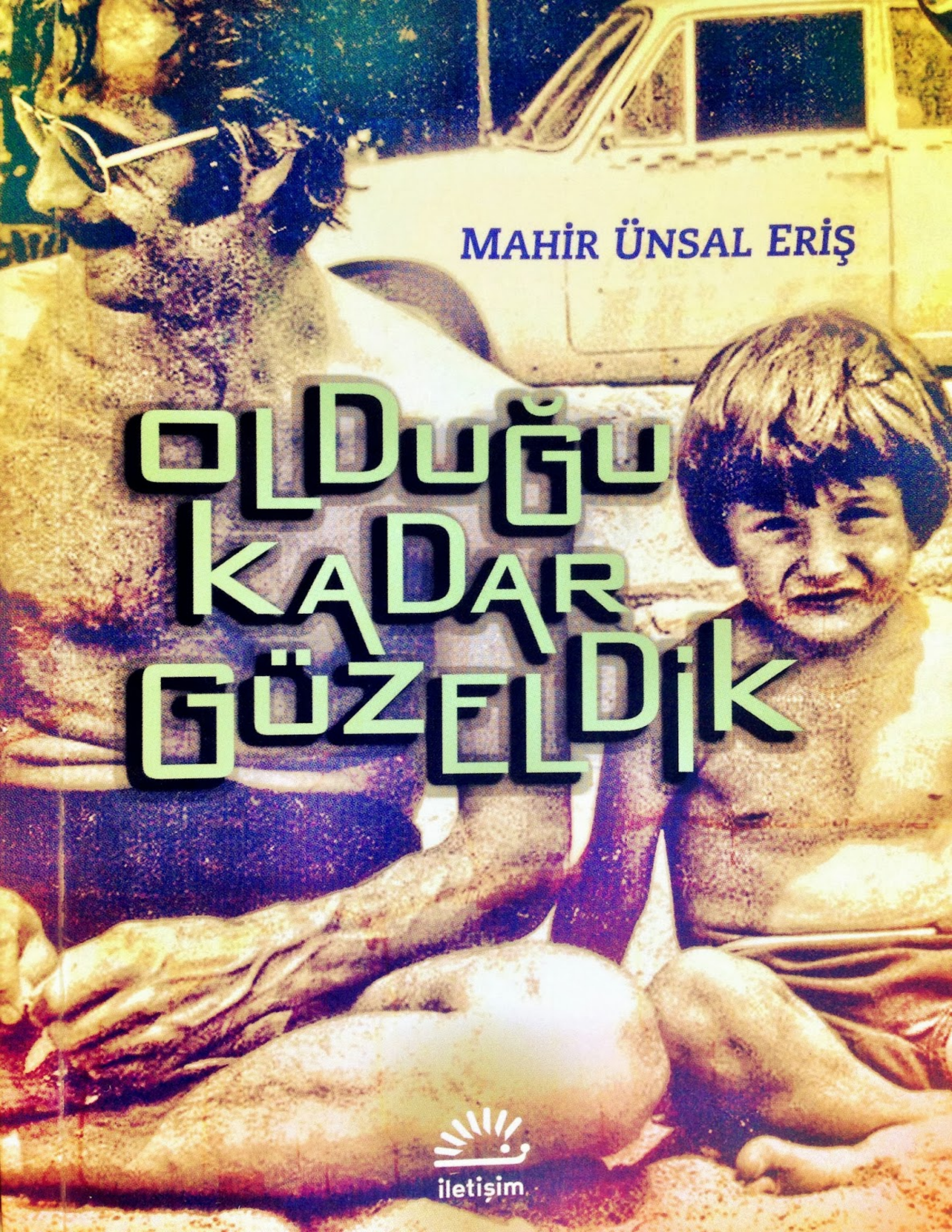

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

OLDUĞU KADAR GÜZELDİK

iletişim

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

Olduğu kadar güzeldik

MAHİR UNSAL ERİŞ 1980’de Çanakkale’de doğdu. Bandırma’da büyüdü. Arkeoloji okudu. Çeşitli dillerden kitaplar, makaleler, öyküler çevirdi, halen de çevirir. Yine lletişim’den çıkan *Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde* (2012) adlı bir öykü kitabı bulunur. *Olduğu Kadar Güzeldik* adlı kitabıyla 60. Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanı'nı kazanmıştır. Gençlerbirliklidir. Söylenişi bile güzel.

İletişim Yayınları 1881 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 269
ISBN-13: 978-975-05-1197-4

1-2. BASKI 2013, İstanbul
3. BASKI 2014, İstanbul

EDİTÖR Levent Can tek
KAPAK Suat Aysu
KAPAK *FOTOĞRAFI* Erdek, 1974
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Ekrem Buğra Büte
BASKI ve *CİLT* Sena Ofset SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları SERTIFIKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

Olduğu kadar güzeldik

“Olduğu kadar güzeldik.”
YILDIZ TİLBE

içindekiler

sen o zaman parasız yatılıdaydın

Sen o zaman parasız yatılıdaydın. Anlatmadık bunları sana. Annem istemedi. “Aklı bizde kalmasın, dersine çalışsın yavrum, okusun da kurtarsın kendini,” dedi. Sana haftada iki üç kez yazdığım mektuplara koyamadım bunları, diyebilemedim. Doğum haberini verdiğinden beri düşünüyordum ama, anlatayım istiyordum. Bugüne kısmetmiş.

Annemin de, babamın da inancı tamdı sana, biliyorsun. Benden pek ümitleri yoktu. Oğlan çocuğu yerine sayıyorlardı beni. Okumaz bu, diyorlardı. İte kaka liseyi bitirir, sonra Susurluk’un içinden, olmadı Bandırma’dan, Karacabey’den bulur birini evlendiririz diye düşünürlerdi. Zaten dedeme kalsa, kız çocuğun okuması da neymiş. Kız evlat dediğin, memeleri dolunca oturur kocasının dizinin dibinde, ağzının içine bakar. Çocuğunu büyütür, salçasını, tarhanasını, turşusunu kurar biraz da örgü, dikiş geldi mi elinden, daha ne? Ah, canım dedem! Dedem ne çok severdi beni, ne çok. Babam da seni. Onca borcun içine seni okutabilmek için girdi biraz da. Şimdi üstünden bunca vakit geçti diye bu kadar rahat diyorum bunu, alınma. Albayın Nihat sokmuştu onu bu ortaklık işine. Babam ki şunca yılın ırgat çocuğu, ne anlasın fabrikadan, muhasebeden, stopajdan, sacdan, Allahını seversen. Fakirin umudu kazancından çok, borcundan az işte, ne yaparsın. Balıkesir yolundaki sac fabrikasına sermaye koyacaklar, civarın peynircilerine, yağcılarına teneke ambalaj satacaklar, bir yılda borcu temizlediler mi, iki, çok çok üç yılda feraha çıkacaklardı. Senesi gelmeden, Nihat çekti parasını işten. “Ben,” dedi babama, “Şofben parçası işine giriyorum. Senin Allah yolunu açık etsin.” Senesi geçince de muhasebecisi, maliyecisi, ustabaşısı çekiştirmeye başladılar emanet kravatından babamı. Hani lisede bir Mesut Hoca vardı, yakışıklı, küfürbaz edebiyatçı; o vermişti. “Patron adamsın sen artık. İşçi milleti yavşaktır, Jilet gibi olmazsan, hürmet görmezsin,” demiş hatta. Sen yoktun, anlatmıyorduk bunları sana, moralin bozulmasın, derslerin kötülemesin diye. Tebligatlar, tebligatları kovaladı.

En sonunda devletin kiremit rengi kamyoneti yanaştı kapının önüne, neyimiz var neyimiz yok yükledi, götürdü. Annem, şaşkınlıktan yazık, banyonun açık yeşil paspasını kucaklamış, ağlıyor da ağlıyordu. Babam yoktu ortalarda, kayboluverdi. Bir müddet de görünmedi zaten. Hatırlarsın, Keşan'a gitti demiştik sana da. Yok efendim, orda bir arsa varmış da, asker arkadaşı illa tutturmuş da, "Gel, bir gör, beğenmezsen almazsın," demiş de, bir sürü senaryo. İki buçuk ay, birkaç parça üst baş, bir düdüklü tencere, annemin çeyiz sandığı, bir de banyonun yeşil paspasıyla alt katta, kuru kuruya yaşadık dedemlerde. Babamı hiç sevmezdim ben. Mıymıntılığı, ellerinin kabalığı, haki yeşil emanet kravatı ve seni benden daha çok sevişi çileden çıkartırdı beni. Yine de merak ediyordum. Öyle, başına bir şey gelmiştir, alacaklılarının eline düşmüştür, bir yerlerde kendi canına kıymıştır diye değil, sen işkillenip kalkar geliverirsin diye, annem daha çok ağlayacak, dedem daha çok sövecek diye, üst katı bomboş görünce üzüntüden okuyamazsın diye.

Dedem de sevmezdi babamı. Dedem, bir beni severdi, bir de çarpık bacaklı Skoda kamyonetini. Beni yanma atar, Biga'nın, Çanakkale'nin, Ezine'nin, Bayramiç'in, Çan'ın panayırlarına, yağlı güreşlerine, hayvan pazarlarına götürürdü. Küçücük canımla, arkadaşıymış gibi yanında dolaştırırdı beni, kocaman insanmışım gibi konuşur, anlatırdı. Çiçekli tokalar, ağzı gözü mürekkep lekesi gibi dağılmış bez bebekler, şekerli simitler alır, çoğunluğu çiftçi, celep olan arkadaşlarıyla çay boylarında, çınar altlarına kurulmuş gündüz sofralarında, azıcık ağzımın ucuyla rakılar içirirdi bana. Panayırlarda Kent'e, Malbora'ya halka attırır, brandadan kuyruğuyla yarı beline kadar büyükçe bir akvaryumun içinde oturan Çingene denizkızını seyrettirir, tükürük köfteleri yedirirdi. Susurluk'ta da ayırmazdı beni yanından, basbayağı arkadaşı sanırdı. Bir tek cumaya gittiğinde, ben Deli Sabri'yle caminin avlusundaki kahvede oturur, onu beklerdim. Gitmeden bana ve Sabri'ye oralet söyler, "Uslu uslu oturun Sabri Abinle, e mi kızım?" derdi. Sabri pek konuşmazdı. Zaten konuştuğunda da ne dediği anlaşılmaz, kendi dilince şarkılar söylerdi. Birdenbire oraletime tükürür, sonra neşeyle, bu hareketini alkışlardı. Ben zaten soğusun diye elimi sürmediğim oraletten bir yudum alamadan öylece beklerdim dedemi. Korkmazdım yine de Sabri'den. Saçlarımı okşadığında, durup dururken havayı yumrukladığında, ayakkabısını araba yapıp masanın üstünde gezdirdiğinde, yoldan geçen koca koca köpeklere sarıldığında bile.

Cumadan sonra ayran içmeye götürürdü beni dedem, Balıkesir yoluna. Ne çok isterdim halbuki onunla camiye gitmeyi. Anneannem bütün duaları belletmişti bana. Senesine hatim bile indirecektim. “Kızlar gitmez cumaya,” derdi dedem. “Seneye Kuran kursuna gidersin.” O sene bayram namazına götürmüştü ama beni, kurbanda. “Keşke, kızlar da gitseymiş cumaya,” demiştim. “Belki o zaman, bu kadar kötü kokmazdı halılar.” Gülmüştü dedem. Hatırlarsın, “yavrumun yavrusu” derdi bana; “karabiberim, badem şekerim” diye severdi.

Dedim ya, iki buçuk ay sonra göründü babam. Öldü mü kaldı mı bir tek haber almamıştık ki çıktı geldi. Sakalları uzamıştı. Fabrikaya giderken giydiği gri takımın dirsekleri, dizleri parlamış, havalandırıp havalandırıp yeniden giyilen gömleğinin ensesi kayış gibi olmuştu. Gözleri nasıl çöküktü bir görsen. Çok zamandır bir sofraya oturmamış, bir evde, temiz çamaşırlar, temiz çarşaflarla uyumamış insan yabanlığıyla bitti kapımızda. Dedem istemedi önce, geri çevirdi kapıdan. “Uçan kuşa borcun var, borcunu bitir, adam ol, ailene sahip çık öyle gel!” dedi. Döndü gerisin geri, gitti babam. Birkaç gün orada burada kaldı Susurluk’ta herhalde, eşi dostu çoktu. Dedem küfürbazdı, cimriydi, anneannemi döverdi ama insanlıklı adamdı. “Gelsin,” dedi, bir hafta sonra. Göründü babam. Dedemin, anneannemin elini öptü, sakalını tıraşladı, dedemin Ecevit gömleklerinden birini geçirdi sırtına, içgüveysi oldu evimize. Dedemle tarlaya, mısıra gitti bir müddet. Borcu mısır toplayarak bitecek gibi değildi. Olmayınca, bir de çok, bin de. Ah o batan balık, ne meraklıdır ya yan gitmeye, biliyorsun. Akşamları tarladan sonra Allahsız Ercan ve Patkan İbram’la çay boyunda kuru soğanla şarap içmeye başlamışlar. Bir de sarhoşluğu çıktı başımıza. Dedem bir dayandı, iki dayandı, en sonunda “Senin ananı bellerim, itin eniği,” deyip dehleyiverdi evden. Her gün bilileri geliyordu babamı sormaya. “Kapımıza dayanmayan esnaf bırakmadı eşeğin oğlu eşek,” diyordu dedem durup durup. Annemin yüzü ağlamaktan eleğe dönmüştü. Dedem, dayanamadı. Lafın sözün bini bir para. Tuttu, üst katı sattı, yanladı borcunu babamın. Zaten boş duruyordu hacizden beri. Sırf bizim hatamıza.

Bir akşamüstü, Sütçü Halis anneannemin yoğurduğunu vermiş, içeriden bayat ekmeklerin gelmesini beklerken kaçırdı ağzından, içeri doğru kapıdan. “Yav Şevket Abi, senin damadı mı gördüm, yalan olmasın. Uzanmış boylu boyu yatıvermiş çay kenarına. Ben evvela ölmüş sandım, tam merkebi bağladım, yanma gidiyorum, doğruluverdi. Etrafında şişeler,

çöpler... Eliyle yokladı bir bir. Sonra bir kalayladı Allah kitap, devrildi olduğu yere gene. Ben de gitmedim ondan sonra yanına. Benzettim gibi de geldi ama, günahına girmeyeyim...” Dedem, “Bacağına sıçtığımın deyyusu,” deyip ayakkabılarını ayağına tam geçiremeden fırladı evden. Neye uğradığımızı şaşırdık. Korktuk. Uzaktan uzaktan takıldım ben de peşine. Dedem körpecik delikanlı gibi koşarcasına çaya doğru seğirtti. Arkasından giderken homurtusunu duyuyordum. Oradaydılar. Ercan görünmüyordu. Rahmetli Patkan İbram’la Nalburun Sezgin vardı bir. Babam, sırtında hayvan leşine dönmüş Ecevit gömleği ve bir karış sakalıyla yüzükoyun yatıyordu toprağın üstünde. Dedem, analarına söverek bitiverdi yanlarında. Ayıboğan kudretiyle sırtından asılıp kaldırmaya yeltendi babamı. Yıkana yıkana kağıt olmuş, kirden pasaktan çürümüş mavi gömleğin sırtı kalıverdi elinde. Gömlekten kurtulan babam yere düşerken ayılır gibi oldu. Dedem, kocaman eliyle yüzünün sağ yanına belki bin tonluk bir tokat aşk etti. Yeniden kapaklandı babam. Kendini küspe çuvalı gibi yere bırakıverince ardı ardına tekmelemeye başladı ihtiyar. O vurdukça babam, canı tekmenin indiği yerden fışkırıp çıkıverecekmiş gibi orasını tutuyordu iki eliyle. Ağzı burnu da kan dolmuştu. İbram’la Sezgin, önce bir, “Aman Şevket Amca!” diyecek oldular. Ama dedem Sezgin’i bir tokatla çaya yuvarlayınca, geride bıraktıkları yarım şişe köpek öldürene, suratının kanı toprağa, izmarite ve çerçöpe bulanmış babama bakarak eyvahlanıp kaçtılar, yarı yaş. Ben saklandığım yerden, dedemin, damadının posasını çıkarışını seyrettim sonuna kadar. Acımıyordum babama. Acıyasım gelmiyordu, kendi yaptı bunu, diyordum o çocuk aklımla bile. Girmeseydi azıcık paramızla öyle anlamadığı işlere, birimiz kurtulacak diye hepimizi gözden çıkarmasaydı. Dedem yaşlı adam. Kalbine bir şey olursa, şekeri çıkıverirse, düşüp bayılıverirse diye korkuyordum. Neden sonra dedem, yorulunca bıraktı babamı paralamayı. Geldiği yöne doğru çekildi, babamın kanlar, bereler içinde hırlayıp inleyen bedenini, kimi kırık kimi sağlam şarap şişelerinin arasında bırakarak. Akşama doğru bana, “Git bak bakalım çay boyuna,” demişti. “Gebermiş mi o baban olacak kopuk?” Gittim baktım. Boştu söğüdün altı. Kanının kurumuş izi üzerinde dolaştım babamın. Öldüyse bile almışlardı en azından. Yoktu.

Ölmemişti babam. Bir hafta kadar sonra, sırtında yağ rengi bir keten gömlek, birinden ödünç alındığı kalıbından okunan kahverengi pantolonla çıkageldi. Elinde üç tane Sümerbank poşeti vardı. Ben açtım kapıyı. Sevindi

beni görünce, eğilip sarıldı gülerek. Kokusunda bütün felaketlerden öncesine ait bir lezzet vardı. Dedemin nakşettiği yaraları hâlâ şiş, pembeleşmiş yüzü tıraşlıydı. Ağzı içki kokmuyordu. Anneannemi kapıda görünce kucağından bıraktı beni. “Babam yok mu anne?” dedi anneannemin ellerine uzanırken. Daha lafı bitmemişti ki, dedemin sesi yaklaştı içeriden. Bir şey söylemesine fırsat vermeden atıldı babam; “Baba af dilemeye, elini öpmeye geldim. Bıraktım içkiyi, ağzıma sürmedim o günden beri. Affet. Beni evimden, evlatlarımdan ayırma.” “Senin evin mi varmış pezevenk?” diye bağırdı dedem. Bir yandan da ellerini, yakalayıp öpmeye uğraşan babamdan kaçırmaya çalışıyordu. Babamın ağlamaklı, yalvaran suratı taze bereleriyle nasıl acınasıydı. Ama sevdiğin birine duyulan merhamet gibi değil, dilenciye, sakata, düşküne, zavallıya acımak gibi bir şey. Babam üsteleyecek gibi olunca, bizi evin içine toplayıp kapıyı kapatmaya çabalayan dedem ona doğru davranıverdi. “Defol git! Gelme bir daha benim kapıma. Hayvan seni!” diye iyice yükseltti sesini. Bir hafta önce yediği dayak hâlâ kaburgasında sızlayan babam, geri çekildi, anneannem girdi araya. “Yapma Şevket. Bir maraza çıkacak şimdi. Aman!” derken, annem yetişti içeriden. Dedemi tutmaya çalışıyordu. Ben bir damla ağlamadan, dördünün arasında, yalvaran, havada uçuşan ve birbirini yakalamaya çalışan kolların altında olan biteni izliyordum. En son, “Siktir git!” diye bağıran dedem, aralıktan bir tekme savurdu babama. Tekmesinin yarısı bana, yarısı babamın elindeki Sümerbank poşetlerine geldi gibi oldu. Babam poşetleri alamadan kaçıp gitti. Yere düştüğümü hatırlıyorum bir tek. Ayıldığımda başımın altında buzdan bir yastık, alnımda annemin egzamalı, ileze elleri, mutfaktaki divanda yatıyordum. “Kendine geldi!” dedi annem. Dedemin yaşlı yüzü sinirli değil, üzgündü. Gülümsedi beni görünce. “Korkuttun bizi be kızım. Hadi iyileş de Kuş Cenneti’ne götüreyim seni.”

Sana anlatmadık bunları. Sen babamı orada burada arsa koşturuyor, falanca yerde toptancı bilmem kim beylere mal almaya gitti, daha dün buradaydı ama yine çağırdılar, sanıyordun. Öyle yazıyorduk mektuplarda. Kısacık telefonlarda öyle diyorduk. Duysan, bilsen kalkar gelirdin. Bir umudumuz şendin. Okuluna sarıl, aklını derslerine ver istiyorduk. Benden lise bile ummuyorlardı. “Oğlan çocuğu gibi bu,” diyordu dedem, “Evde kalmasa bari.” Sana inanıyorlardı ama. İnanıyorduk, tek kelime etmiyorduk sana.

Sonra; bu olanlardan bir on gün kadar sonra bir gece, perşembeydi, kapının kuşlu ziliyle, “Bismillah” diye sıçradı ihtiyarlar. Dedem, “Hayırdır inşallah!” diyerek doğruldu yerinden, merakla büyümüş, geleni soran gözlerimizi odada bırakıp kapıya gitti. Çay bardağına koyduğu rakısını içiyor, televizyonda konuşan Özal’a homurdanıyordu. Dışarının lambasını içeriden yakınca demir kapının camına babamın gölgesi vurdu. Dedem kapıyı açmadan, “Kimsin?” diye sordu, sanki siluetten anlamamış gibi. Toplanamayan ağzıyla “Karımı, çocuğumu almaya geldim. Aç kapıyı!” dedi babam. “Ulan!” diye hiddetlenerek açtı kapıyı dedem. Kapıdaki, alev alacak kadar sarhoştu. Sarhoş cesaretiyle, “Beni evladımdan ayıramazsınız. Verin bana çocuğumu!” diye bağırdı. “Mustafa, siktir git, akşam vakti benim elimde kalma,” diye homurdandı dedem, hasbinallah çekerek. Babam, dedemin arkasında odanın kapısından onları seyrettiğimi fark edince, bana doğru hamle yaptı. Yanıma gelen annem korkmuş, titreyen ellerini arkamdan bana sarmıştı. Dedem babamı ittirdi. Babam iki basamaklı merdivenden aşağıya yuvarlanınca dedem bunu fırsat bilip kapıyı kapattı. Sarhoşluğu ve öfkesinden çıldıran babam bağıra çağıra küfür etmeye başladı. Dedemin anasına, avradına, kocası varken babasının evinde oturan, evladını ondan esirgeyen karısına, Allah’a, kitaba, alacaklılara, Albayın Nihat’a, demir kapıya, bahçede havlayan Çarli’ye, herkese, her şeye saydırıyordu. Dedem kapıyı yeniden açtı. Babamı göğsüne hizaladığı bir tekmeyle bir daha yuvarladı. Babam da düştüğü yerden eline gelen ilk taşı kavrayıp dedeme fırlattı. Taş dedemin sol gözünün az üstüne denk geldi. Çıldırma nöbeti dedeme geçmiş oldu bu hareketle. Gözünü tutarak, tek bir söz demeden, içeri, yatak odasına kaçtı dedem. Bunu fırsat bilen anneannem, “Yavrum Mustafa, hadi git. Bak baban çok sinirlendi. Kafasını yardın adamın, gözünü çıkaracaktın az kaldı. Allah muhafaza bir kaza olacak,” diye defetmeye uğraştı babamı. Zaman kendi içinde büyük büyük odalara bölünmüştü sanki. Bütün bu olanlar çabucak oluvermiş, ama aylar sürmüş gibiydi. İşte tam ondan sonra, ne oldu, nasıl oldu belki görmedim, belki sildi hafızam zamanla. Bir tüfek patladı evin içinde. Tek el. Öyle bir patlama ki, kulakların içini sonsuz bir genişlik dolduruyormuş da başka hiçbir şeye yer kalmıyormuş gibi devasa bir sessizlik bırakıyor arkasında. O sessizlikte, öfkeyle ağlayışını seyrettiğim babamın göğsünün meşin bir top gibi patladığını, açık kalan gözleriyle, kesilen bir ağaç gibi, geriye devrildiğini gördüm. Zaman daha da büyük odalara bölündü sanki, ağırlaştı

ağırlaştı ve duruverdi. Yan belimize kadar toprağa çakılmış gibi kalakaldık. Babam basamağın dibinde, koçların kurban edilirken yaptığı gibi, ayaklarını attırarak can çekişti kısacık bir süre. Öyle mi olmuştu, yoksa zihnim mi bana oyun ediyor bilmem, kan, yanlan göğsünden fışkırır gibi yükselmiş, ardından babam son titreyişleriyle canını oraya bırakmıştı. O kadar durakalmıştık ki kimse ben bunları görmeyeyim diye gözümü kapatacak zamanı bile bulamamıştı. Ağzını bile kapatamadan, sarhoşluğu ölüme devrilen babamın göğsünün inip kalkışı durmuş, akan kan basamağın bitimindeki küçük çukurda birikmişti. Neden sonra dedem tüfeği bırakıp babamın yanma gitti, "Çocuğu alın, durmayın öyle!" diyebildi. Jandarma geldiğinde ben arka odada teyzem ve teyzemin Şengül'le oturuyordum. Annemi, anneannemi çok sonra, cenazede görebildim. Ağlaya ağlaya perdahlanmış gibi parlayan yüzleri, çözülü tülbentleriyle kendilerini paralıyorlardı. Dedemi götürmüşlerdi.

Sana doğrusunu anlatmadık bunların. Jandarmaya söylediğimiz yalanın üstünden geçtik ustaca. Herkese böyle anlattığımızdan, alışmıştık. Sen okulunu bitiresin, kendini de, bizi de kurtarasın diye. "Dedem," dedik, "Tüfeğini temizlerken, kazara vurdu babamı." Cenazeden bir hafta sonra Veli Abimle teyzem gelmişlerdi yanına. Seni evci çıkarıp Alsancak'ta bir otele götürmüşler hani. Orada anlatmışlar bunları sana. "Mahvoldum ben. Bittim. Babasız, sahipsiz, kimsesiz, zavallı bir kız oldum ben," diye yazmıştın bana, sanki ben de aynısından olmamışım gibi. "Ama siz babamın emanetisiniz artık bana. Okuyup, çalışıp ben bakacağım hepinize." Hatırlıyor musun bunu da?

York'ta mahkemem var bugün, bir Türk aile yine. King's Cross'ta trenin saatini beklerken telefonumdan okudum mailini, hani şu "ilk fotoğrafı" başlıklı olan. Adını Mustafa koymaya karar vermişsiniz. Kenan, hiç itiraz etmeden, razı gelmiş hemen. Nasıl sevindiğini anlatmışsın uzun uzun. Chris'i aradım hemen, ona da anlattım. "Hayirli olsun yeni bebek Mustafa!" dedi yarım Türkçesiyle gülerek. Bahtı benzemesin inşallah. Seni çok özledim. Ben gelene kadar, ona teyzesini anlatmayı unutma olur mu? Geldiğimde beni tanımazsa bozulurum bak!

Selamlar herkese, öpüyorum çok.

benim adım Feridun

Yaşa, işe, güce, itibara en ufak hürmeti olmayan bu acıya aşk acısı diyorlar. Kim olursan ol, seni saklandığın yerde er ya da geç buluyor, gelip göğüs kafesini ateşle sıvazlıyor ve sen içeride kapkara kurum tutuyorsun. Ağzını açsan, alevler püskürüverecekmişsin gibi, ciğerlerine damla damla kurşun eritiyorlarmış gibi. Kolay kolay geçmiyor, geçtiğinde de sen geçmiş olduğunu bile fark etmiyorsun. Yağmurlu havalarda sızlayan eski bir kırık gibi sızlayıp duruyor, kendini hatırlatıyor. Bir tadı, bir kokusu, bir eti var hatta, bir kütlesi; gelip göğsüne oturmasından belli. Kokusunu, kütlesini hesap edemiyorum ama bir tadı varsa bence o genizde kalmış greyfurt tadını andırıyordur. Çok sevdiğin bir şeye benzeyen, ama o olmadığını da bal gibi bildiğin bir tat; acı, buruk, portakala benzeyecek neredeyse, değil ama işte. Hani kelime çok havalı olmasa, “kekre” diyeceğim. İstediğin kadar yutkun, üstüne istediğini ye, iç; geçmiyor, genzinden aşağı yuvarlanıp gitmiyor. Ne yediğinden anlıyorsun ne içtiğinden. Allah belasını versin.

Bir de yalnızlık var, onu da hesaba katmak lazım. İlk başlarda onsuzluk sanıyorsun bunu ama değil, basbayağı yalnızlık işte. Aynalarda kendini görmekten sıkılacak kadar yalnızlık, yatağa yattığında kendi kokunu duymaktan öğürecek kadar... Kimseyi istemiyorsun yanında, ama durup durup da yalnızlıktan şikâyet edesin geliyor. Bir şeyden şikâyet edebilmek için bile insan lazım. Öyle hileli bir şey bu. İstiyorsun ki hep senin terk edilişinden bahsetsinler, hep seni yalnız bırakana lanetler okusunlar topluca, “Sen de ne çok severmişsin be kardeşim!” desinler, “Hak etmiyor, kızgın alevlere gelsin inşallah; sen hiç üzme kendini!” deyip hep sırtını sıvazlasınlar. Olmuyor ama. Bir dinliyorlar, iki dinliyorlar. Sonra bir bakıyorsun, sen anlatırken onlar telefonlarıyla oynuyorlar, saatlerine bakıyorlar, sigara paketinin naylonundan çiçekler yapmaya uğraşıyorlar. Senin de içinden gelmiyor işte ondan sonra, kendi kendine kalıyorsun. “Hay ben böyle aşkın ıstırabını!” deyip kalaylayamıyorsun çünkü, aşk da senin

ıstırap da. Ondan sonrası aynada kendi yüzün, yatakta kendi kokun, evin içinde şikâyet bile edemeyeceğin, kendi dağınıklığın.

On sekizinci günüydü. On yedi gün boyunca, erimiş bakırla beslenmiş, cıvayla yıkanmış, cam kırıklarından yataklarda yatmıştım. Canımın acısına dayanmak için tahta kaşıklar dişleyerek uykuyla boğuşmuş, bir ejderhanın ağzından çıkan nefesi solumuştum. Biraz olsun azalmıyordu bile anasını sattığım. Arada bir çıkıp ekmek ve sigara aldığım, kendine "bakkala" denmesini seven bakkaldan başka kimseyi görmemiş, "bakkalcı"dan daha uzağa gitmemiştim. "Çalışmak iyileştirir, çalış, çok rahatlayacaksın!" diyen çokbilmiş eş-dostun ahkâmına inat, çevirilere elimi bile sürmemiştim. Teslim etmeme de pek bir şey kalmamıştı üstelik. Bütün dünyaya, çevirmek zorunda olduğum mösyölere bile şiddetle ifrit oluyordum. "Yokluk, yoksunluk, ayrılık, azap görmeden yazmışsın Fransızca Fransızca, ağzından pipon, önünden şarabın eksik olmamış, bir de yumurtladıklarını Türkçeye çevirmemi bekliyorsun pezevenk!" diye, rahmetlik adamlara bile öfke duyuyordum. Evde hiçbir şey yapmadan vakit geçirmenin tüm kaynaklarını tüketmiştim artık. Torunlarıma bile yetecek kadar sıkılmıştım. On yedi gündür ışıkları bile açmadan, açmışsam söndürmeden oturduğum evimde, küçülüp küçülüp sonunda tamamen kaybolmayı beklemiştim ama onu da beceremiyordum. Menkıbe kitaplarındaki, kul hakkıyla can veremeyen günahkârlara dönmüştüm. Ne ölüyordum ne onuyordum. On sekizinci gün dışarı çıkmaya karar verdim. Kendimi iyi hissetmenin değilse bile kötü hissetmemenin muhakkak bir yolu olmalıydı, ölmedik ya?

Öğlene doğru bir duş alıp tıraş oldum. Tıraş olmak ne garip şey, her seferinde altından gençliğin çıkacakmış gibi kendi yüzünü kazıyorsun, fakat yine, biraz daha yaşlanmış halin kalıyor eline. Aynadan bakıyor sana öyle geçkin, yorgun. Güzel kokular sıktım üstüme başıma sonra, bunu çok uzun zamandır yapmamış olduğumu fark ettim. O gitmeden önce bile. Sevilirken, kendimize, sevdirmeye çalıştığımız zamanlardaki kadar bakmıyoruz çünkü hiç. Biri gelip bizi tezgâhtan alana kadar, bir manavın önlüğüne süre süre parlattığı elmalar gibi cilalayıp duruyoruz kendimizi. İlk ısırıktan sonra, ısırılan yerlerimizden kararmaya başlıyoruz ama. Akşam serin olur diye ince ceketimi sırtıma alıp çıktım evden.

Sen yokken, yani sen evde aşk acısıyla, bittikçe altüst edilen bir kum saati gibi damla damla tükenirken, bu insanların hepsi yaşamaya devam ediyorlar. Elektrik faturası yatırıyorlar, sinemalara gidiyorlar, araç

muayenesi yaptırıyorlar, kat karşılığı arsa için müteahhitlerle pazarlıklar ediyorlar, arabalara, dolmuşlara, teknelere, trenlere biniyorlar, konuşuyorlar, gülüyorlar, kavga ediyorlar, ter kokuyorlar, ayakkabı boyatıyorlar... Bir sen yoksun içlerinde ve bunun farkında bile olmuyorlar. Seni bu hale koyan bile onların arasında dolaşıyor, yaşıyor, ediyor ama sen evde oturmuş, dünya durdu sanıyorsun. “Ben çok yoruldum, biraz ara verelim mi?” dediğinde onlar da mola verdi sanıyorsun. Öyle olmuyor ama. Geç kalırlarsa, hayatta yer kalmayacakmış gibi can havliyle sokaklara koşuyorlar, yaşıyorlar. Uzun süre evden çıkmayınca dışarıdaki ademoğlu kalabalığını kabul etmek zor geliyor işte bu yüzden. Önce hepsini yabancılıyorsun, sonra her birini bir zamanlar bir yerlerde tanımışsın da unutmuşsun gibi gelmeye başlıyor. Öyle bakıyorsun yüzlerine tek tek, bir şeyler arar gibi. Onlar da yüzlerine bakışma bakıp huzursuz oluyorlar; en iyisi Erdek’e gitmek.

Akşam yedi buçuk gibi, belediye otobüsüne bindim Bandırma’dan. Şimdi denizden çıkıp tuzlarını duş giderlerine akıtanlar, mangallarını yellemeye, büyük salata kâselerini masalara taşımaya, havlularını ve mayolarını iplere asmaya başlamışlardır. Mâmun köyünün Etibank’ın tozuyla kırmızıya boyanmış yolları, evleri ve ağaçlarını, gübre fabrikasının insanı öğürten kokusunu arkamda bırakıp sekize doğru indim Erdek’e. Erdek hakkında söylenecek ne çok şey var ve ne söylersek söyleyelim ne kadar azını anlatabilir bütün bunlar.

Keten bir gömleğin nemli, efil efil ılıklığıyla karşıladı beni Erdek, daha garajdan. İyi gelecek gibiydi. Gitmeseydi, bunu bana yapmasaydı, belki de birlikte yürürdük şimdi sahile kadar. Sonra oturur bir yerlerde tavla bile oynardık, ben yenilirdim, koltuğumun altına alırdım tavlayı. Düşünmemem lazım bunları, bunları düşünmemek için geldim buralara. Ara sokaklardan meydana yürüdüm sonra. Ben küçükken babam beni bir tabelacının yanma çırak vermişti burada, Erdek’te. Derken bir gün, bir cuma vakti, beni dükkânda bırakıp namaza giden adamcağız, orada kalp krizi geçirip ölüvermişti. Dükkân birilerinin aklına ta gece yarısı geldiği için, o saate kadar bir sandalyenin üstünde beklemiştim öylece. Onunla yaptığımız tabelalardan birini gördüm meydana çıkarken. Demek ki insan, yaşıyorsa nasıl olsa iz bırakıyor, bir zeytincinin paslanmış tabelasında bile olsa. İlla birilerinin kalbini dağlamanın lüzumu yok iz bırakmak için demek ki. Yanımda olsaydı ona da anlatırdım bu cuma namazı hikâyesini, tabelayı gösterip. Sonra tabelacılığın eskiden nasıl bir şey olduğunu, nasıl

yapıldığını, şimdikilerin her şeyi bilgisayardan çıkarıp hazırladığını, bu işin asıl o zamanlarda marifet sayıldığını anlatırdım. Ne çok severim karşımdakinin hiç bilmediğini anladığım bir şeyi uzun uzun, yaya yaya anlatmayı. Hayran hayran bakardı bana, sussam öpüverecek gibi. Off! Git aklımdan n'olur!

Meydandaki çay bahçelerinden birine oturmak geldi içimden sonra. Çünkü Erdek bir kitap olsaydı, bu çay bahçeleri ilk cümlesi olurdu onun. Gelindi mi oturulmalıydı. Bir çay, birkaç sigarayla, kıyıda kayığında ağ onaran, çapari kösteği hazırlayan balıkçıları seyretmek, bir tost isteyip, bacaklarıma sırnaşan kedilere atmak, yakın masalarda konuşulanları dinlemek, birini bekliyormuş gibi ikide bir saate bakmak iyi gelebilirdi. Gelmeliydi en azından. Gözüme kestirdiğim ilk çay bahçesine girdim. Geçip, "Aile tarafı" levhasının tam aksinde bir köşeye oturdum. Bir keresinde, lisedeyken, okuldan kaçıp gelmiştik bu çay bahçesine. Okey oynarken kavga çıkmıştı aramızda. Sonra arkadaşlardan biri, öbürünün kaşını yarmıştı ıstakayla, şurda, bir yanımdaki masada. İnsan aşk acısı çekerken ne aptalca, ne çocukça şeyler düşünüyor! Bir kırılgan ergenlik, bir hülyalı, hicranlı hal gelip yerleşiyor aklının, dimağının tam ortasına. O mu daha uzak artık, yoksa lise yıllarım mı, diye geçirdim aklımdan. İkisi de dönmemecesine geçti gitti neticede. Daha fazla saçmalayamadan garson geldi neyse ki, elindeki çay dolu tepsiyle, "Abi, çayım yeni, vereyim mi?" dedi. Kafamı salladım, konuşmadan. Yaşlanmanın en güzel yanı bu, konuşmadan baş hareketleriyle anlatabiliyorsun neyi isteyip ne istemediğini. Şimdi lisede olsam, "Ne sallıyorsun ulan kafanı, gevşek," diye azarlayacaktı beni, "Adam gibi cevap versene!"

Olmadı, gene olmadı. İçimin sıkıntısı azalmadı, ezilmedi bile. Çayı içtim, bir çaya iki sigara bağladım. Sonra bir çay daha... Nereye gidersen git, aklını da, cesedini de yanında taşıyorsun. Kendini birine emanet edip, fırsattır deyip tüymedikçe bu alevli azaptan kurtulmanın yolu yok. Ölesiye bu canın içindesin çünkü. Üçüncü çayı bilmem kaçıncı sigarayla içerken gözüm televizyona takıldı. Böyle yerlere neden televizyon koyarlar acaba? Bu güzel körfezi, iskeleyi, balıkçıları, kedileri, Zeytin Adası'nı, bisikletleriyle geçen güzel bacaklı kızları, bebek arabalarında karnı tok sırtı pek gülücükler atan insan minyatürlerini seyretmek varken, televizyonda daha cazip ne olabilir ki? Ama biliyorum da bir yandan. Burada bir gün bile televizyon açılmasa, oturdukları yeri denize değil televizyona göre

konumlayan teyzeler, o televizyonu illa ki açtırırlardı. Çünkü televizyon yalnızca mucizevi ışığında değişik hayatlar saklayan sihirli bir kutu değil, basbayağı evden, haneden, mahalleden biriydi.

Kadir İnanır'la Türkan Şoray bir düğünde karşılıklı oynuyorlardı televizyonda. Biraz sonra vurulacaklardı biliyorum, belki on kez izlediğim film. Ama yine de, biraz sonra biteceği bilinen bütün mucizeler gibi çok güzeldiler. Hele Türkan, o insan güzeli, o kadın şahanesi; kalemle çizilmiş gibi kaşı gözü, insanı kendi çirkinliğinden utandıracak güzellikteki gülüşüyle ne muhteşemdi. Sahi, ne kadar güzel gülerlerdi ikisi de eskiden. Ve şöhretli olmak, insanların gözü önünde, eski fotoğrafların onların ellerinde, duvarlarında, hatıra defterlerinde capcanlı duruyorken yaşlanmak ne acı. Bir gelin gibi mutluydu Türkan, damat Kadir İnanır'ın gençliğiydi çünkü; en güzel zamanlarıydı. Mahcup, muzaffer ve ketum, kolları havada oynuyorlardı. Ve silahın patlamasıyla kararımı verdim ben de: Bir düğüne gidecektim. Ya orada bu yalnızlığımla daha da yalnız kalıp, içimdeki acıyı bu yeni sıkıntımla boğacaktım ya da kalabalığa hem de çok gürültülü ve hareketli bir kalabalığa karışarak biraz olsun iyileşecek, kısa süreli de olsa iyi hissedecektim. Buna nasıl ihtiyacım vardı.

Kılığımı yokladım, fena değilim. Hem yazlık yer canım, kim kimin kılığına bakıyor sanki. Oğlan tarafı kız tarafına yakıştırır beni, kız tarafı oğlan tarafından bilir, olur biter. Çay bahçesinden kalkıp Çuğra tarafına doğru yürümeye başladım. Kamplar, oteller, pansiyonlar, parmak arası terlikler, beyaz atletlerin içinde daha gevrek duran bronzlaşmış omuzlar, kızarmış burunlarının derileri soyulmaya başlamış, dondurma yiyen çocuklar, bisikletlerin peşinden koşan güzel gülüşlü köpekler ve mısırcılarla dolu bir dünya. Sanki bütün bu yüklerinden kurtulmuş, bu hafiflemişlerin dünyasında, kafamın ve göğüs kafesimin içinde erimiş demir taşıyormuş gibi yürüdüm bir müddet, kederle. Geçsin istiyordum, nefesim genişlesin istiyordum artık. Ne olurdu sanki burada, biz bize, el ele, beraberce yürüseydik biz de? Terlik giyseydim ben de mesela, elinden tutsaydım, o közlenmiş mısır yeseydi benden boşta kalan eliyle. Dişlerinin arasına girseydi kara kara, öyle de sevseydim onu, ağzının karasından öpseydim. Ben niye yalnızım? Şu köpek bile tasmasını kavrayan ele dönüp dönüp gülümserken, ben böyle sevdiğim, böyle kendimden vazgeçtiğim halde niye yalnızım, niye mutsuzum? Çıkamadım işin içinden. Düğün iyi fikir, en iyisi düğün, kalabalık iyi, gürültü iyi. Otellerden, çay bahçelerinden birinde

muhakkak bir düğün olmalıydı. İnsanların hepsi, davetliler işi, soğuğu, kardan kapanan yollan bahane edemesin de altınını paşa paşa getirip taksın diye yazın evlenmiyor mu? İlla ki bir düğün vardı buralarda. Bir tur gittim geldim kampların sonuna kadar. Gece, serin esmer örtüsünü Erdek'in üstüne kapamaya başlamıştı. Yazın düğünlere, kışın mevlit ve törenlere, seçimlerde de bayraklarla donanmış seçim arabalarına verilen hantal kolonların körfezin sakin sularına serpilen sesleri seçilir oldu iyice. Onları dinledim bir süre bir bankta oturup. Büfeden bir soda alıp bir sigara daha içtim. Onu düşünmemeye çalıştım. Sonra kalkıp şarkılarını seçebildiğim yakınlıktaki sese doğru yürüdüm.

Bir oteldi bu, havuz başından insan, süs ve çatal-bıçak ışıltıları yayılıyordu havaya. Kalabalık sayılabilecek, yemekli bir düğündü. Yemek kenar masalardaydı, pistin etrafındaki masalara sadece içki servisi yapılmıştı ve insanlar, mutlu kıyafetleriyle ordövr tabaklarını tırtıklıyorlardı. Onları izlerken, "Birine mi baktın birader?" diyen bir sesle irkildim. Hafifçe sese çevirdim başımı; Ertan. Tursil Ertan, liseden sınıf arkadaşım. Derslerde hep Tursil'in reklam müziğini söyleyen, diploma almaya üç ay kala işi azıtıp okula basbayağı bıyıkla gelip giden Ertan. "Oğlum senin kravatın nerde?" diye soran müdür yardımcısına, "Hocam, hela duvarına değdi, ucu geri gelmeyince benim de midem kalktı, çıkardım attım," deyiveren, Erdekli, her iş yapan Ertan. Liseden beri bir, belki iki kere görmüşümdür onu. Her gördüğümde daha iri, daha amca ve daha Erdekli oluyordu. Ben gülümseyince kollarını açtı, sarıldık. "N'aber ulan, Erdek'e geliyorsun da yerimizi mi bilmiyorsun, bir haber vermek, etmek yok?" Bilmiyordum, nerden bileyim. Görmesem de kulağıma gelirdi, lisedeyken de öyleydi, bir işte sebat ettiği olmazdı. Bir yere girdi mi, iki ay çalışıp çıkan adamlardandı. Bir yeri yoktu, yerini bilmiyordum. "Yahu aklımda yoktu Erdek'e gelmek," dedim, sanki uzak bir yerden gelmişim gibi, "Öyle birden geliverince de düşünemedim aramayı." "Düğüne mi geldin?" diye sordu, "Tanıyor musun Manyaslıları sen? Burada çalışıyorum bak ben de. Yiyecek içecek müdürüyüm." Düğüne gelmiştim, evet. Manyaslıların hiçbirini tanımıyordum, ondan gelmiştim zaten, ama düğüne de girmem lazımdı, dikkati başka tarafa çektim. "Yiyecek içecek müdürü ne be?" diye sordum. Önce bir anlatacak gibi oldu, toparlayamayacağını tartınca vazgeçti. "Yahu yiyecek, içecek işleri işte, boşver." Sonra kocaman ellerinden birini sırtıma koyup içeri doğru sürdü beni. Düğün kalabalıktı,

kadınlar güzeldi. Çocuklar bu gürültüde bile gürültülü, garsonlar tatsız, orkestra bıkkındı. Havuzun diğer ucundaki bara yürüyüp, geçtim oturdum. Ertan, “yiyecek içecek müdürlüğü” yaptığı kapı önüne dönmüştü.

Sahnenin kurulduğu yer hariç, düğün alanının her köşesi görülebiliyordu bardan. Bir süre, sanki dünyaya yeni inmişim gibi hayretle, izlemeye koyuldum onları. Bir gün kendilerinin ve yanlarındakilerin öleceğini unutup nasıl da neşelenebiliyorlar bu kadar diye geçirdim içimden. Hepsi eninde sonunda yalnız kalacak ve yalnız ölecekti. Canım sıkıldı. Bütün bu olan bitenden, bütün bu yaşadıklarımızdan, yaptıklarımızdan, biriktirdiklerimizden, gördüklerimizden sonra illa ki ölecek olmak hakikati içimi burdu. Ölmek olmasa yaşamak ne güzeldi. Oysa insanlar sırf bir gün öleceklerini bildikleri için bu kadar çok seviyorlardı yaşamayı. Ondan neşelenip duruyorlardı böyle her vesileyle, toplanıp. Hem de sen böyle, evde bir başına küflenmekten korkup, el de olsa insan sesine hasret yollara vurmuşken kendini. Allahından, kitabından bulsun kim kimin hayalini, neşesini çalıp gittiyse.

Bir bira istedim bardaki dişleri telli çocuktan. Bir kimya deneyi yapıyormuş gibi dikkatle doldurduktan sonra önüme sürdü bardağı. Bir yudum aldım, büyükçe. Yok, ılıktı. Fonda müzik varken bağırılması gereken kadar bir perdeden “Soğuğu yok mu bunun?” diye sordum çocuğa. Çocuk, “Yok abi, şişe var, onları da yeni attım, bir yirmi dakikayı bulur soğuması,” diye meramını anlatırken, bir el sırtıma dokundu tokatlar gibi, üç kere. Ertan olduğunu düşünerek döndüm. Değildi. Yalnızca bıyığının ortası ve kaşları siyah kalmış, beyaz saçlı bir adamdı. Saadettin’miş adı, sonradan öğrendim tabii. Şaşkın ve gülümser, yüzüme baktı bir müddet. Benden bir şey dememi, yapmamı bekliyor gibiydi. Bir tarttım kendimi, tanıyor muyum diye? Hayır, tanımıyordum da. Daha fazla bekleyemedi, “Feridun?” dedi. Anlamadım, gülümsedim. Ben gülümseyince adam bunun bir davet olduğunu düşünüp boynuma atıldı. “Koçum niye haber vermedin, aldırırdık? Gelmiş oturmuş oraya öyle yabancı gibi?” deyip geri çekildi. Bir adım daha geri gidip, boydan bir süzdü beni. “Ulan kazık kadar adam olmuşsun be!” dedi. “Şu kadarcıktın ulan en son geldiğinde, orta birde miydin neydin, der şule, ha? Ayn, zıvay, polizay?” diye sesini yükseltip bir akşamcı kahkahası attı. “Kusura bakmayın ama...” diyebilmiştim ki sözümün içine atlayıp, “Kusura bakarım!” dedi. “İnsan bir haber verir be çocuğum. El gibi, iş mi senin yaptığın? Fark etmesek düğün bitince kalkıp

gideceksin demek, ulan seni!” deyip eliyle sağ omuz başıma doğru vurdu bir iki kez. Adam beni biriyle karıştırıyordu belli ki. Sarıldığımızda fark etmiştim, adam rakı içmişti, kokuyordu. Ama bu sarhoşluk falan olamazdı. Adam beni basbayağı Feridun sanıyordu. Kendimi açıklamama fırsat vermeden koluma girip beni birilerinin yanma sürükledi. Zaten kendimi açıklamaya kalksaydım da söyleyecek çok sözüm yoktu. “Beyefendi, siz beni karıştırdınız. Ben Feridun değilim. Müsaade edin şöyle izah edeyim: Bendeniz evde aşk acısı çekmekten içim kurum tutmuş halde otururken, hem biraz hava alayım hem de...” diyecek halim yoktu. Yanma götürüldüğüm adamlar da akrabadandı. Onlar da beni tanımamışlardı. Daha doğrusu Feridun’u tanıyamamışlardı. Hatta basbayağı Feridun olduğuma kani olup sevinmişlerdi bile bunca zaman sonra beni gördüklerine. Yanımıza gelen bir iki akraba da bu işten hiç huylanmayınca ben de koyvermeye karar verdim. “Gelmedi değil mi annenle baban?” diye sordu pembe kravatlı pembe suratlı olan bir diğer akraba o arada. “Yok,” diyebildim yalnızca. Başını salladı hafifçe, “Ne küslükmüş birader!” dedi, “Bu kadar da olmaz, düğünde, cenazede bari yapılmaz.” Sonra annemi, babamı ve bir Alman’la evli olduğunu öğrendiğim ablamı sordular. Onların sorarkenki hallerine göre bir şeyler uydurup anlattım, ufak ufak, kısa cevaplarla. Benim Feridun olduğumu ilk keşfeden adam, şakasını bile yaptı hatta kısa cevaplarımın, “Türkçeyi unutmuşsun sen iyice!” diye. Onların soruları ve benim tuzaklı cevaplarımla daha da belirginleşti hikâye. Adım Feridun’du, bu ilk öğrendiğimdi. Damadın babasıyla kardeş çocuklarıydı babam. Ama kardeş gibi büyümüşlerdi. Almanya’da hiç ayrılmamışlar, birlikte iş kurmuşlar, ortaklık etmişlerdi. Ama genişlik artınca dert artar derler, bir para meselesi yüzünden araları bozulmuştu. Amcam, dükkândaki hissesini babama satıp Türkiye’ye dönmüştü. O gün bugündür de küstüler. Kendi düzenimize dalmıştık biz Almanya’da, gelip gitmiyorduk. İyice oraya karışmıştık artık. Ablamı da bir Alman’a verince temelli belli olmuştu bir daha burayla işimizin olmayacağı, yerlisi olmuştuk. Çok büyümüştüm ama ben. Şu kadarcıktım en son geldiğimde, polis olacaktım o zamanlar, olmuş muydum? Düşündüm. Hoşuma gitmedi polis olmak, yakıştıramadım kendime. Mühendisim dedim bir mercek fabrikasında.

Birine anlatsam inandıramayacağım kadar tuhaf bir şeyin içinde kalakalmıştım. Bir sürü akrabayla tanışıyor, bir sürü el öpüyor, çocuk başı, bebek yanağı okşuyor, maşallahlar, aleykümselamlar arasında insandan

insana götürülüp gösteriliyordum. Damat ve geline karşı oynattılar bile beni. Bir sürü akrabayla dakikalarca döndüm durdum pistte. Hep güldüğümü, gülümsediğimi fark ettim sonra. Yalnızlık ailesizlikmiş meğer, yalan da olsa bir ailem olunca nasıl mutlu göründüğümü hissettim. Sürekli birileriyle konuşuyor, olmayan bir ailenin olmayan selamlarını aktarıyor, en ufak bir fikrim olmayan hayatlarını anlatıyordum. İyice ısınmıştım işe. Beni sevsinler diye komiklikler katmaya bile başlamıştım artık anlattıklarıma. Beni yıllardır görmeyen bunca akrabayı güldürüyor, eski günlerine döndürüyor, yaşlandıklarını hatırlamalarına sebep oluyordum. Yarını planlayarak yapılan düğünlerde hep dün konuşulurdu çünkü, biliyordum. Sohbet derinleşiyor, çeşitleniyor, ısınıyordu. Üstelik elimin boş kaldığını gören, bir başka bardak tutuşturuyordu. Çok sarhoş olup bütün işi mahvetmekten korkup içemedim ağız tadıyla. Öylesine keyifliydim ki zaten, öylesine sarhoş olmaya bile ihtiyacım yoktu ki... Ailenin erkekleri beni bir an olsun yalnız bırakmıyordu. İyi içen, iyi konuşan, küfürlü, kahkahalı, bıyıklı adamlardı. En kabaca adıyla mutluydum ama orda ben. Onun şu anda, bir yerlerde, başka bir adamın koynunda, terini soğutuyor olduğu ihtimali bile incitemiyordu beni. Hayat devam ediyorsa burası bunun için çok güzel bir başlangıç olabilirdi, terk edilen ben değil de Feridun olsaydı.

Bu sefer başarmıştım galiba azıcık. Hiç tanımadığım biri olup, hiç tanımadığım insanların aile sıcaklığı kuşatması altında, sevinçten karnım düğümlenesiye mutluydum işte. On sekizinci gününde, içimdeki akkor halindeki keder, soğumuş, kararmaya ve taşlaşmaya başlamıştı. Soğumuştu, kararmıştı, taşlaşmıştı, hâlâ ordaydı ama yakmıyordu sanki, içten içe kavurmuyordu. Herhangi bir ferdiyle akrabalığımın olma ihtimali bile bulunmayan bu tatlı insanların biri gelip biri gidiyor, kimisi çocukluktan anılar sayıyor, kimisi Almanya'yı, işi, "kuş lokumu gibi" Alman kızlarını, "lisanın" zorluğunu soruyor; beni bir an olsun boşta bırakmıyorlardı. Her an, üç dört kişilik bir erkek grubu, elimizde içkilerle dikiliyor oluyorduk piste karşı. Bazısı, ben onları güldürdükçe sırtımı sıvazlıyor, koluma vuruyor hatta daha da rahatsa sarılıyordu. Başkalarından duyup yanımıza gelen bazı akraba önce elini öptürüyor, aşağı yukarı hepsinin sorduğu soruları aşağı yukarı aynen sorduktan sonra ya yanımızda bir süre dikiliyor ya da düğünün kaynayan kalabalığına karışıyordu. O, aklıma bile gelmiyordu. Çok mutluydum işte, sarhoş da olmaya başlamıştım azıcık.

Hava, anneanne çarşaflan gibi serin, tatlı ve güzel kokulu, seriliyordu, oynayan, sağa sola koşuşan, bir şeyler yiyen, sarılan, kahkahalarla gülen kalabalığın üstüne. Ne iyi etmişim dedim kendime. Evde otursaydım, yine tüm gün durup durup telefona bakacak, acaba şarjı mı bitti, çaldı da duymadım mı diye kaygılanıp uyanık geçirdiğim tüm vakti, iki üç dakikada bir telefon ekranı yokladığım uzun bir devriyeye dönüştürecektim. Gece çökünce, yazın tüm neşesiyle bir yerlerde gümbür gümbür mutlu olan insan kalabalıklarından arta kalan o kasvetli sessizlikle içimi zımparalayacaksın. Binlerce şüphe, binlerce bağlantı, sayısız ihanet kurgusu ve bırakıp gitme mazereti kuracaktım oturduğum yerde. Sanki bütün olanlar olurken ben uyuyakalmışım da terk edilince ayılıvermişim gibi, olmuş olanları içimin fesadıyla yüzlerce kere daha okuyacaktım. Yapmıyordum ama işte. Mutluydum anasını! Kibar bir huniyi andıran kalağından, kederden yerlerde süründürecek kadar tuhaf bir neşe dökülen klarnet ve bıkkın orkestra, bir daha ne zaman nerde duysam burayı hatırlayacağım şeyler çalıyordu. Bense içinde mavi ve mayi, dev bir ışık kütlesi dinlenen büyük havuzun kenarında orta yaş üstü akrabalarımla olmayan babamı çekiştiriyordum. Kadınlar, kıvrak, yuvarlak ve insanı türlü günahlara sokabilecek kudretteki kalçalarını birbirlerine vura vura oynuyorlardı. Ve ben, yalnızca birbirine kalça vurduran iki kadının görüntüsüyle resmedilebilecek bir neşenin içinde, o olayda babamın da çok hatası olduğunu kabul ediyor, sanki kırk yıldır bu meselelere kafa yoruyormuş gibi, bilmiş bilmiş konuşuyordum. Beni sevmişlerdi. Çok iyi bir Feridun olmuştum.

Düğün seyrelmeye, kapı ağzında öpüşmeler, sarılmalar sıklaşmaya başladı. Ben de yavaş yavaş yol almalıydım. Ama bir an bile insansız kalmamıştım. Hatta tuvalete giderken, pembe kravatlı pembe suratlı olan enişte, “Dur ben de geleyim, şimdi levhalar Türkçedir, sen anlamaz, girersin kadınların tuvaletine!” diye gülerek peşime takılmış, bu şakasına gülmeye pisuarda da devam etmişti yanyana. Kaçmam zordu. Derken müzik kesildi. Kalanlar, yıllardır düğünlerde buluşa buluşa provası yapılmış bir intizamla, ortada duran gelin ve damadın etrafında fotoğraflar çektirmeye koyuldular. Birkaç fotoğrafa beni de aldılar hatta. Damatla gelinin arasında durduğum pozlar çektiler. Yıllar sonra, gerçek Feridun ortaya çıkıp da işin aslı patladıktan yıllar sonra, bu düğünde bu tuhaflığa tanıklık etmiş insanların fotoğraflara bakışı geldi gözümün önüne. “Baba, bu kim?” diye beni gösteren çocuklarına anlatabilecekleri çok acayip bir hikâye veriyordum

onlara aslında. Keşke hemen çıksaydı da, ben de alabilseydim o fotoğraflardan. Kendi düğünümde bile eğlenemeyeceğim kadar eğlenip mutlu olduğum bu düğünden tek bir hatıram olmayacaktı. Sıcakkanlı akrabalarımın yüzleri zihnimden günbegün silinip gidecekti.

Fotoğraf faslı da bitince, beni Feridun ilan eden Saadettin Amca koluma girip, “Hadi,” dedi, “Biz de çıkalım yavaş yavaş, onların daha burda işi bitmez, toplanacaklar edecekler.” Korktum. Korktuğum başıma geliyordu. “Hasan Amcan, enişten, Bekir’le Ahmet Abin, hanımlarla, çocuklarla bize gidiyoruz. Fasıla devam evde! Ercan Abin iki bidon kanyak getirmiş fabrikadan, kanyak parlatırız bir yandan da.” Hiç tanımadığım insanların düğününe gelmiş, onlara, olduğuma inandıkları kişiymişim gibi davranmış, hepsine, fotoğraflı videolu büyük bir yalan bırakmıştım. Ama evlerine gidemezdim. Tehlikeli olabilmesi bir tarafa, işin iyice cılkını çıkarmak olurdu ve bence bu günlük bu kadar eğlence yeterdi, fazlaydı bile. Zaten bu haliyle bile yeterince tehlikeye atmıştım kendimi. Bir gün, durumu fark eden biri ortalığı kuşkuya verip meseleyi karakolluk, adliyelik edebilirdi. Üstelik bu, aradaki küslüğü hesaba katarsam on yıl sonra olabileceği gibi, yarın bile gerçekleşebilirdi. Evde “bidonla” kanyak içildikten sonra biri, “Yahu Feridun, sana bir şeyi diyeceğim ama yanlış anlama...” diye söze başlayıp mevzuyu çenemdeki yara izine bağlayabilir, milletin içine kurt düşürebilirdi. Karakolluk olmak en fazla rezillik çıkarırdı da, evde suçüstü olmak iyi ihtimalle bir araba dayak demekti. Kendimi, birlikte yola çıkacağımız akrabalarımla kapı önünde buldum. Ertan, çişi gelmiş gibi hafifçe sekerek kapının önünde beklemeye devam ediyordu. Beni görünce “Çıkıyor musunuz?” diye sordu. Evet der gibi başımı salladım. Gözlerinin içine baktım bir müddet, zorda olduğumu, buradan kaçmam gerektiğini anlayıversin, beni bu işten kurtarıversin gibi. Farkına bile varmadı elbet. “Bak, bir daha gelirsen uğra ha!” dedi, “Apostol’un yerini alıyorum, kendin pişir kendin ye yapacağım orayı. Orman içinde, misler gibi Kapıdağ havası. Bir daha gelirsen oraya uğra, bırakmış olurum burayı.” Kaçmanın yollarını düşünmeye başladım. Daha aklıma dişe dokunur bir fikir gelmemişti ki kendimi eski kasa bir Mercedes’in arka koltuğunda, ortada buldum. İşte şimdi durum fena dedim kendime. Kaçacak bir yerim kalmamıştı, basbayağı, insanların evine gidiyordum. Huzursuzlanmaya başladım, daha doğrusu korkmaya. Şarkılar türküler içindeki bir araba dolusu insan arasında, belli etmemeye çalışarak gülümsüyordum. Hani insanın bir ânı

vardır öyle, nasıl anlatayım, birden aklı duruverir. Korku gelip aklıyla beraber bütün kaslarını, damarlarında dolaşan kanı, gördüğünü mânâya çeviren gözlerini falan kilitleyiverir. Elim ayağım kesilmeye başlamıştı. Dolandırıcılık, gaspa teşebbüs, haneye tecavüz, ırza tasallut... Yeni doğmuş oğlaklar gibi neşeyle oradan oraya sektiğim, içimde mutluluktan havai fişeklerin patladığı bir düğünden bir anda suç dünyasına hızlı ama üst sıralardan bir giriş yapmak üzereydim. Yetmezmiş gibi araba çatrağa gelince Bandırma'ya devam edeceği yerde Aşağıyapıcı tarafına dönmüştü. Bir şekilde kaçsam bile gecenin bir saati o köylük sayfiyeden dönecek bir araba bulmak çok zor olabilirdi. Bu saatte Aşağıyapıcı'dan Perama'ya kadar uzanan bu on kilometrelik kıyıda olsa olsa denize bakan bir yarda araba içinde bira içip sevgilileriyle oynaşan adamlar olurdu. Bir de kumsalda, gecenin neminden ürperip sıçrayan, duydukları ufak tefek seslere yattığı yerden kulaklarını oynatan uykulu köpekler. Her nereye gidiyorsak, muhtemelen oradaki herkes çoktan uyumuş olacaktı.

Tatlısu köyünde, azıcık içerilerde bahçeli, ferah bir eve gittik. Evin yanındaki kamelyada, kışın bile görülse yazı hatırlatacak san ampuller yandı. Yengeler, halalar, kovana girip çıkan arılar gibi meyveler, çerezler, bardaklar taşıdılar masaya. Ve gerçekten de mutfaktan beşer litrelik iki bidon kanyak getirildi. Kanyaklara san gazozlar karıldı, serin serin yatan meyvelere çatallar batırıldı. Bir içmedir, bir fasıllı muhabbettir başladı. En az ikisinin başından geçmiş müşterek anılar yad ediliyor, kimi anılarda, masada yer yok diye kenarlardaki divanlarda oturan kadınlar bir şey hatırlatınca, büyük bir kahkahayla yükseliyorlardı. Kamelyadaki neşe, gecenin tül gibi zarif, ılık karanlığında dalgalanıyordu. Yaz akşamlarının insana yaşadığını hissettiren bir tadı var hakikaten de. Büyülü ve ölümsüz olmamaya içerleten bir tat. "Acaba daha böyle kaç yaz görürüm, ayaklarımı böyle gece serinine salıp, ağırlaşan havada asılı kalan yaz kokularını daha kaç kez solurum acaba?" dedirten cinsten. Ödüm dışıma karışıyordu korkudan. Ama yine de, hâlâ, geberesiye mutluydum, insan mutluluğa ne kadar acıkıyormuş meğer. Belki de finalinde adli bir vakaya dönüşecek olan bu korku macerasının içinde bile içim, şu hiç tanımadığım insanlardan fışkıran yakınlık ve mutluluğu emiyordu. Kalkıp gidemiyor, kaçamıyordum. Ama kaçmalıydım. Epey bir müddet şarkılara, şarkılar tükenince türkülere katıldım. Anılarda kahkahalar atıp, hızlı ama ustaca kurgulayarak uydurduğum Almanya anılan anlattım. Bidonlardan biri bitmiş, birinin de

yansına kadar gelinmişti. Ağızlar bazı harfleri tam vuramıyordu artık. Vakit sabaha devrilmeye hazırlanıyordu. Tuvalete gitmek istedim. Beni alıp tuvalete kadar eşlik ettiler. Her evin kafa kâğıdı sayılabilecek bir kokusu olur hani. O koku orasıdır, bir orası öyle kokar. Kapıdan içeri girince o evin kokusunu duydum. Hafif, yazlık, ılık ve o akşam bir şeyler kızartılmış bir kokusu vardı evin. Kokusuyla daha bir akraba, daha bir ev oldu orası o an. Beni getiren yenge, banyonun ışığını açıp, "Burası, bak temiz havlu da var orda," dedikten sonra bahçeye döndü. İçeri girip kapıyı kapattım. Aynaya bakınca hakikaten de başka birini görmekten korktum bir an. Yüzümü yıkadım uzun uzun, Feridun'u silmek ister gibi. Serinlemiş, kendime gelmiştim biraz. Tekrar dışarı çıktım. Dışarıda gecenin serini yüzüme vurunca davranmaya karar verdim. "Saadettin Amca, bu saatte açık büfe var mıdır köy içinde?" diye sordum yerime geçmeden. Üzerlerine habersizce su püskürtmüşüm gibi hep birden irkilip bana döndüler. "N'oldu Feridun?" dedi, Saadettin Amca. "Hiç," dedim, "Bir şey olmadı da, bir paket sigara alayım diye sordum." Hepsi birer birer davranıp sigara paketlerini uzattılar. "Yaksana burdan," oldular. "Yok, sağolun, ben hem azıcık denize doğru yürür açılının," diye çaktırmadan üsteledim. "Özledim deniz görmeyi, bir deniz havası alayım, bir bacaklarım açılsın." Ahmet Abi hemen ayaklanıp, benimle gelmeye kalktı. Ben kibarca, "Sen zahmet etme abi, ben bir yürür gelirim," deyince Saadettin Amca, "Yahu tamam bırak, dolaşsın adam," diye araya girdi, "Belki kafa dinlemek istiyor, belki manita durumları var. Yürüsün gelsin adam, karışma, otur yerine sen." Utanmış gibi yapıp gülümseyerek bahçe kapısına doğru yürüdüm. Girerken fark etmemişim, girişin hemen yanında kasadan yapılmış kulübesinin önünde üzgün bir köpek yatıyordu. Çıkarken son bir kez akrabalarıma baktım, kamelyanın çiğ san ışığı altındaki gülen insanlara; ne güzeldiler, ne cana yakındılar, keşke gerçekten akrabam olsaydılar.

Meydana doğru yürümeye başladım. Sağlık ocağını geçip köprübaşına çıktım. Gelen giden yok gibiydi. Çay bahçelerinde, en aza indirilmiş floresanlar titriyordu. Evden çıkabilmiştim. Denizin üzerime ittiği yumuşak havayla doldurdum ciğerlerimi. Bandırma-Erdek çatrağına kadar yürüyüp, orada Erdek'ten gelen bir araba bekleyecek, el edecektim. Etrafa bir bakındım. Harap Ermeni binasının yan kısığında taksinin sarı ışığını gördüm. Sevinçten içim serinledi. Şoförünün içinde olmasını dileyerek arabaya yürüdüm. Ordaydı, taksisinin içinde uyukluyordu. Camı sertçe

tıklattım, sıçrayarak uyandı, bineceğim kapıyı içerden açıp, “Buyur abi,” dedi. “Bandırma’ya ne alırsın?” diye sordum oturup kapıyı kapatmadan. Ne dese verecektim zaten. “Bir elli liranı alırım abi,” deyip marşa bastı. Meraklanmıştı, küçük yerler buraları, sordu: “Hayırdır abi bu saatte, yanlış anlamazsan?” Düğünden geldiğimizi anlattım, inandırıcı olsun diye düğün salonundan, düğünden, harcanan paradan bahsederek. “Gel dediler geldim düğünden sonra, sohbet, muhabbet güzel. Ama yarın da iş var, döneyim dedim ben de, sabah olmadan” İkna olmuştu, kurcalamadı. “İsim neydi abi pardon?” dedi sonra birden. Duraksadım. Kamelyanın sarı ışığı altında bıraktığım mutluluk titredi birden karnımın ortasında. “Feridun” dedim. “Hah,” dedi şoför, “Feridun Abicim, rahatsız olur musun bir sigara içsem camı açıp? Uyanayım iyicene.” “İç tabii,” dedim, “Bana da ver bir tane, varsa.” Verdi, yaktım. Çekip üfledim dışarı camdan. Beyazevler’den Aşağıyapıcı’ya kıvrılıyordu yol. Oh işte! Hiç aklıma gelmemişti bugün. “Feridun,” dedim, içimden, gülümseyerek. “Benim adım Feridun.”

işe çıkılacak gün

Aslında üniversiteliyim ben. Bakma, mezun da olacaktım da, kısmet değilmiş işte. Kaydımı yaptırdım, bir ay derse ya gittim ya gitmedim ki peder beyi kaybediverince, işler karıştı. Annem “dön” dedi. Ben “olmaz” dedim. “Para mı var oğlum?” dedi. “Neyle okutayım seni Ankaralarda.” “Ben,” dedim, “hem çalışırım hem okurum.” Nah çalışırsın, nah okursun. Kolay mı o işler. Halbuki ne biçim de sevinmiştim üniversiteyi kazanınca. Susurluk’un her biri birbirine benzeyen sokaklarından, dayımın nalbur dükkânının tiner, toz ve metal kokan karanlığından, her gün yağdan vıcık vıcık olan saçlarımdan ve o küçücük memleketin kıyamet gibi kalabalığından kurtuldum diye. Sonuca internet kafeden baktıktan sonra ilk annemi aramış, o gece ilk kez sabaha karşı ve sarhoş gitmiştim eve. Rahmetli peder de, nur içinde yatsın, hiçbir şey dememişti. Hem havası vardı bir kere, Macar dili okuyacaktım. Hiç yüzünü görmediğim insanların bir sırmış gibi yalnızca kendi aralarında konuştukları bir dili öğrenecek belki de bitirince kapağı oralara atıp kefeni yırtacaktım. Bir de güzelinden bir Macar kızıyla evlendim mi, şöyle şöbiyet gibi... Oldu mu? Olmadı. “Okurum ben,” dedim anneme. “Hem çalışır hem okurum, ayağıma kadar gelmiş fırsat. Tepilir mi?”

Uğraştım da. Önce su arıtma cihazı sattım, bir ağacın çilekeş gövdesine zımbalanmış ilanın peşine düşüp. Giyindim, tarandım, görüşmeye gittim. Mini etekli kızlar açtı kapıları, takım elbiseli adamlar görüştüler benimle. Uzun uzun vizyon dediler, misyon dediler, süpervizör dediler, prim dediler. İkna oldum, güzel laflardı hepsi. Kapı kapı gezip su arıtma cihazı satmaya uğraşacak, azıcık yanaşır gibi olurlarsa içeri girip aleti denetecek, onları, demir yalamışsın gibi içini kamaştıran şebeke suyundan içirip bu suyun abıhayat olduğuna ikna edecektim. Bizi bir minibüse doldurup Ankara’nın dört bir tarafına dağıtıyorlar, hepimize mahalleler, sokaklar verip gidiyorlar, akşama da gelip aynı yerden kalanlarımızı topluyorlardı. Ama kapıları mini

etekli kızlar, takım elbiseli adamlar açmıyorlardı. Postacı ve yöneticiden başka kimsenin uğramadığı yaşlılarla yalnızlar, annesi evde yok, komşuya kadar geçmiş, lazımsa çağıracak çocuklar, ocakta yemeği olanlar, müsait olmayanlar, pazarlamacıdan ikrah edenler, “Siktirtme suyunu da cihazını da,” diyenler, oturmuş bizleri bekliyorlardı televizyonları karşısında. Ama hiçbiri almaya yanaşmıyordu. Bir buçuk ay yaptım, dolaşmaktan tabanlarım şişiyordu bütün gün. Onca zaman boyunca ancak bir tane satabildim. Üstelik onu da ilk hafta satmış olmasaydım belki de bir buçuk ay bile dayanmazdım. Umut çok garip bir şey, insanı olduğundan daha aptal etmeye yetiyor.

Sonra bizim oralardan, Bandırmalı bir çocukla tanıştım. Oralarda pek hazzetmeyiz biz Bandırmalılardan, onlar da bizden elbet. Ama gurbette olunca memlekette bıraktığın mesafeler kısalıyor, kapanıyor hatta. Tanıştık işte bir vesileyle. Düzgün bir çocuktu, “Gel,” dedi, “Korsan kitap işinde temiz para var. Üç liraya aldığını beş liraya okutursun, gidip kitabevlerini gezsen on liradır onun etiketi. Peynir ekmek gibi gidiyor.” Sermaye diye koyacak üç kuruşum yoktu. Sermayeyi bırak, taksidi yatırmazsam yurttan da atacaklardı. “İlk bir ay yarıcı gibi çalışırsın yanımda,” dedi çocuk. “Senden kestiğim kadar parayla ortak olursun işe, sonra da kârımızı bölüşürüz ona göre.” İkna oldum, güzel hesaptı. Epey gitti o iş. Elim üç kuruş para görünce okul geldi aklıma. Gidip vizelere gireyim bari diye düşündüm. Okula gittim, fotokopiler, notlar çektirdim, sınav tarihleri kaydettim, sınıf arkadaşlarımdan telefon numaralan aldım. Eve gelip bir heyecan notları açınca içimde bir ışık söndü. Kararıp kaldım. Saatlerce uğraştım, evirdim çevirdim. Adamlar basbayağı başka bir dil konuşuyorlardı, şakası yok. Üstelik İngilizce falan gibi bir şey de değil, bir tuhaf. Hani yabancı dil deyince İngilizce falan gibi bir şeydir sanmıştım ben, *may neym iz, hav ar yu* falan, biliyoruz, konuşuyoruz o kadar evelallah. Çabaladım ettim, öyle okudum, böyle okudum, altlarını çizdim, oturdum tekrar yazdım; yok, olmadı. O zamandan bir *A nevem Orhan. Diak vagyok* yazmayı öğrendim, bir de *kösönöm* demeyi; onun nasıl yazıldığını bile bilmiyorum. Yine de hemen yılmadım. “Test yapacakmış,” denen hocaların sınavlarına girdim, çıktım. Kısmet olmadı, öğrenemedim geberesinin dilini. Öğrendiğim kadarıyla da adımı söyleyemedim hiçbir Macar’a. “Öğrenciyim,” diyemedim. Zaten *kösönöm* diye teşekkür mü edilirmiş, ne biçim de dil.

O sene bahara doğru temelli vazgeçtim okuldan. Para kazanmak tatlı geliyordu. Cebeci'de, tren yoluna yakın bir ev tuttum, tek oda. Tren geçtikçe yerin altında lavdan bir canavar kıpırdanıyormuşcasına sarsılan küçücük evimde keyfim yerinde gibiydi. Düzenimi bir kurayım, dönerim okula da elbet. Değil mi ki parasızlıktan okuyamadım, parayı kazanınca canım isterse dönüp bitiririm. Ciddi ciddi bıraktım okulu. Öğrenci kimliğine bir vakit daha takıldım ama; metroda, otobüste, öğrenci indirimi yapan Cebeci dükkânlarında.

Sonra ya mayıstı ya da haziran, bir gün irice bir adam geldi, dikildi tezgâhın önünde. "Buyur abi, baktığın özel bişey var mı?" diye sordum kafamı boyunca kaldırıp. Ortasından yarılıp nazlı nazlı devrilen bir ağaç gibi eğilip koli mukavvasından yapılmış tezgâhtan bir kitap aldı ama aldığı kitaba bakmadı bile. Kitabı elinde sallayarak, "Kardeş," dedi, kardeş'in ş'sini iki ölçü uzatınca tedirgin oldum ama belli etmemeye çalıştım. "Size demedik mi bunu kaldırın burdan, illa kötü mü olalım?" Tipini süzdüm, zabıtaya benzemiyordu. Zaten zabıta öyle nazikçe, hele de bir başına gelmez. Sokağın başından görünüverdi mi, kamyonetin önünde sürü sıra yürüyerek öten telsizleriyle gelir ve küfürleriyle tezgâhları teker teker kasaya atar. Ama adam iriydi, diklenemedim. "Bize kimse bişey demedi," deyip tezgâha yaklaşan müşteriyle ilgilenmeye başladım. Osmanlı saraylarındaki çılgın ortamları anlatan kitaplar çok giderdi o zamanlar. Müşteri gidene kadar elindeki kitabı sallayarak başımda bekledi. Kadın gidince dişlerini sıkarak mırıldandı, "Kaldırın bunu, bir daha böyle gelip insan gibi konuşmam!"

Geldi de, Bandırmalı yoktu o gün yine yanımda, tezgâhta yalnızdım. İlk gelişinden birkaç gün sonraydı. Sokağın başında adamı gördüm. Yanında başka adamlar da vardı, homurdanıyor, ters ters bakarak yaklaşıyorlardı. Kaçsam diye düşündüm, sonra vazgeçtim. Yiğitlik edeceğimden değil de, güpegündüz sokağın ortasında bir vahşilik yapmazlar diye düşündüm; Ankara'da daha yeni sayılırdım tabii. Homurtuları bağırışlara dönüştü iyice yaklaştıklarında. Sürünün lideri olduğu anlaşılan iki gün önceki herif, mesafesini yakalayınca bir tekme yapıştırdı tezgâha alttan. Tezgâhın üstündeki kitaplar topraktan fışkırırcasına saçıldılar yere. Ben, sanki her gün tezgâhıma tekme atılıyormuş gibi soğukkanlılıkla kitaplarımı yerden toplamaya çalışırken bu kez içlerinden biri elime topladığım kitaplara tekme attı. Bu, diğer sansarları leş başına davet eden bir işaret sayıldı. Hepsi

birden üzerime sökün ettiler. Yerde ana rahminden henüz çıkmış gibi kapanmış yattığım halde artık acıyı hissetmeyinceye kadar vurdular, dövdüler. Birileri döverken öbürlerine dövecek yer kalmıyordu artık, boşta kalanlarsa yerlere saçılmış kitaplarımı yola, arabaların altlarına tekmeliyorlar, Kıbrıs Çıkartması filmlerindeki Rum askerleri gibi neşe içerisinde saldırıyorlardı. Neden sonra bıraktılar, her yerim dökülmüştü ama burnum bir başka acımaya başladı; kırılmış. Epey bir oturdum kırık burnumla kaldırımın kenarında. Bir vakit sonra Bandırmalı geldi, benim, burnumun ve kitapların halini görünce vaziyeti anladı. İyi çocuktu Bandırmalı, bana acıdı, kitapları hiç düşünmedi bile, “Mala gelsin!” dedi. Cana zaten gelen gelmişti, yapacak bir şey yok. Beni aldı, Numune’nin aciline götürdü taksiyle, dikişler, şunlar, bunlar... Anlamıştık artık, Bandırmalı da ben de biliyorduk; korsan kitapta ekmeğimiz kurumuştu artık. Tam elimiz üç kuruş para görmüştü ki ona da üşüştüler, geçinmemizden ettiler bizi. Bir türlü yolunda gitmiyordu işler dinine yandığım yerinde.

Turgay’la da o vakitler tanışmıştım. Küçücük tezgâhında “Avrupa’dan, gümrükten, Milano’dan, Paris’ten...” diye bağırarak sattığı kolpa parfümlerle yanımızda iş tutan bir çocuktu Turgay. Altlan morarmış gözlerim ve önümü görmemi engelleyecek kadar kocaman burnumla Kızılay’da avare dolaşırken karşılaştım onunla bir akşamüstü. Olanları duymuş, çok üzülmüştü. Zaten Kızılay çakal yuvası olmuştu. Bu şerefsizler garibanın kazanacağı üç kuruş ekmek parasına bile göz dikerlerdi. Avanta yiyemedikleri için tezgâha saldırmışlardı, zaten o da bu pezevenklerden artık iyice yılmıştı, falan filan... Aldı beni içmeye götürdü, yedirdi, içirdi. Kafalar şerbetlenince de “Bu halde gidilmez!” deyip beni evine buyur etti. Zaten kirayı veremediğim için kendi evime hırsız gibi giriyordum. Alt kattaki ev sahibine görünmemek için dış kapıyı okşayarak, dualar ederek açıp ayakkabılarımı çıkarıp, otomatiği yakmadan eve çıktığım oluyordu artık. Durum kötüydü. Turgay’ınsa durumu bir tuhaftı. Evi tıklım tıklım eşya doluydu, üstelik hepsi de pahalı, kıymetli şeylerdi. Hiç yoksulluktan şikâyet edecek bir hali yoktu. Neyine ağlanıyordu anlamadım gitti. Kimin evinde dört tane televizyon, üç tane bilgisayar var? Tek başına adam niye bunca şeyi alsın, koysun evine müze gibi?

Sabaha karşı kafalar iyiden iyiye güzelleşince baklasını döktü ağzından Turgay. Meğer akşamüstüne doğru tezgâhı kapattıktan sonra doğruca eve

gelir, spor ayakkabılarını giyer, gece yansına kadar Sakarya'da, şurda burda dolanır, gece yarısını geçti mi de önceden aklına kazıdığı evlere girermiş. "İhtiyacı kadar olanı" alıp sabaha karşı dönermiş evine. Hiçbir tehlikesi yokmuş bu işin. Zaten bir sprey varmış, baktı ki ev kalabalık, sıkıverirmiş herkesin burnuna doğru birer fırt, sonra işine gücüne bakarmış. Büyük büyük götürenler beyefendiymiş de, Turgay'ın yaptığına mı hırsızlık denirmiş? Bankaların içini boşaltanlar, bir kere milletvekili olup ölene kadar mebus maaşı alanlar, atadan babadan kalanlarla hiç çalışmadan sefahat içinde yaşayanlar hırsız değilmiş de Turgay'ın çaldığı iki televizyon, iki bilgisayar mı hırsızlıkmış? Sabaha kadar işledi beni. "Gel," dedi, "Benimle çalış. Ben çalışırım sen erketede kalırsın, yaramaz bir durum oldu mu benim telefonu çaldırırsın ben de uzamanın yolunu ararım, sonra belirlediğimiz bir yerde buluşuruz." Yok, bunu yapamam ben, korkarım. "Olmaz," dedim. "Neyine olmaz ulan?" dedi Turgay. Sinirlendi. Ama öyle kızdığı için değil de, teşvik etmek için mahsusçuktan sinirlenmiş gibi. "Üç gün sonra zaten sokakta kalacaksın. Hem gelir burda kalırsın hem de cebin üç kuruş para görür. Yalan mı?" Değil. Gerçekten yalan değil. Üç gün bile fazla, şimdi Turgay'ın evinden çıkıp eve gitsem bütün eşyamı kapının önünde bulabilirdim. Hatta civarda oturan öğrenciler onları atılmış eşya sanıp işe yarayanları çoktan kendilerine almış olabilirlerdi bile. Açtım, param bitmişti ve gelecek, beklediğim herhangi bir kaynak da yoktu. Elde kalan kitapları, bir köşede satmaya kalksam, yok, o da olmaz. Hiçbiri yüzüne bakılacak gibi değil artık. "Peki!" dedim. Madem öyle bir süre bir deneyeyim, olmazsa, işime gelmezse bırakırım, öyle ya! Ve böylece girdim bu işe. Anlaşmamız çok kesindi. Ben evlere girmeyecek, erketede kalacaktım. Turgay ne bulursa toplayacak, çıkacaktı. Topladığımız mallan, pazar günleri Kale'nin Çinçin tarafına bakan surdibinde güneş doğmadan kurulup dağılan hırsız pazarında satacak, parayı da yetmişe otuz bölüşecektik. Hiç yoktan iyiydi bu benim için. Hem hiçbir şey yapmayacak, suça bulaşmayacaktım hem de illa ki üç beş bir şeyler kazanacaktım. Üstelik Turgay'ın yanında da kalabilecektim.

Üç aya yakın yaptım bu işi. Gündüzleri, ikindiye doğru uyanıyor, sefa pezevenkleri gibi keyifle, uzata uzata kahvaltımı yapıyor, sonra da dışarı çıkıp avarelik ediyordum. Akşamüstü Turgayla buluşuyorduk. O aralar dadandığımız muhitte sokak sokak dolaşıp keşif yapıyorduk. Turgay gördüğü her şeyi defterine not alıyordu. "Girişte ve bahçede kameralar var",

“İkinci kata kadar korkuluk, üçüncü kat müsait”, “Arka cephe dördüncü kat camını aralık bırakıyor”, “Banyo penceresi geniş, uygun”, “Karakolun çaprazı, bu ve yanındaki iki apartman sakat”. Aldığı notların hepsine ben de şöyle üstünden bir göz atıyordum. Benim de görevim çok önemliydi. Turgay evden elleri dolu çıkıp geldiğinde en kestirme nerden caddeye çıkılır, o bir eve girdiğinde kimsenin gözüne batmadan nerde oturup beklenir, bu yakınlarda o civarda en son hangi evlere girdik hepsini şifreli not ediyordum. En zor kısmı Turgay eve girdiğinde dışarıda beklemekti. Gecenin o saatinde, tek başına sokakta durup duran bir adam, kesinlikle her şeyden habersiz insanların uyuduğu bir eve girmiş hırsızdan daha büyük tehlike altında oluyordu. Bazen yanımdan bekçi geçiyordu. Durup “ne iş” olduğumu soracak olsa, ben ondan önce davranıp, “Kavga ettik, beni evden attı kahpe!” diye bekçiye yaklaşıyor, sonrasında da “Sizin de işiniz ne zor böyle gecenin bir yarısı, hırsızı var, uğursuzu var”a bağlıyordum. Sarhoşlar görüyordum bazen, kimi tek başına kimi ikili üçlü gruplar halinde. O zamanlarda da, onları daha çok uzaktayken fark edip yüzükoyun yere uzanıyordum. Çünkü gecenin o tehlikeli vaktinde, yüzüstü yere uzanmış bir adama kimse bulaşmaz; köpekler bile. Eğer çok hareketli, geleni gideni bol bir yerde bekliyorsam o zaman da kaldırımın kenarına tünüyor, başımı dizlerimin arasına alıp sarhoşmuş gibi öyle oturuyordum dakikalar, saatler boyunca. İşi kıvırmıştım.

Bir vakit sonra hevesim artmaya başladı. Yüz liralık mal kaldırsak ben sadece otuz lirasını alabiliyordum ve bu artık beni rahatsız etmeye başlamıştı. Bir şey de diyemiyordum. Tehlikenin büyüğünün altına o giriyor, gecenin kör karanlığında su borularına, pencere korkuluklarına, pencere pervazlarına basa basa bilmemkaçıncı katlara kadar o tırmanıyordu. İnsanların yavaşlamış soluklarını o dinliyor, malı mülkü o yükleniyor, evden çıkarıyordu. Üstelik işin asıl sahibi de oydu, ben yardımcısıydım sadece, işi bilmiyordum bile. Bir gün, evde bira içerken, bir sabaha karşı açtım mevzuyu Turgay’a. “Öğret bana da şu işi,” dedim. “Ben de evlere çalışma atmak istiyorum. Neyse şekli göster, iki koldan doğrultalım yevmiyemizi!” Turgay ilk önce bir güldü heyecanıma. Sonra da “Sen artık oldun!” der gibi bakıp, “Tamam,” dedi, “Ne biliyorsam anlatırım elimden geldiğince.”

İki hafta kadar eski karate filmlerindeki ufaklıklar gibi, ustamın hareketlerini izleyip taklit etmeye çalışarak peşinde gezdim Turgay’ın. Ne

derse deftere not alıyor, ne yapsa şifreleriyle kaydediyordum. Ama beni hâlâ sokmuyordu evlere. Vakit gelince ayrılıyor, tekrar buluşana kadar üzerimize düşenleri yapıyorduk. Payımı otuzdan kırka çıkarmıştı ama bu arada. İş iyiden iyiye sarmıştı. Hayatımda ilk kez kendimden bir şey koymak zorunda kalmadan para kazanıyordum. Tek sermayem cüretim, cesaretimdi. İkinci haftanın sonunda bir akşam, "Bu akşam beraber giriyoruz," deyiverdi. Heyecanlandım, ürktüm ama hayatıma girecek bu yeni heyecandan ötürü de büyük bir zevk duydum karnımda, kasıklarıma doğru yayılan. Bahçeli taraflarında bir evdi. Önceden kararlaştırmıştık. Zaten programımız çoğunlukla bir iki hafta önceden belli olurdu. O akşam nereye gideceğimizi deftere bakar bilirdik. Çok sistemli bir adamdı Turgay. Yedinci Cadde'nin alt taraflarında bir çatı katıydı. Girilmesi kolay bir yer olduğu için seçmişti burayı. İki hafta kadar önce buraya keşif yapmaya gelmiş, bitişiğindeki apartmanın çatısına kadar çıkmış, geçmenin kolay olup olmadığına bakmıştık. Kolaydı. Bitişik apartmanın çatısına çıkacak, oradan da gireceğimiz evin teras balkonuna atlayacaktık. Evin sakinleri, yaz olduğundan, camlan kapılan pek açık bırakıyorlardı. İhtimal ya, kapı, cam kapalıysa, o zaman da elmasla balkon kapısının camını köşesinden kesecek, kestiğimiz yerden elimizi sokup açacaktık. Her şey istediğimiz gibi gitti. Saat iki buçuğu geçiyordu. Bitişik apartmanın çatısından teras balkona atladık, şöyle üç yanını bir kolaçan ettik balkonun. Mutfak camı aralıktı, Turgay oradan eve sızdı; ben balkon kapısının önünde bekliyordum. Birkaç dakikaya gelip içeriden balkon kapısını açtı. "Boşuna uğraşmışım," dedi, bir ölü konuşuyormuş gibi sessiz bir fısıltıyla. "Kilitlememişler zaten kapıyı." Heyecandan, hadi yalan olmasın korkudan, parmak uçlarım kamaşmaya başlamıştı. Turgay'ın açtığı kapıdan içeri girecekken kuyruğunu sallaya sallaya bir köpek geldi içeriden, hani şu sürekli gülüyormuş gibi duran sevimli, sarı köpeklerden. Zengin köpeği. İlk önce ödümüz koptu, sonra baktık ki köpek bizden şikâyet etmek bir tarafa, herkes uyurken oyun arkadaşı bulduğuna seviniyor, ha babam kuyruğunu sallıyordu. Köpek varken evin içinde çalışamazdık. Turgay köpeğe sprey sıkacak gibi oldu, olmazlandım. "Günahtır," dedim fısır fısır, "Şuncacık şey!" Kızdı biraz Turgay, "İyi o zaman," dedi, sonra da elini, "Sen köpekle dışarıda kal. Oyala onu, ben de çalışıp çıkayım," der gibi sağa sola salladı elini. Elim mahkûm razı oldum. İlk sınavımda köpek yüzünden işin dışında kalmış oldum böylece. Hani ehliyet sınavına girmişim de araba bozulmuş

gibi. Köpekleri de pek severim anasını satayım. Küçükken çay boyunca sokak köpekleriyle yarenlik eder, onlarla bir, sırf onlara bir avuç kayıntı çıkarayım diye çöpleri karıştırırdım. Rahmetli pederden az köpek dayağı yemedim. Köpeği "kıs kıs kısss" diyerek terasın uzak bir köşesine götürüp orada sevmeye oynamaya başladım. Nalet köpek pek oyuncuydu, ben karnını sevmeye uğraştıkça o elimi avucumu yalıyor, hızlı hızlı soluyordu. Çok da hareketliydi eşoğlunun iti, bir ses yapacak, evi köyü uyandıracak diye akla karayı seçtim, soğuk soğuk ter boşandım sırtımdan. Her tarafım köpek salyası olmuştu, pek sevmişti beni hayvancık. İnsanlığımdan utandım. O bize kuyruk sallarken biz onun anasını babasını soyuyorduk.

Bir on dakika geçti geçmedi, Turgay çıktı içeriden, "pist!" diye seslendi bana. Köpek kardeşle beraber yanına gittik. "Hallettin mi?" der gibi kaş göz yaptım. "Hadi gidelim!" dedi. Turgay bana biraz bozuk atıyor gibiydi, sanki köpeği ben çağırdım. Çekinerek sordum, "Turgay yahu, köpeği de alsak mı? Kanım kaynadı it oğlu ite. Ben bakarım ona güzelce." Turgay dişlerinin arasından sessizce kızdı, "Oğlum manyak mısın sen? Bir köpeğimiz kusurdu. Bunların sahipleri düşkün olur hayvanına, köpeği ararlarken kendimizi buldurmayalım bir de!" Hakkı vardı, gülümseyerek kuyruğunu sağa sola savurdukça kıçını da iki yana attıran köpekle vedalaştım, elimi yüzümü bir güzel yalattım. Tekrar çatıya atlayıp, bitişik apartmanın merdivenlerinden indik, evimize döndük. Bir sürü dolar, iki dizüstü bilgisayar, iki cep telefonuyla bir de oyun konsolu almıştı Turgay. Fena hasılat değildi. Kısa günün kârı denir buna. Ama aklım köpekte kaldı, ne yalan söyleyeyim, ne sokulgan şeydi. İnşallah "Ulan sen ne biçim köpeksin, ev soyulmuş senin dünyadan haberin yok," deyip kızmazlar hayvancağıza diye kederlendim durdum günlerce.

Sınavı geçememiştim. Ama yine de işin gözümde büyüttüğüm kadar korkunç bir iş olmadığına inanacak gibi oldum. Tutturdum Turgay'a, "Seçelim bir yer," dedim, "Şöyle kolaylarından; bir deneyeyim şansımı. Hiç olmadı sıkıveririm spreyi ağızlarına yüzlerine. En azından tüyecek kadar zamanım olur." Anama babama yalvarmamışım bu güne kadar bir şey için; şimdi elin adamına hırsızlık yapmama izin versin diye eğilip bükülüyorum. Biraz daha naza çekse zoruma gidecekti, neyse ki çok diretmedi. Baba pozlarıyla, "İyi bakalım," dedi, "O zaman yarın akşam işe çıkarıyoruz seni. Ben erketede kalıyorum. Hazırlan!" Sevindim. Hey Allahım, hayat ne acayip iş, sanki manitayla gezmek için babamdan arabayı koparmışım; nasıl

da seviniyorum hırsızlık yapacağım, bilileri uyurken onların evine gireceğim diye. Deli eder insanı yaşamak. Ertesi gün, akşamı zor ettim.

Emek tarafında bir evdi. Bir hafta kadar önce karar vermiştik buraya. Tek başına, galiba bekâr, bizden azıcık büyük bir adam yaşıyormuş evde. Bir iki gün bakınmış Turgay, akşamları, mesai bitimi gibi evine geliyor, gece yarısından sonra birkaç saat, az bir ışıkta oturuyormuş. Arada bir mutfak ve banyo ışığı yanıp sönüyor, ama uyuyana kadar evde başka bir hareket görülmüyormuş. Emek'te oturduğuna göre adam bizden kalın. Tuzu kuru en azından. Ucuz ev mi var Emek'te Allah aşkına, katta hem de? Adam belli ki bankacı, memur, hoca, yönetici, bir şey... İlla ki durumlar iyi. Hiçbir şey olmasa bilgisayar, cep telefonu, dvd, bir şeyler çıkar. Temiz iş Turgay'a göre; kolay bile hatta. Adam gece yattı mı bir daha sabah evden işe diye çıkana kadar banyonun ışığı hiç yanmıyormuş. Demek ki uykusu da derin, demek ki aralıksız uyuyor; güzel. Arka balkonunu ya da Turgay'ın "yatak odası" dediği odanın camını aralık bırakıyormuş uyurken. Şu insanlar ne rahat, üçüncü, dördüncü katta açık bırakılan cam görülmez sanıyorlar. Halbuki tedbir tevekkülden önce gelir derler. Hırsızın işi bu. Kaçıncı katta olursan ol, o camı görecek, itecek, girecek, soyacak, çıkacak.

Bir buçuk gibi, Turgay'ın, üvey abisinden ödünçlediği motorla evin bir alt sokağına geldik. Bizim adamın arka balkonu ve "yatak odası", durduğumuz yerden görülebiliyordu. "Yatmış," dedi Turgay. Karanlık pencerelere doğru bakarak, tanıdık birinden bahsediyormuş gibi. "Belki de daha eve gelmemiştir, çok geç değil saat," diye kurt düşürmeye çalıştım. İş ciddiye binince biraz korkmaya başlamıştım çünkü. Vazgeçmeyecektim ama. Turgay da vazgeçecek gibi değildi. Adamın ahbabıymış gibi emin, "Yok, nereye gidecek. Çoktan gelmiştir eve. Yatmış uyumuştur," dedi. "Öyle mi diyorsun?" diye teyit ettirme ihtiyacı hissettim. "Öyledir öyledir," dedi, "Hadi, başlayalım yavaştan." Telaş, avuçlarımın içine doğru koşturdu sanki birden. Bir korkma geldi. "Olur," diyebildim, sesimi titretmemeye gayretle. Motoru sokağın yokuşa dönen ucuna kadar elimizde yürütüp köşeye bıraktık. Turgay benimle evin oraya gelecek, apartmanın arka bahçesinde karanlığa sotelenip bekleyecekti. Ters bir durum fark ederse, bahçenin arka duvarından fırlayıp motoru alıp gelecek, apartmanın önüne getirecekti. Bahçeye girdik. Ortalık, bir acayip sessizdi. Sanki yalnız insanlar değil, apartmanların arka bahçelerinde hayatta kalmayı başarmış tek tük ağaçlar, binalar, kedi ve köpekler, herkes, her şey uyumuş gibiydi.

“Hadi,” dedi Turgay, ağzından ses bile çıkmadan, yalnızca dudakları ve dişleriyle. Kafamı kaldırıp üçüncü kata baktım. Altındaki iki katın balkonları merdiveni andıran korkuluklarla kapatılmıştı. Demirden çok fazla ses çıkartmamaya çalışarak üçüncü katın balkonuna tırmanacak, açıksa balkondan, değilse hemen yanındaki odanın aralık penceresinden içeri süzülecektim. Ellerimin her yerini, derimin daha kalınca bir katıymış gibi kaplayan, incesinden bulaşık eldivenlerini elime geçirdim. İlk katın balkonuna sıçrayabileyim diye Turgay, iki elini birleştirip üzengi yapmış, hafif öne eğik, bekliyordu. Bir besmele çekip attım sağ ayağımı Turgay’ın avuçlarına.

Demir soğuk, demir paslı, demir zayıftı. Ağırlığımı çok vermemeye gayret ederek, çıt çıkarmadan üçüncü kat balkonuna kadar tırmandım. Çocukken ağaçlara da böyle hızlı tırmanır, ağaçlardan ağaçlara gözüm kapalı geçerdim. Ayağımı balkonun zeminine basınca dönüp aşağı baktım, Turgay’ın beni takdir eden yüzünü görmek istiyordum. Yoktu. Saklandı demek ki. Yetim gibi hissettim göremeyince. Balkon kapısına baktım, şans işte, talih beni hırsızlığa teşvik ediyor; kapı aralıktı. Ayakkabılarımı çıkardım, azıcık aralığından perdesi seçilen kapıyı ittim, azıcık sürünüp bir şeye dayandı. Biraz da gürültü yapınca duraksadım, çıkan sese karşılık gelecek mi diye bekledim biraz. Gelmeyince, perdeyi hafifçe yana doğru sürüp o aradan süzüldüm içeri. Kapının arkasında terlik vardı, balkon terliği belli ki. Ben ittirince terlik, kapının hemen arkasındaki koltuğa vurmuş meğer. Adam uyanmadı ama. Perdeden kurtulup evin salonuna kadem bastım nihayet. Salonda, şu düz ekranlı, büyük televizyonlardan vardı. Kapıdan çıkabilirsem bunu da götürebilirim, hafif oluyor bu televizyonlar. Ortada, geniş ve alçak bir sehpa, üstünde biblolar, kitaplar, kumandalar, bir meyve çöpü tabağı, duvarda kocaman, çerçeveli bir harita, L koltuğun üstünde bir dizüstü bilgisayar. Salona bakan bütün kapılar açık görünüyor ve açık kapıların birinden, belli belirsiz bir ışık geliyordu. Bu ışığı dışarıdan fark edememiştik bile, öyle cılız, öyle insanı uyutmaya niyet etmiş bir ışık. Adamın o odada uyuduğunu düşünüp ilk önce öbür odaları dolaşmaya karar verdim. Odalardan biri boştu. Yalnızca ütü masası, birkaç döküntü eşya, kapıya sırtını dönmüş bir tüplü televizyon ve bir de çamaşırlık vardı. Onun yanında küçük bir mutfak ve tuvalet, öbür tarafta genişçe bir oda daha; güzel ev. Aydınlık da oluyordur burası, üç cephesi cam; kim bilir kirası ne kadar, ısıtması da merkezî, oh! Karanlık olan oda, adamın yatak odasıydı

ama burada yatmamıştı. Yatakta, odada kimse yoktu. Çift kişilik boş bir yatak, devlet binası gibi heybetle duvar boyu dikilen bir gardırop ve aynı duygusuz mobilyadan bir de komodin vardı odada. Duvarda kocaman bir tablo asılıydı. Karanlıkta seçemiyordum ama sanki bir kadın fotoğrafı, büyütülüp asılmış gibi. Hani az daha ışık vursa, Türkan Şoray mı diyeceğim.

Çok dolandım evin içinde. Bir şey değil, Turgay merak edecek diye telaşlanıyordum. Bir an önce ne var ne yoksa toplayıp çıkmam gerekiyordu. Aslında o gün, o evden alacağım hiçbir şey, oradan çıkabilmiş olmaktan daha kıymetli olmayacaktı. Çünkü bu bir iş değil, hırsızlığımın ehliyet sınavıydı. Adamın yattığı odanın kapısına geldim. İki duvarı kitaplık bir duvarıysa pencere olan bir odada, kitaplıkların dibine konmuş bir yer yatağında sırtüstü yatıyordu adam. Kitaplığın karşı duvarına dayalı masanın üstünde cılız bir masa lambası yanıyordu, yanmasa daha iyi, öyle zayıf. Aydınlık bile sayılmayacak ışıkta adamın yüzüne baktım. Tanıyacak gibiyim sanki, içerlek gözlü, bıyıklı, sanca, gençten bir adam. Birden ağzı kıpırdadı adamın. Bir şeyler mırıldanacak gibi olunca sessizce geri çekildim, odanın kapısında durdum. Gözleri açılmıyordu ama konuşur, bir şeyler söyler gibi mırıldanıyordu. İnilti gibi bir acayip ses. Yüzüne vuran yan karanlık ışıkla alt dudağını titrete titrete inliyor, ağlayacakmış gibi hafifçe başını oynatıyordu. Uyanmadığı, uyanamadığı çok belliydi. Zulüm gibi bir uykunun içinde zavallıca debeleniyordu, yerinden bile kıpırdamadan. Bir vakit daha izledim adamı. Arada bir duruluyor sonra yine aynı iniltili mırıldanmaya dönüyordu. Karanlıkta, yanağından bıyığının yanlarına doğru yuvarlanan küçük kristalleri gördüm. Adam uykusunda, rüyasında ağlıyordu. Koskoca adam, yüzünün bir yanından incecik ışıldayan sicimler dökerek ağlıyordu bir buçuk metre uzağımda uyuyorken. Bir an içim üzülecek gibi oldu. Sonra Turgay geldi aklıma, kim bilir ne kadar telaşlandı dışarıda. Motor sesi duydum mu, hatırlamıyorum ama; belki de gitmiştir, işler boka sardı diye düşünüp. Yerlerini tek tek tespit ettiğim parçaları birer birer ayıklayıp bir an önce fıymak için harekete geçecekken adam, olduğu yerde belli belirsiz “Anne!” diye sıçradı. Yemin olsun, korkudan altıma sıçtım sandım. Çocukken bir gün, Susurluk’ta, halamgilin bahçede saklambaç oynarken akıllılık edip damın duvarına bitişik tandırın içine girmeye kalkmıştım. Arka ayaklan üstüne dikilmiş gelinkadının oltutaşı boncuklar gibi gözleri ve kıpırdanan pis, parlak

burnunu gördüğüm gibi altım bir boşanıvermişti. Gene öyle oldu sandım. Uyanmasın diye patır kütür edip kaçamıyordum, ama gözünü açıverse, karanlıkta kaldığım için beni görmemesi, varlığımı duymaması için Yaradan'a yalvarmaktan başka şansım kalmayacaktı. Homurtusuna karışan inlemeleriyle hafifçe soluna, arkasına doğru döner gibi olunca, masasının üstündeki kabarık el çantasını kaptığım gibi kapıya koştum. Ses çıkarmamak için havada yürüdüm sanki, yalnızca kalbimin patırtısı duyuluyordu. Sessizce daire kapısını açtım, usulca kapatıp sıvıştım merdivenlere. Önce derin bir nefes alıp bıraktım, içimdeki korkuyu apartmanın serin havasıyla yıkadım.

Turgay çoktan gitmişti. O saatte bu kılığımla dikkat çekmek için daha iyisi düşünülemezdi herhalde. Basbayağı hırsız gibi görünüyor, elimdeyse içinde ne olduğunu bilmediğim, kabarık bir el çantası tutuyordum. Beni beklediğini düşündüğüm sokağa yürüdüm hızlıca. Yoktu. Piç! Ama çanta kalıncaydı en azından. Cüzdan olarak mı kullanıyordu acaba diye geçirdim aklımdan. Çünkü belli, sokakta dikkat çekmemek için açıp bakamıyorum ama para var içinde, bu kabarıklığı tanıyorum yani. Mecburen, eve ya da bir kuytuluğa kadar meraktan ölecektim. Cüzdansa çok para vardı ama, orası kesin. Yazık be, nasıl da ağlıyordu ama adamcağız. İnsan, böyle kalın cüzdanı varken, uykusunda ağlayacak kadar nasıl bir derde düşmüş olabilir ki? Hakikaten üzüldüm haline. Ağlayan adam, sesli sesli, hüngür hoşur ağlayan adam, insanın ruhunu sıkıştırır zaten. Ama bizim de işimiz bu, ona da yapacak bir şey yok. Ne derdi varsa, Allah tez zamanda iyi etsin inşallah.

Yakın denebilecek bir uzaklıktan bekçi düdüğünü duyabiliyordum. Demek ki Turgay düdüğü duyunca tüydü, diye geçirdim aklımdan, gene de sinirim geçmiyordu tabansıza. Yolum çok uzundu, üstüne üstlük bu saatte, bu kılıkla beni hiçbir taksici almazdı. Yürümekten başka çare yok, vurdum Emek'ten Bahçeli'ye doğru, aşağı, bekçi düdüğünün aksi istikamette. Hiçbiri bir alttakiyle eşleşmeyen karışık sokaklardan, başka sokaklara, Postacı Âdem hızıyla yürürken, sağımda bir hırıltı duydum. Köpek olduğunu anladığımı, köpeğin kendisine belli etmemeye çalışarak daha da hızlandım. Yanlış anlamışım; köpek değil köpeklermiş. Onlar havlayarak hızlanınca ben de mânâsızca koşturmaya başladım, rastgele bir sokağa dönüp. Zaten korkudan telaştan ciğerim daralmış, bir de üstüne köpekler peşime tutuşunca soluğum daha fazla elvermedi. Üstüne üstlük telaşla, önüme çıkan her köşeden döndüğüm için, daha az önce çıktığım evin önüne

kadar geldim yine. Evin karşısındaki aradan girip okulun köşesine varmıştım ki dermanım kesildi. Elimdeki çantayı en önde koşturanın kafasına nişanlayıp salladım. El çantası sandığım şey, şık bir hareketle bozarık renkli köpeğin tam kafasına çarptı ve açılarak yere düştü. Çanta falan değildi. Kalemli, cetvelli, ajandaya benzer bir şeydi. İçinden bir mektup zarfı ve katlanıp içine konmuş başka bazı kâğıtlar yayıldı etrafa. Para falan görünmüyordu. Kim bilir, belki de o şişkin zarfın içinde para vardı, epeyce kalın bir şeye benziyordu çünkü. Yazık oldu. Gitti koca gecenin hasılatı. Hayvancağız düşünce, diğerleri daha da öfkelenip hızlandılar. Koşacak bir santimim daha kalmamıştı ki köpeklerden biri sağ baldırına atladı. Onu yumruklamaya uğraşırken devrildim, hepsi birden üzerime üşüştüler. Mahşer yeri. Yüzümü saklamak için kolumu kaldırıyorum, bu sefer kolumdan yakalıyorlar. Tekme atıyorum, yattığım yerden tepmeye uğraşıyorum, paçama tutunuyor Allahsızlar. Allah biliyor ya, o evdeki o gülen sarı köpek geldi gözümün önüne o an. Ahı tuttu garibanın dedim, kim bilir sahipleri ne kötülük ettiler bizim yüzümüzden. Altı köpek sayabildim o hengâmede, tam nereden sonra kendimden geçmişim, Allah biliyor.

Gazi’nin acilinde uyandım, öğleni geçiyordu vakit. Acil olmuş kıyamet gibi. Bakındım etrafıma, doğrulacak gibi oldum, etlerimi köpekler çekiştirdi sanki. Acıdan, olduğum yerde silkelenip yatağa yapıştım gene. Uyandığımı gören hemşire dışarıdan polisleri çağırdı. Geldi polisler, bir sürü şey sordular insafsızlar, canın yanıyor mu diyen yok. Turgay geldi aklıma gene, nerde sahi bu puşt, nasıl çıkar da eve giderim ben burdan bu halimle?

kanatlarımız olsa be Metin

bir güzel ahbaptın,
anlatılmasa olmaz

Bu sabah hatırladım onu durup dururken, hayırdır dedim kendi kendime. Değilmiş. Bambaşka bir karakol hikâyesine kulak misafirliği ediyordum postanede. İki ihtiyarca adam, gözleri, kırmızı numaralar yanan dijital ekranlarda, karakolun üstündeki polis lojmanlarını soyan hırsızı konuşuyordu. Benim numaram onlardan önce yanınca devamını dinleyemedim de, onu aklımdan çıkaramadım, Mavi Haydar'ı; bütün gün aklımın içinde gezdirdim durdum, postaneden bankaya, vergi dairesinden yine bankaya, eve. Hissediyor insan demek ki.

Gençtik o zaman. Bundan çok seneler önce değildi ama biz bugün olduğumuzdan çok daha gençtik. Delirdi diyorlardı ya hani onun için, o zamanlardı işte. Tam delirdiği zamanlardı. Gecenin bir yarısı aramışlardı karakoldan. “Hastaneye gel,” demişlerdi, “Vurduk biz bunu.” Koşa koşa gitmiştim. Acilde vuruk bacağıyla yattığı yerden yumruğunu kaldırıp, sırıtarak, “Parti, mücadele, zafer!” diye inlemişti beni görünce. “Hassiktir lan ayyaş,” demiştim ben de, “O senin dediğin, istavrit, palamut, lüfer! Onun için de çapari atıcan!” Gülmüştük hırıldayarak, ben de bir yerlerimden vurukmuşum gibi sızılı ama gevrek. Polisler etrafımı sarmışlar, bıktıklarını, yıldıklarını söyleyip, ağlanmışlardı ondan. İllallah demişlerdi, elleriyle uçuk mavi resmîlerinin lacivert ceplerini silkeleyerek. Gene iyi günlerimizmiş.

Halbuki lisedeyken biz, öyle miydi? O üniversitedeydi hani. Daha ikinci sınıfta evlenmişti de, kendi gibi gencecik, çağlacık karısı ve kolalı, yakası düğmelenmiş gömleğiyle otururdu Filistin Recep'in dernek binası gibi kokan sigaralı kafeteryasında, mahalli bir tanrı gibi. Lisenin solcu sivilcelilerini etrafına toplayıp, anlatırdı da anlatırdı. Nasıl aç, nasıl meraklı

dinlerdik onu, o kolalı, kaşları çatık kelimelerini, şiirli şiirli. “Haydar dediğin kara olur, boz olur; sapsan bu adam,” demiştim alt sınıflardan bir Maocu arkadaşa, “Bir de üstüne mavi diyorlar. Nasıl iş bu?” O zaman öğrendimdi, bir şiir kitabı varmış da, onun kapağı maviymiş, süt mavi, onun hatrına Mavi Haydar kalmış adı. Mavi Haydar aşağı Mavi Haydar yukarı; öyle alışmıştık biz de. Mavi Abi diyenler bile vardı. Hemen arayıp buldum yalnızca Bandırmadaki tanıdık kitapçıda ve kendi dergi bürosunda satılan kitabını. Bir gecede okuyup altlarını çizdim satırların, kelimeleri çemberler içine aldım; şiir seviyorum, öyle gencim. Hayatımda kendi kitabı olan, kanlı canlı ilk insandı o. Birileri ona, gel basalım şunları demişti. Bu, bilgisayar oyununda can kazanmak kadar keyifli bir şey olmalıydı. Kaşlarını o kadar çatardı ki, bundan keyif alıp almadığı bile anlaşılmazdı. O kadar ciddi solcuydu. Konuşurken oynayabildiği, arasından sigara dumanı püskürtebildiği bir bıyığı, bir şiir kitabı bile vardı. Üstüne üstlük Ankara’da okuyordu da. Üniversiteyi Ankara’da okuyanlar iyi solcu olurlar, hapse girerler, kitap çıkarırlar, yöneticilikten yargılanırlar, vurulurlar, dağa giderlerdi. Ama İstanbul’a gidenlerse iki, bilemedin üçüncü senesinde bırakırlar, lümpen olup saç uzatır, bira içmeye başlarlar. Öyle geçti gitti onca yıl, onlar Ankara’dan geldiler gittiler, biz, liseyle cebelleştik durduk.

Ne vakit sonra Haydar’da işlerin iyi gitmediğine dair haberler duymaya başladık. Ben okulu bitirip Çanakkale’ye dönmüştüm, iş bakıyordum. O zamana kadar kolalı bir hürmetle anılan adamın birdenbire dedikodusu edilir olmuştu artık. Başka mevzuları olmuş deniyordu. Diyorlardı ki birine âşık olmuş, şair adam, bir şey de denmez ki, karısı yakalamış bunları, şu bu. Yapının hoşuna gitmemiş bu işler, ihtar vermişler Haydar’a. Ama Haydar sana bana benzer mi? Hepimizinkinden daha emanetti onun canı bedeninde, o yüzden çiçekten çiçeğe, daldan dala gezmeden duramazdı. Kesmemiş öbürüyle görüşmeyi, dahası da varmış diyorlar ben günahına girmeyeyim, ikinci bir uyarı daha çekmişler, adlı adınca “kötü olur” demişler. Olmuş da Haydar akıllanmayınca, kırıp bir kenara koymuşlar. İşte o zaman diyorlar, o zaman kırılmış içinde ilk parça Haydar’ın. Kafasına kafasına vurmuşlar, aman dedirtmemişler, günlerce hastanede yatmış, kulağımıza hep geldi bunlar, kan kusmuş, sarı sarı köpürmüş diye anlattılar. Aklını bilmem de ömrüne ilk hasarı orda aldı galiba. Bir daha hiç düz gitmedi. Ya yokuş yukarı tırmandı, hayatta kalmaya, gömleğini kolalayıp meydanlara çıktığı zamanlardaki gibi olmaya çalıştı ya da aklı birden boşalıverdi, yokuş aşağı

yuvarlandı da yuvarlandı, en dibe kadar en sonunda. Sonra karısı istemedi, nesini istesin, koydu bunu bir kenara. Buna da çok içerledi dediler, aklını, havsalasını şaşırttı. Üstüne annesini kaybedince bir daha dikiş tutmadı adam. Aklı az çok gitmişti ki bir de üstüne babası; hani, anlatsalar inanmazsın felaketin bu kadar üst üste gelenine. Oldu ama; o koskoca şair, o sarı bıyıklarında devrimin sigara dumanı kokan umutlu sözlerini saklayan adam beddua almış gibi felaket sağanağında kaldı. Onca şeyini birdenbire yitirip el elde baş başta kalıverince kolayı seçti, yokmuş gibi davranmaya başladı. Bütün bunlar aslında olmuyormuş da, biz, derdimiz neyse bunları topluca aklımızda kuruyormuşuz gibi, ne gerek varmış ki buna gibi, yuvarlayalım gitsin, nasıl olsa yok hiçbiri gibi. Bir bir devrilen Demir Perde heykelleri gibi yan yatıverdi. İşi gücü de rast gitmeyince, kafasının içinde kurduğu dünyaya taşınmaya başladı aramızdan. Daha da fenası, hepimizin onunla geldiğimizi sanıp, tuhaf normalliğimizi yadırgıyordu. Kayalarda esrar içmeye kalkıyordu cebinden yarım kiloluk bir ot yumağı çıkarıp, aman dur dediğimizde şaşırıyordu. “Ne var ki bunda?” diyordu. Aklını dünyaya bağlayan tel, verebileceği en tiz sesi verdikten sonra, daha fazla gerilemeyip kopmuştu. Yaşamıyor, ara sıra depreşen derince bir keder ve coşkulu bir neşeyle havanın boşluğunda süzülüyordu sanki. Sonra, sevdiklerini, işsiz ve hamisiz kalalı beri eline üç kuruş tutuşturanlan, ona delirmiş gibi davranmayanları, kafasında kurup kendisinin önderliğini yaptığı bir gizli örgüte kaydetmeye başladı. Örgütün adı kısaltıp toplayınca, tekme tokat atıldığı örgütün adına nazire bir ad çıkıyordu. Örgüt silahlıydı, canını sıkanları, polisleri, faşistleri, kaldırımlarda uyuyakaldığında onu dürtükleyip zorla kaldıran birkaç Bandırmaspor otoparkçısını, sokak köpeklerine tekme ve taş atan bıyıklı sarışın zabıtayı ve tüm sermaye sahiplerini öldürmeyi program alıyordu. Örgütün faaliyet alanı içinde önderi ve beyni olan Mavi Haydar yoldaşın, pasifist, revizyonist ve dahi küçük burjuva bulup ayrıldığı örgütün karşı devrimci faaliyetlerine taş koymak ve gecenin ayazında çıkıp karakolun karşısına kırmızı spreyle yazılama yapmak da vardı. Ama örgüt Haydar’ın zihninde bir yerlerde kurulu olduğu için bu eylemleri hep tek başına yapıyordu ve her birini yaparken yakalanıyordu. İlk başlarda eğlendiğimiz bile oldu, yalan değil. O gençliğimizin Mavi Haydar’ının böyle maskara düşmüş olmasıyla güldük, eğlendik bir süre. Hatta, biraz da kafasının güzelliğine nazireyle, açılımı Haydar’ın Partisi olacak şekilde Hay-Parti diyorduk örgüte. Ama işlerin

kötüye gittiğim sezen, Haydar'ın uzamış ve içleri pislikle, başarısızlıkla dolmuş tırnaklarını görüp, artık son düzlüğü koşmaya başladığını fark eden herkes kenara çekiliverince, o zamanlarda oralarda olan ben kalıyordum yanında sık sık. Bankaya yeni başlamıştım daha, Çanakkale'deydim. Her türlü olayında beni arıyorlardı karakoldan. Kimi zaman onunla nezaretlerde sabahladığım, onu ağlarken uyuttuğum oluyordu. Delirdi diyorlardı, biliyordum, görüyordum. Örgütten de bahsetmişti birkaç kez hatta, benim de aralarında bulunmam gerektiğini, kafası çalışan, inançlı bir çocuk olduğumu, benim için de bir güzellik düşündüğünü söylemişti birkaç kez. Kendi halinde duvarlara yazı yazan, yapacağı en fazla delilik karakolu taşlamak, anahtarla polislerin arabalarını çizmek olan, ondan bundan doğrulttuğu üç beş kuruşa kafasını yapan gariban bir divaneye dönüştüğünü zor da olsa kabullenebiliyordum. Zararsızdı, mazimizin hatrına, yanında olmak yük gelmiyordu da. Ama gerçekten de işlerin ürkütücü hale gelmeye başladığını anladığım gece, korkunun bedenimi içeriden dondurduğunu hissetmiştim. "Gel mangal yapalım terasta," demişti. Öyle derdi o, gel derdi, mangal yapalım; ama eve gidilirdi, iyice şaraplanınca bağırarak şiir okumaya başlardı. Mangal falan hikâye olur, unutulur giderdi. O sızınca tüyerdim ben de, çıkarken uyanmasın diye kapının dilini sessizce oturtarak. Bütün şairler gibi, gidene, gelmeyene ve gelmesini umduğuna şiir yazmayı severdi. Keçileri iyice bayıra saldığı zamanlarda bile nefis şiirler yazardı. Bazılarını yazmaya bile tenezzül etmezdi, uydurur, söyler, geçerdi. O gecelerden birinde, giden, ama kim olduğuna ve nereye gittiğine bir türlü karar veremediği sevgilisine ağlayarak bağır çağır şiirler okurken birdenbire durup anlatmıştı. Tanju Okan bir filmde "Haydar Haydar'ı söylüyormuş, "Ben melanet hırkasını..." var ya, onu. Ama tam İkincisinin son a'sını uzatarak *Haydar Haydar* diyeceği yere gelince susuyormuş, bağlamayla tamamlıyormuşlar orayı. Rejisör, "Haydar," dedirtmemiş Tanju Okan'a bir türlü. Birinci kıta, ikinci kıta derken iyice sinir olmuş babası, kavga çıkarmış sinemada homurdana homurdana. "Ayrımcılık yapılıyor burda," diye bağırmış sinemanın ortasında, "Yedirtmezler ulan!" demiş, itiş kakış derken karakolluk olmuşlar. O gece söyleyince Haydar'ın rahme tutunduğunu annesi, baba da "Haydar olsun be!" demiş. Haydar koymuşlar. Palavra; dedesinin adıydı Haydar, Çepni Haydar'ın torunu derlerdi. Zaten öyle bir Türk filmi de ne gördüm ne duydum.

Yine öyle bir geceydi, dolaştık sahilde biraz. Gömleğinin cebinden çıkardığı yarım bir cıgarayı içti Haydar, mendireğin kayalıklarda. Martıların havada süzülüşlerine duyduğu hayranlığı anlattı uzun uzun; tek kanat çırpışla ta nerelere kadar gidip, sonra aynı bedavacılıkla, gülerek geri dönüyorlardı, şerefsizler. Sonra bir İtalyan pornosu anlattı bir vakit. Çocukken, kazara eniştesinin zulasından bulup seyretmişmiş. "Futbolda Almanlar, bu işte Italyanlar," dedi sekiz on sefer, farklı farklı tonlayarak. Halbuki o yıllarda, futbolda da iyiydi İtalyanlar. Kalktık kayalardan sonra, kordonda bir buçuk tur attık. "Gel mangal yapalım," dedi. "Olur," dedim, gecenin bir yarısı ne mangalı yapacaksak ekmeği bile yeşermiş evde; alışkanlığa tabiyet işte. Bir eşeğin bile nazlanacağı diklikteki yokuşun başındaki evine çıktık konuşmadan. 56 Model İmpala gibi göğsünü yaylandırıp hırıldayarak çıkıyordu yokuşu. Ciğerleri hep korkuturdu onu. Boğularak ölmekten korkardı, öyle derdi. Bazen, ölü anacığının gelip kâbuslarında onu boğduğunu söylerdi. "Rahmet istemiş oğlum kadıncağız," der gülerdim, "Bütün gün göt gezdireceğine git de bir testi su dök ihtiyarların toprağına, bir Fatiha oku. Komünistlik başka, ana baba başka."

Eve geldik, terasta oturduk boğaza karşı. Babası variyetli adamdı Haydar'ın, bu ev, Çanakkale'de iki başka daire, Ezine'de akarda bir ev daha, biraz toprak, 96 model bir Broadway, bankada da güzelce bir parayla gitmişti giderken. Anlayamıyordu kimse Haydar'ın bunca variyeti bu kadar zamanda yiyip sersefil, berduş düşmesini. Ben o gece anladım, korkudan içim kamaşarak. Çekyatın altındaymış meğer, onca yıl yapıp biriktirdiği ihtiyar babasının. İçmeye başladık. Şarap ucuz oluyordu, kolay da içiliyordu, sarhoşluğu da çabuk, güzel, duygulu. Epey bir güzel olduk boğazın ışıklar taşıyan karanlık sularına karşı. Saroz'dan Saroz'dan da bir güzel esiyordu yüzümüze. Bir ara Haydar yerinden kalkıp kenara kadar gitti. Süratli bir hareketle, sanki karnına yumruk yemiş gibi öne, korkuluklardan aşağı doğru eğilip kalktı, eğilip kalktı iki kez. "Kanatlarımız olsa be Metin!" dedi. Korkuyla yerimden fırladım, çok sarhoştu. Aşağı doğra sarkmış halde kaldı öyle. Arkasında durup iki elimi iki yanında onun fark edemeyeceği şekilde açıp, "Maalesef yok ama!" dedim. "Kaldır kafam hadi, kan yürüyecek beynine." İyice aşağı eğilmişti ki birden, hızlıca tam doğrulup aynı hızla yeniden eğildi. Düşecekti. O deli kuvvetiyle düşmeye kalksa, tutamazdım da üstelik. Döndü, göğsü korkuluklara dayalı halde, "Denize gidelim mi bir gün?" diye sordu. "Gel," dedim, kolundan tutup,

“Gideriz, içeri geçelim. Üşüteceğiz bak burada, serine çekti.” Korkuyordum, durmasın istiyordum balkonda, bir an önce bağırarak şiirler okumaya başlasın ve sızsın istiyordum. Geldi, az önce oturduğu yere çöktü. “Hani,” dedi, “Denizde, suyun üstünde bırakırsın ya kendini. Düz yatmak için değil ama, yüzüstü, kollar bacaklar serbest. Denizanası gibi. Uzaydaymışsın gibi sanki. O hissi çok özlüyorum ben. Kendi ağırlığımdan kurtulma hissini. Denize gidelim.” “Olur” dedim, kalktı içeri doğra yöneldi, “Gideriz bir hafta sonu Dalyan’a falan.” Gidemedik.

Envai çeşit dilin cep sözlüğü, Diyanet’in *İslam Ansiklopedisinin* bütün ciltleri, Haydar’ın elde yazdığı ve çizdiği örgüt bildirileri, afişleri ve muhtelif cinsten alkollü içecek artığıyla dolu oturma odasına geçtik. Sakinleşir gibi olmuştu. Bir iki de şiirden sonra ışığı iyice düşmüş görünüyordu. Gözü televizyonun arkasındaki rafa asılı tülbente takıldı. Oysaki o, tülbent değil, örgüt amblemli bir flamaydı mesela. Kalktı, onu alıp geldi. “Örgüte kabul edilme zamanın geldi artık senin,” dedi, “Çember daralıyor, düşman her alanda, her kolda mevzilenmeye devam ediyor, örgütlü mücadelenin daha ne kadar dışında kalacaksın?” O kadar da ciddi, o da kadar gömleği kolalı zamanlarındaki haliyle sordu ki bunu, bu zamana kadar silahlı örgüte değil de bir özel bankaya girip iş güç sahibi olabildiğim için utanç duyar gibi oldum. Sonra, üzerinde kutu bira cesetleri ve kusacak gibi dolu, kocaman bir küllük bulunan sehpayı kolunun yanıyla yere sıyırıp flamasını üstüne serdi ve içeri gitti. Biraz sonra içerki odadan iki el bombasıyla döndü. Haydar’ın askerliğini yaptığını ve kimi insanların askerden böyle tuhaf şeylerle dönebildiğini biliyordum ama korktum yine de. Getirip iki el bombasını üzerinde tülbent örtülü sehpanın üstüne şık bir açıyla yerleştirdi. Bankaya girdiğimden beri, iş buldum, biraz gün yüzü göreyim diye yalandan bir yüksek lisans yapıyor, askerden kaçabildiğim kadar kaçmaya uğraşıyordum. Ankara işi olsun, bir kolayını buldurup kendimi merkeze aldırayım, o zaman gidecektim askere. Haliyle, hayatımda hiç el bombası görmemiştim. Ama çam kozalağına benzeyen bu şeylerin ne olduğunu ve üzerlerinde o halka varsa bunun patlamamış olduklarına işaret ettiğini filmlerden biliyordum. “N’apıyorsun?” der gibi ürkmüş baktığımı görünce, “Mücadele andı,” dedi. “Ant içeceğiz!” Delilere has bir yoğunluk ve büyük bir ciddiyetle davranıyordu. Duvarlarına, mantarın tazyikiyle şişeden fışkırmış şarap izleri boyanmış loş bir çatı katı evinde, bir delinin zihninde kurduğu gizli örgüte üye olmak üzereydim. Her şey tedirgin edici

derecede örgütsel ve bir o kadar da gerçek görünüyordu, sehpanın üzerindeki, kenarları zürafa oyalı tülbent dışında. Ucuza getirilmiş bir tiyatro, okulda, edebiyat öğretmeninin kendi imkânlarıyla düzenlediği bir müsamere gibiydi. “Elini masaya daya!” dedi, çatık kaşlarıyla, eski günlerdeki haliyle. Tavşanın yılanı görüp felç olduğu gibi kalakalmıştım, ne derse yapacak gibiydim, yapıyordum da. Elimi usulca sehpaya, tülbentin üstüne bıraktım. Soğuk metal, tam arada kalan elime iki yandan değince içinde olduğum vaziyete ayar gibi oldum. Korku da diyemeyeceğim ama serin serin ürperten bir şey esti içimde. Başımı yüzüne kaldırmaya cesaret edemeden el bombalarının arasında, üstüne pazarcı kalemiyle örgüt amblemi çizilmiş tülbentin üzerindeki elime bakıyordum. Kafamı kaldırsam, o lise zamanımdaki Mavi Haydar’ın yüzüyle karşılaşmaktan korktuğumu hissettim. Muhtemelen kafamı hafifçe doğrultsam, sarhoş ve salyalı bir ağız, uzamış bir tıraş, çürümüş, eksik dişler ve kızarmış gözlerden yapılı, tarumar bir surat görecektim. Oyunu bozmak işime gelmedi. Şimdilerde, ayıplı bir ergenlik anısı hatırlıyormuş gibi mahcup aklıma düşen o günlerdeki heyecanın, göğsümün içinde bir yerlerde yeniden titreyiverdiğini hissetmek iyi gelmişti çünkü. Bunu o tarumar, o bedbaht, o perişan yüzle mahvetmek istemiyordum tüm korkuma rağmen. İçinde “parti, mücadele, silahlı, kanım, canım, ant içerim” geçen sert, köşeli laflar ettirdi bana kendisi ardından, tekrarlatarak. Yeminle örgüte katılmış oldum böylece. Haydar’dan gizli, Hay-Parti diye andığımız örgütün adını bile bilmiyordum ama. Tülbentin üzerinde M ve L’yi okuyabiliyordum fakat R’ye de K’ya da tam benzetemediğim o harfe göre örgüte bir ad uyduramıyordum. Müsamerenin bittiğini varsayarak, “Bunları nerden buldun sen?” diye sordum, bombalara dokunmak istemediğimi belli eden bir el hareketiyle. Artık örgütün üyesiydim, benden gizlisi saklısı olacak değil ya. “Bunlar, örgütün zafer mücadelesinde bana zimmetlediği savaş araçlarından bazıları,” diye yanıt verdi, örgütsel bir güven ve ciddiyetle. Şaşırdım, “Bazılan mı?” diye sordum, “Daha da mı var? Birader, evde tutulur mu bunlar? Havaya mı uçuracaksın mahalleyi sen?” Mahalleyi patlatma fikri hoşuna gitmiş gibi muzipçe güldü şaraptan kızarmış gözleriyle. “Var tabii,” dedi, arkasında duran çekyata eğildi, azıcık bir kuvvetle koltuğun altını açtı. Çocuk gibi sevinçle gülüyordu. Gözlerim kendimin olmasa inanamazdım, çekyatın altı, hafif makineliler, tabancalar, pompalı av tüfekleri, kutu kutu mermi ve fişekle doluydu. Nutkum tutuldu.

Ağzımı açabilsem, “Nerden buldun bu kadar silahı?” diyeceğim, kalakaldım korkudan öyle, görüntü donmuş gibi. Eğilip, rastgele bir pompalı aldı kucağına, onu güzelce kavrayıp yanağını omzuna yasladı, bir gözünü kısarak yüz seksen derece döndü olduğu yerde. “Şeytan doldurur,” diyebildim korkuyla, “İndir oğlum şunu, manyak mısın sen?” Yanlış soru. Üstelik de karşında, bir tetikte yedi tane fişeği peş peşe yakabilen pompalısıyla dikilen bir deliye. “Dolu zaten,” dedi sırıtmasını bozmadan, “Mücadele şiddetini bu kadar artırmış, düşmanca bu kadar kuşatılmışken namluya mermi vermeden yatacağımı mı sandın?” Ben bir daha böyle korktuğumu bilmiyorum. “Gel hadi bırak şunları, kutlayalım, şarabı boşladık,” deyip normale dönmeye çağırdım onu, artık ne kadar dönebilirse bu saatten sonra. “Tamam,” dedi, uslu bir çocuk gibi. Oyuncaklarını toplar gibi tek tek yerleştirdi her şeyi çekyatın altına. Geldi yanıma oturdu yine. İçsin, çok içsin de sızsın diye bekliyordum. Korkunun yerini hissettim karın boşluğumda, basbayağı hissettim.

İyice sarhoş olana kadar komünist örgüt lideri pozlarına devam etti. Sovyet afişleri gibi görünüyordu onca sarhoşluğuna rağmen. Bıyıklan, çatık kaşlı yakınlığı, öfkesi ve alı al kızıllığıyla o afişlere benziyordu gerçekten de. Sonra bıraktı komünistliği bir anda, şairliğe geçti. Yazdığı şiirlerin hepsini ezberden okurdu. Ben o kadar anlamam ki şiirden, ortaokulda, lisede bile yazmadım, sadece severdim. Ama yine de onun şiirinde yalnızca sen alıyormuşsun gibi gelen bir tat vardı, bunu anlardım. Çok güzel yazardı, öfkeyle, şehvetle ve ağlayacak gibi coşkuyla okurdu. Bu kadar sarhoş olacağını bilmesen, şahane rakı masası adamıydı aslında. Ama işin garibi, içindeki bu adam da ancak çok sarhoş olduğunda ortaya çıkardı. Okurken elindeki şarap dolu bardağı kafamın üstünden sıfır çekerek arkamdaki duvara fırlatır, saçlarımı cam parçalan, sırtımı şarapla yıkardı. Sonra da, sanki az önce kıyamet kopmamış da bardağı elinden usulca sehpaya bırakmış gibi sakin, kaldığı yerden devam ederdi şiirine.

Yine öyle olmuştu. Okurken birdenbire coşup, koltuğun üzerindeki ağır, cam küllüğü alıp rastgele fırlatmış, devirdiği çamaşırlıkla televizyonun camını çatlatmıştı. Ağladı sonra bir vakit. Neye ağladı bilemedim hiç. Sabahtan beri de defalarca düşündüm, yine bilemedim, bulamadım. İçli içli, anası ölmüş gibi, sevdiği bırakmış, hor görmüş gibi yanık yanık ağladı. Sanki yavaş yavaş aklını yitiriyor oluşunu o anda, birden fark etmiş de, geri dönülecek çizgiyi çoktan geçmiş olduğuna ağlıyormuş gibi. Ağlaması

çocuk gibi hıçkıra hıçkıra dinince yana devrilip ellerini bacaklarının arasına aldı, büzüştü. Kalktım, içerideki yatağın üzerinde katlı duran pikeyi alıp getirdim, üstünü örttüm. Sızmak üzereydi, “Metin,” dedi, ağzını bile tam açamadan. “Hı?” dedim belli belirsiz, yorulmuştum artık ondan, uyusun istiyordum bir an önce. Uyusun, ben de terasa açılan kapıyı kilitleyip, usulca çıkayım evden. “Kanatlarımız olsa be Metin.” Gözleri iyice kapandı. Sigaramı, çakmağımı alıp ayrıldım evden. Sabah, sokağa benden önce çıkmıştı.

Postanedeki adam, “Sprey sıkıyorlarmış,” diye anlatıyordu bu sabah, yanındaki Niğde ağızlıya. “Su borularından tırmanıyorlarmış, azıcık aralık bir cam buldular mı giriyorlarmış, bir sprey varmış, ondan sıktılar mıydı tamam bir daha.” İkindiye doğruydu, Gönenli aradı; “Haydar balkondan atmış kendini,” deyiverdi. Ciğerlerim karakolun lojmanını soyan hırsızın sıktığı spreyle doluverdi sanki bir anda, kafamı kaynar kazanlara bastılar. “Dün akşam,” diye anlattı, “Sarhoşmuş, kanat manat bir şeyler bağırmış önce terastan caddeye doğru, sonra atlayıvermiş. Ben gitmedim de, taksici anlattı, zor toplamışlar asfalttan.” Adına yaşamak dediği, yıllar süren bir intiharın sonuna gelmişti demek. Daha fazla uzamasına dayanamamıştı. Biz aklı alındı sanıyorduk, o doğduğundan beri uyuduğu bir uykudan uyanıyormuş meğer. Gelemedim kendime, oturdum kaldım. Kendi elimle onu o balkon demirlerinden itmişim gibi bir kara çöreklendi içime. Haydar, Mavi Haydar; göğün mavisine karışmaya kalkışmıştı en sonunda, başarmıştı da. Yükselen salıncağı, bomboş dönmüştü.

Bir kalaşnikof mermisi duruyor şimdi çalışma masamın üstünde, masa lambasının yanında kıçı üstünde dikilmiş. O gece, o sabah yani, onu son gördüğüm gün, çıkarken almıştım kitaplığında görüp. Bugün hesap ettim, nerdeyse yedi yıl olmuş. Son görüşümmüş.

malibu

Ablam aradı. İyice sıklaşmıştı son zamanlarda zaten. “Allah aşkına gel, konuş şununla,” dedi. “Öğlene doğru zil zurna geldi eve gene. Dayanamıyorum artık.” Haftada iki üç sefer Bandırma’ya geliyordum. Gümrük işi yapıyordu çalıştığım yer, Bandırmalıyım diye beni gönderiyordu Bandırma Limanı’ndaki işlere Erol Abi hep, buraları benimmiş gibi. Vücudum artık deniz otobüsü koltuğuna sıfıra sıfır yerleşebilen bir şekil almıştı. Hafta sekiz ben dokuz Bandırma’daydım. İstanbul’daki eve verdiğim kiraya, ödediğim aidata yazık. Aynı büyük kısmını şirketin hesabından otel odalarında ya da çocukluk arkadaşlarımın evlerinde, yazlıklarında geçiriyordum. Ablamın haberi vardı Bandırma’da olduğumdan. Son birkaç gündür defalarca aramıştı. Sesi bir acayipti ama bu kez. insanın canına tak eden şey, gerçekten de tak diye keskin bir gürültü çıkarıyorsa, telefonda o sesle konuşmuştu benimle. “Dayanamıyorum artık,” deyişinde, “Artık kendime zarar verecek hale geldim!” makamında titreyen, yanık bir koku var gibiydi. Ürktüm, “Tamam, çıkıyorum yola şimdi hemen,” deyip kapattım. Fevzi’yi bekliyordum.

Mehmet Amca’nın yerinde. Bandırma’da olmanın en iyi tarafı işte bu; Bandırma tostu yiyebilmek. Şahane tost ekmeğinin içinde sucuğa kaynamış kaşan, yumuşacık karnı, keskin kenarlan ve bir yüzüne sürülüp tuzlanmış domates salçasıyla rüyalara giren tost. Bandırma’yı terk ettiğim üniversite yıllarımda, o yaşa kadar dünyadaki bütün tostları salçalı sandığımı anladığım güzel tost. Bigalıların tost dediği o lastik çarığın yanında, ekmeklerin kraliçesi gibi duran leziz şey. Dükkânlardan hiçbirinde bulamayınca, yeni yeni alışmaya başladığı cebinden aramıştım Fevzi’yi. “Bana da söyle, iki tane atsın,” diyeli on beş dakika olmuştu ama hâlâ yoktu. Otuz kovan arı alıp koymuştu Dutliman tarafına, gidip onları dolaşacaktık. “Çok ballı iş,” diyordu ne zaman bahsedecek olsa, sırıtarak. Ne ballı adamdır zaten, neye elini atsa oradan bereket fışkırır. Biraz sonra

iki yana yatan acayip yürüyüşüyle çiçekçinin köşeden göründü. Geldi oturdu. Oturur oturmaz, sanki içeride hazır halde onu bekliyormuş gibi tostlarını sürdüler önüne. O yerken ben durumları anlattım. “Ümit sapıtmış iyice,” dedim. “Ablam çağırdı, ben bir koşu Çanakkale’ye gideyim, tostları yiyelim de.” Olana bitene değil de tostun aceleye getirilişine sıkılmış gibi yüzünü ekşitti. “Yavşak!” dedi, ağzındaki sıcak ekmeği döndürmeye uğraşırken, “Utanmıyor da! Ulan, ben bu kadının parasıyla adam oldum, yok onu da olamadım, o paraların da anasını belledim, ama bu kadın bana hâlâ insanlık edip sokağa atmıyor demiyor da; hâlâ aklı itlikte!” Başımı uzaklara çevirip iç çekerek onu onayladım. “Geleyim mi ben de?” diye devam etti, “Bir konuşur ederiz, baktık olmuyor, kırar ağzını burnunu, katlar koyarız kapının önüne?” “Yok,” dedim, “Delirme. Ablam üzülüyor zaten. Ben konuşur hallederim. Ama gezinti olur diyorsan, gel.” Bu teklifi beğenmedi. Ümit’i dövemeyeceksek onca yolu niye gitsindi, yüz metre mesafedeki evinden yarım saatte gelen adam. Goygoy yok diye yanaşmadı.

Hesabı ödeyip kalktım ben de. “Yarın erken dön de gidelim şu arılara,” diye bağırdı arkamdan. Araba belediyenin otoparkındaydı. Üstünde zıplanan dev balonlardan kurulurdu bu otoparka eskiden, festival zamanında. Saatlerce kuyrukta beklerdik üç dakika zıplayalım diye. Şimdi imkânım olsa, yine zıplardım, diye geçirdim aklımdan. Anahtarlıktaki kumandanın düğmesine basınca, dört gözünü birden kırptı arabam uzaktan, yanma yürüdüm.

Karacabeyliyiz aslında biz. Anne tarafım Bursa, Mudanya’dan gerçi, 93 muhacirlerindenmiş. Ama Bandırma’da doğdum, burda büyüdüm, okumaya çıkana kadar. Yürümeyi de, koşmayı da, düşmeyi de burda öğrendim. Ama kalkmayı öğrenmek için Bandırma’dan ayrılmam gerekti. Ananın babanın kucağmdayken öyle tepetaklak düşülemiyordu çünkü. Yine de annem göbeğimi, denize nazır Haydarçavuş Camii’nin avlusuna gömdüğünden, bir türlü temelli gidemiyordum. İstanbul’a yerleşeli beş yıl olmuştu olmasına, ama son iki yıldır vaktimin çoğu burada geçiyordu. Bir yabancıydı artık Bandırma fakat. Başka bir yerde bulunuyor olduğum hissinden bir türlü kurtulamıyordum. Evim burada değilken Bandırma hiçbir zaman Bandırma olamıyordu. Okullarında okuduğum, denizine düştüğüm, evlerinde oturduğum, kuytularında büyüdüğüm, sevdiğim, özlediğim, yaşlandıkça yoksunduğum Bandırma, çocukluğum gibi puslu, uzak ve ılık geliyordu. Şimdi Bandırma benim için ancak bir otel odası, lokantalar ve arkadaş

evlerinin kapıları açılmayan odalarına kurulmuş günübirlik yataklar sıcaklığında olabiliyordu en fazla. Bandırma benim çocukluğummuş meğer diyorum düşününce, burdan ayrıldığım anda ikisini de mazi olmaya terk etmişim çünkü.

Biraz dolanarak çıktım Çanakkale yoluna. Önümde hiç bitmeyecekmiş gibi, bir yerlerde kesinlikle sonu bulunamazmış gibi kaybolarak uzanan yolu görünce gene ablam düştü aklıma. Şehirlerarasında bunca kaza belki de hep bundan oluyor. Üzerinde dikkatle aynı hattı korumaya çalıştığın dev bir çizgiyi takip etmek o kadar sıkıcı ki, insan sıkıntısını bir şeyler düşünerek geçirmeyi seçiyor. Sonra da o daldığı yerlerde öyle derinlere iniyor ki gerçek dünyaya dönemeden başka bir dünyaya geçiveriyor, Allah muhafaza. Kendimi suçluyordum biraz ablamın meselesiyle ilgili. Ben sebep olmuşum gibi geliyordu. Benim asker arkadaşımdı Ümit, badiydik. Bandırmalı olduğumu öğrenince ayrılmamıştı peşimden. Tezkere alıp Bandırmaya döndüğümüzde de beraberdik hep. Ümit, Fevzi, ben, üçümüz takılırdık. Sonra bir gün ezile sıkıla açtı meseleyi bana. Ses etmedim. Gittim ablama da sordum. “Doğru,” dedi, “Seviyoruz biz.” Bir seneye evlendiler. İyi çocuktu, akıllı çocuktu Ümit de, azıcık zayıf karakterliydi. Çabuk kanar, çabuk bağımlı olur, çabuk siner, çabuk parlar; zor bir adamdı bana kalsa. Ama sevmişler, bize ne. Geldiler istediler, düğün bayram, şu, bu... Sekiz yıl geçmiş üstünden. Bugün bu haldeler. Ablam bir haftadır arayıp şikâyetleniyor. Kadın meselesi de değilmiş, öyle diyor. Olsa anlamaz mı? Kadın bu. Bir kokudan, bir halden, bir aynaya, saate, telefona, ayakkabılarına bakıştan anlar. Yok, diyor. Ama sabahları da geçmiş, öğlene kadar içip, eve öyle gelmeye başlamış artık. Akşamüstü tertemiz üstü başıyla çıkıyor, ertesi öğlen zil zurna dönüyormuş. Ablam, “nerdesin” olmuş, “kimlerle nerelerde neler yapıyorsun sabahlara, akşamlara kadar” olmuş, adamda gık yok. İki üç haftadır sapıtmış iyice. Ablamın canına yeter olmuş. Bin kere aradı beni, belki bin kere çağırdı. Ben mi sebep oldum bütün bunlara acaba? Ben mi bulaştırdım ablama bu belayı?

Edincik yolundaki lisenin önüne doğru ihtiyarca bir adam fark ettim yolun kenarında. Kollarını sallıyordu. Yaklaşınca yavaşladım, mecbur durdum. Hiç sevmediğim şeydir yoldan adam almak, otostopçu almak. Korkarım neme lazım, araba da şirketin emanet arabası zaten. Hem muhabbet etmek isterler hep. Onları arabana aldığın için ezilir, işi dostluğa vurmaya çalışırlar, zoraki muhabbet. Azıcık daha köse olmasa çember

sakallı diyebileceğim sarıca bir ihtiyardı. Üstü başı düzgün, temizceydi. Açtı kapıyı, yerleşti, “Selamünaleyküm,” deyip kemerini taktı. “Aleykümselam dayı, buyur. Çanakkale tarafına mı?” diye sordum. “Biga’ya,” dedi. “Okuldan çıktım,” diye devam etti. “Anasını sattıklarım bir bankamatik koyamadılar şuraya. Ben de para çekmemişim biliyor musun, kaldım burda böyle. Biga’ya da gitmem lazım cenaze var. Biga’da çeker bankadan veririm.” O konuşurken çaktırmadan dönüp baktım birkaç kez. “Dayı” diye hitap edilecek adam değildi. Okuldan çıktığını ve onu okulun önünden aldığımı da düşününce, “Hocam,” dedim, “Lafı mı olur allasen, teker nasılsa dönecek.” Sevindi, gülümsedi. Teşekkür etti. “Mehmet,” diyerek elini uzattı, “Memnun oldum Mehmet Hocam,” dedim sağ elimi ona uzatırken. “Şener ben de.” En azından doğru düzgün konuşacak biri diye seviniyordum. Konuyu bir şekilde “başımızdakilere” getirmezse, futbol muhabbeti yapmazsa, Biga’ya kadar idare edilebilir kırk dakika, dedim kendime. Hem kafam dağılır azıcık. Bir ton soru sordu bana. Kısa kısa geçtim. Aralarda da ben sordum. Okulu, işleri sordum, bu yaşta hâlâ çalışmasını, Bandırma’yı, cenazeyi sordum, anlattı. Anlattıkça yüzü tanıdık gelmeye başladı. Yola baktığımdan çok dönemiyordum ona. Düşündüm taşındım, bir daha dikkatli bakınca tanıdım. Malibu! Ortaokuldaki müdür yardımcısı. Beni askılara asan, panayırlık bir şeymiş gibi tüm okula seyrettiren, çocukluğumu incecik bir çıta kırar gibi kıran Malibu; Mehmet Ali Bulut. İçim serin bir şeyin içine dalıp çıktı sanki. Sesimi çıkarmadım. Yirmi beş sene sonra ilk kez görmüştüm onu. Öyle şiddetli bir inatla unutmuştum ki varlığıyla karşılaşınca elim ayağım boşaldı.

Orta birdi. Okulun içinde hamamböcekleri gibi dolandığımız kapkara önlüklerden kurtulmuş, kravat takmaya başlamıştık artık. Bu benim önemli bir adam olacağıma duyduğum inancın ilk gerçek karşılığıydı. Kravatım vardı, ceket giyiyordum; artık yakalarım kolalanmıyor, gömleklerim ütüleniyordu. Büyümenin daha inandırıcı bir ispatı olamazdı. Yine de boyum kısaydı. O yüzden en öne oturttular beni, Fevzi’yle. Bu onu ilk gördüğüm gündü.

Burnunun sol kanadında kocaman bir çıban vardı. Aylarca geçmedi o, durdukça irin verdi, irin verdikçe mikrop kaptı, daha da durdu. Sağma otururdum o pis yaraya bakmayayım diye. Babası ölünce annesi başka bir adama gitmiş diye anlatmışlardı, ben soramıyordum utanıp, Fevzi’yi de babaannesine bırakmışlar. İhtiyar kadının elinde itin, serserinin teki

olmuştu. Her şeyi, kendi uydurduğumuz oyunları bile benden iyi yapardı. Daha iyi top oynardı, daha iyi kopya çekerdi, daha iyi taş sektirirdi, istediği kızın eteğini korkmadan kaldırabilirdi. Okulun önünden kiraladığımız kayıklarla yarıştığımızda ben mendireğin yansına kadar geldiğimde o çoktan geri dönüyor olurdu. Küfürde, kavgada, her türlü piçlikte de açık ara daha iyiydi benden. Kalın paltolarımızla girdiğimiz kırtasiyelerden ben sadece tek tük silgi, kalemtıraş araklayabilirken o uçlu kalemleri kutusuyla aşırırdı. Fesatlığın, nasıl da haset ettiğin şeye mecbur olduğunu onunla hiç kopamayan arkadaşlığımda bildim ben. Yaş betona yazılıp da kuruyunca silinmez olan yazılar gibi, kıskançlığın insanın içinde çocukken yerleştiğini onunla gördüm. Çok severdim Fevzi'yi. Yine de çok kıskanırdım onu, piçliğini, korkusuz ve almaz görünüşünü, ahlaksızlığını. O da beni sever ve kıskanırdı ama bilirdim; ailemin varlığını, her gün harçlık alışımı ve derslerde ona kıyasla bir parmak daha iyi oluşumu.

Bandırma Ortaokulu, çocukları okumaya özendirmek istermişçesine deniz kenarına kurulu bir güzelliktir. Ermeni bir doktorun eviymiş eskiden, derlerdi. Maarif'e devrolunca genişletmişler azıcık. Ama Bandırma'nın hatırlı tabibi keyfine düşkün adammış ki deniz kenarına yapmış evini; meydanın da kıyısında. Biz okurken uzun çınarlar vardı bu meydanda. Gazinoların içinden göğe fışkırırlar, eski zamanların rüzgârlarını saklarlardı. Kuş pisliği içinde kalırdı tüm meydan o yüzden. Yağmur yağdı mı da insanın içine kayışla vuruyorlarmış gibi acı ve kesif bir koku sarardı havayı. Yine öyle kokan bir sabahtı. Coğrafyacının arabasına kamyon çarpmıştı durduğu yerde. Dersler boşa çıktı; bir curcuna, bir gürültülü avarelik, sahipsizlik bir okul dolusu çocukta. Öğretmenlerin kimisi polisle konuşuyor, kimisi arabaya vahlanıyor, bu hengâmeyi fırsat bilen kimisi de öğretmenler odasında kaytarıyor, çay, sigara içiyordu. Sınıf başkanlan, kapıları kapalı gürültü kutusu sınıflarda tahtaya yazılan isimlere çarpı üstüne çarpılar koyuyordu. Okul zıvanadan çıkmıştı. Nasıl oldu, nerden başladı, bir uzuneşek tutturdu oğlanlar. Şişmanca bir oğlanı yastık diye çöp kutusunun dibine duvara dayadılar. Birbirlerinin kıçlarına kafalarını sokup art arda dizildiler. Yatanlar ve atlayanların gürültüsü, sıraları, masaları iten patırtısı ve kızların gürültülü kayıtsızlığı arasında kalmıştık Fevzi'yle. Oğlanlar bizi oynatmıyordu. İkimiz de tespih tanesi kadardık, uzuneşek için lazım olan fiziki malzeme bizde yoktu. Kimse bizden birini alıp takımını zayıflatmak istemiyordu. En arkalarda boş bir sıraya geçip bozuk para maçı

yapmaya başladık biz de. Derken bir yaygara koptu uzuneşekte. Yastık oynayan şişko isyan etti betona dayanmaktan. Uzuneşeğin yönünü değiştirip şişmanın sırtını paltoların, kabanların asılı olduğu duvara verdiler. Gürültü, patırtı, uğultu ve toz öyle bir doldurmuştu ki sınıfın içini, insan ateşli bir kâbusun içinde olduğuna kolaylıkla inanabilirdi. Atlayan takım yatan takıma yüklendikçe şişmanın dayandığı duvara asılı kabanlar yerlere düşüyor, buna anneleri kızacak kızlar kıyametler koparıyordu. Arka sıraların orası iyice karışmıştı. Ne olduğunu anlamadan Fevzi beni kolumdan tutup, “Gel!” dedi. Sormak hiç aklıma gelmedi, düştüm peşine. Neden sonra, okulun arkasındaki Etibank lojmanlarının önünde durduk, yanyana durmuş iki arabanın arasına çöktük. Soluk soluğa, “N’oldu?” dedim, “Beni niye getirdin oğlum buraya, hocalar sınıfa dönerse n’aparız?” Kül rengi gri ceketinin iç cebinden şişmanca bir cüzdan çıkardı. Bir kız cüzdanıydı. Araklamıştı. O hengâmede yere düşen paltolardan, kıyıya vuran ganimetler arasından seçip cebellezi etmişti. Babası galerici olan kızındı cüzdan. Hafta başının kısmetine de epeyce para vardı. Paraları, otobüs biletlerini ve kızın vesikalık fotoğraflarını kardeş payı bölüştük. Fevzi parayı çorabına, biletleri ve fotoğrafları ceketinin iç cebine koydu. Ben de aynısını yapmak istedim, ama ondan özendiğimi düşünmesin diye hepsini çorabıma soktum. Kızın gülümseyen, rötuşlu yüzü ayak bileğime yapışmıştı. “Cüzdan n’olacak?” diye sordum etrafı kollayarak. “Atalım mı buraya, arabanın altına?” “Yok,” dedi, kaşlarını çattı, ciddileşmişti. Kendine meslek erbabı bir hal giydirip cevapladı, “Buraya atarsak bizi bulurlar, yakalanırız.” Yakalanmak fikri çatıdan damlayan kar suyu gibi sırtımdan içeri bir ürperme yaydı. “En iyisi sen al,” dedi sonra, itiraz etmeme soluk vermeden ekledi; “Benden şüphelenirler, seni kimse anlamaz. Okuldan çıkınca bırakıverirsin bir çöp kutusuna. Ha, ama korkarım diyorsan ver.” Tabii ki korkuyordum, ama bende korktuğumu Fevzi’ye söyleyecek göz var mı? “Tamam ver,” dedim, önemsiz bir şeymiş gibi. Sonra tasası içime vurdu, “Okuldan çıkana kadar n’aparım ben şimdi?” “Durur iç cebinde, belli olmuyor ki hiç!” diye razı etti beni. Aldım, cebime soktum cüzdanı zorla. Günaha elinin ucu bulaştıysa, her an her şeyde yüzüne yüzüne vuruverecekmiş gibi olunurmuş, o gün öğrendim bunu. Köşeli kalem kutumu bile göstermeden saklayabilen o iç cep büzüldükçe büzüldü, iğne deliği kadar yer oldu sanki. Binbir gayretle soktum cüzdanı. Sonra kalktık çöktüğümüz yerden, okula doğru koşmaya başladık.

Geriye kalan iki ders saati boyunca cebimde kızgın bir ateş tuğlası, iğne iğne bir kirpi yavrusu taşıdım sanki. İç cebimdeki şişkinliği göğsüme yaktıkça battı, battıkça yaktı. Bereket, kızın son teneffüste canı bir şey çekip cüzdanı olmadığını fark etmedi de, bir cüzdanım çalındı vaveylası başlamadı sınıfta. Saatler dakikalara, dakikalar saniyelere bölünmekle yetinmedi, saniyeler bir daha saatlere bölündü sanki. Dişlerimi sıkmaktan çenem kilitlendi. Korktukça terledim, korktukça ellerim yaprak gibi titredi, altıma alıp oturdum ellerimi. Çocuk nefesiyle hamam gibi olmuş sınıfta ceketimle soğuk soğuk terleyip saniye sayarken birden bir cam açılmış da içeri taze bir serinlik patlamış gibi okulun zili çalmaya başladı. Çantamı, acele eden bir çizgi film karakteri gibi hızla toplayıp fırladım okuldan. Binadan ilk çıkan ben olmuştum. Bir çöp kutusu bulmam lazımdı. Karşıya geçtim. Gazinoların orda bir çöp kutusu vardı. Ama oraya atamazdım. Gazinolarda insanlar vardı muhakkak; görebilirlerdi. Caminin, otobüs duraklarının, kütüphane ve köprübaşı meydanının etrafındaki tenekeleri de aynı sebeple boş geçtim. Suni deriden yapılma bir kız çocuğu cüzdanı, üstelik de yükü boşaltılmış olduğu halde, yürüdükçe günahıyla bir örse dönmüştü. Konu görür, komşu görür, babamın iş, annemin gün arkadaşı görür diye apartmana kadar getirdim cüzdanı cebimde. Bir çöp kutusunun başında durup cüzdanı çıkarırken, koyarken yaptığı gibi zorluk çıkarırsa, dikkat çeker ve yakalanırım diye korkuyordum. Atamadığım için de apartmana geldiğim halde cüzdanı hâlâ iç cebimde tutuyordum. Ne olursa olsun deyip cebimden çıkardım apartmana girince. Onu saklarken ve taşırkenki ağırlığına rağmen, eflatun kelebekleriyle oldukça hafif görünmüştü gözüme. Biraz rahatladım sanki. Apartman boşluğuna bakan buzlu cam çarptı gözüme. Hemen gidip camı açtım, bakmadan attım aşağıya. Dibinde azıcık su biriktiğini anlatan ıslak bir sesle yere çarpışını duydum cüzdanın. Camı kapattım. Bu beladan da böylece kurtulmuştum. Çorabımın içinde bileğime kaynamış aydınlık yüzüyle Sedef ve sırtını dayadığı tomar geldi aklıma yine. Nerden baksan üç haftalık harçlığım kadar vardı.

Günahın, hatırladıkça insanın karnının içini gıdıklayan zevki ve kalınca bir haftalığın sefahatiyle geçti o hafta. İlk bir iki sabah okula bir korkuyla gitmiş, akşamı zor etmiştim. Hırsızlık epey konuşuluyordu sınıfta. İçime içime utanmaktan yoruluyordum. Bir de üstüne ayıplamalara da katılmam gerekiyordu. Fevzi rahattı. Sanki bunu yapanı eline geçirse, sınıftaki bütün

o terli tosunlar gibi, sırf goygoy olsun diye tartaklayıp, ite kaka idareye götürmekten zevk alacakmış gibi rahattı. Ondan öğreneceğim çok şey vardı benim. Alıştım ama sonra. “Hırsızlık başta çok günah bir kere!” bile dedim sınıftan bir çocukla konuşurken. Cuma akşamı İstiklal Marşı’ndan sonra meselenin kapandığından emin oldum, içimden kapkara bir karga havalanıp uçtu, ferahladım okulun bahçesinden çıkarken. “Demek ki,” diyordum, “Ailelerimiz zengin olmadığı için, bizim arada bir böyle günahlar işleme hakkımız olabiliyor Allah tarafından.”

Yağmurun meydandaki kuş kakalarını kesif kokulu bir zehre dönüştürdüğü sabahlardan biriydi o pazartesi sabahı da. Geç kalmıştım. İstiklal Marşı okunmuş, sınıflara girilmişti. Kan ter içinde, öğretmenden az önce sınıfa girebilmiş, soluk soluğa yerime oturmuştum ki önce matematikçi, ardından nöbetçi öğrenci girdi. Hoca bize, “Oturun,” deyip nöbetçiye döndü. Nöbetçi bunun bir işaret olduğunu anlayıp, “Yedi yüz yirmi dört, Şener Sandık,” diyerek açıkladı geliş sebebini. “Mehmet Ali Bulut hocamız çağırıyor.” Yerimde ayağa kalktım, hocanın, “Çık,” deyişiyle nöbetçinin peşine takıldım. Malibu hayır için çağırmazdı. Ya aidatı getirmeyenleri odasında yanyana dizip cetvelle avuç içlerini haşlar ya da bahçede koridorda tespit ettiği “papaz kafalı”lara odasında girişir, onları, makaslayıp tavuğun dibine benzettiği kafalarıyla berbere postalardı. Bahçede, okulun etrafında kavgaya karıştıysan, kantin sırasında itiş kakış çıkardıysan, kızlardan birine bir ayılık ettiysen hele, hiç şansın yoktu. O zaman seni odasına özel görüşmeye alır, bir yerinde bir iz bırakmadan yollamazdı. Ödüm canımdan kopacak gibiydi ama yine de Sedefin cüzdanı gelmiyordu aklıma. Araya hafta sonu da girince o meseleyi iyice unutmuştum. Kırmızı kolluklu N.Ö., kapısını çalıp beni Malibu’ya teslim ettikten sonra huzurdan çekildi. Ben, burun delikleri büyümüş gibi soluyan dev müdür yardımcısıyla aynı kafesin içinde baş başa kalmıştım. Nereye koyacağımı bilemediğim ellerimi önümde bağladım. “Neden çaldın ulan arkadaşının cüzdanını, piç?” diye bağırdı oturduğu yerden. “Ne cüzdanı, ben cüzdan çalmadım!” diyecek oldum, hemen peşine. Nafile. Cüzdan masasında, kollarının arasında, önünde duruyordu. “Bu ne lan, dürzünün eniği? Cüzdan değil mi bu?” diye bağırıp cüzdanı bir hışımla durduğu yerden alıp kafama fırlattı. Hafifçe çarpıp geçen cüzdanın fermuarı yanağımı yırtınıştı galiba. Orası iyice ısınmıştı, kanıyor gibi hissediyorum ama bir türlü akıp yanağımdan süzülmeyen kanı silmek için ellerimi

oynatamıyordum. “Hocam, ben,” demeye çalıştım, bağırarak bastırdı sesimi. “Senin apartmanının hava boşluğundan çıkmadı mı bu, it?” dedi. Yavaşça yerinden doğuldu. “Komşunuz bulmuş. Okul kimliğini görünce de almış getirmiş, insanlık olsun diye.” Ayağa kalkmıştı. “Oğlum sen salak mısın?” diye sordu. Ben cevap vermeyince, soruyu “salak mısın”ı başa alarak tekrarladı ağır ağır yanıma yürürken. Bir kere daha tekrarlayınca cevap vermem gerektiğini düşünüp, “Değilim hocam,” dedim. Önüme kadar gelmişti. “O zaman niye çaldığın cüzdanı kendi apartmanına atıyorsun da, sonra bir de gelip burda gevrek gevrek inkâr ediyorsun gözümün içine baka baka,” deyip fermuarın yırttığı yanağıma bir tokat yapıştırdı. Dünya bir anda durdu, eşya metalleşti, her şey olduğu yere zımbalandı sanki. Kapalı gözlerimde ışıklar çaktı. Devrildim. Daha halıdaki tozun kokusunu soluyamamıştım ki çekip ayağa dikti beni yeniden. “Hırsız mı yetiştiriyoruz ulan biz burda? Eşkıya mı yetiştiriyoruz, anarşist mi yetiştiriyoruz? Madem geçinmenin kolay yolunu bulmuşun, çağır ananı babanı alsınlar seni okuldan. Mehmet Ali Bey'in öğrencileri hırsızlık yapıyor mu dedirteceksiniz ulan arkamdan?” Bir tane daha, ama bu kez öteki yanağıma, ekleştirdi. Öbür yanıma devrildim. Yanaklarım çaydanlığa değmiş gibi yanıyor, sanki yüzümün eti havayla doluyor, şiştikçe şişiyordu. Yerdeyken bir iki yavaş tokat daha vurdu. Bir süre sövdü, saydı, azarladı, sinirlendi, vurdu. Korku ve acıyla tüm sinirim, fişten çekilmiş bir elektrik sobası gibi sönüvermişti. Ayağa kalkamayacak kadar gevşemiş, pelteleşmiştim. Beni ceketimden tutup yeniden doğrulttuğunda altıma kaçırmış olduğumu gördüm. Sol omzumu, ceketimin vatkasına rağmen, kerpeten gibi parmaklarının arasına sıkıştırıp beni önüne kattı. Odadan çıkardı. Elim ayağım bomboştu sanki, ama kendimi bırakıp bayılamıyordum bile. Utanç, acıyı da bastırabilen bir duyguymuş meğer. Yara, bere, toz ve sidik içinde, Malibu’nun önü sıra koridorlarda yürüyordum, bir sırtımda haç eksikti. Herkes bana bakıyor ya da bakmıyorsa bile onlara bakamadığım için bana öyle geliyordu. Malibu, itekleye itekleye beni bahçeye çıkardı, kantinin yanında bahçede yapılan beden eğitimi dersleri için duvara çakılmış askıların önüne götürdü. Daha ne olduğunu anlayamadan iki eliyle koltukaltlarımdan kavrayıp, beni kaldırdı, ceketimin ensesinden askıya astı. Bir şeyler daha söyleyerek defoldu gitti. Ayaklarım yere ermiyordu ve vücudum ceketin içinde içeri doğru kaykılmış, bütün ağırlık koltukaltlarımda toplanmıştı. Okulun

bahçesindeki tek tük çocuklar, şaşkınlık içinde bana bakakalmışlardı. Utanç denen şey, bütün vücudumu başka bir renge boyuyordu sanki. Her yerim yanıyor, zonkluyor, minicik kurtlarca kemiriliyordu. İyice bayıldı bayılacak hale gelmiştim ki zil çaldı. Hayatımda ilk kez, belki o kadar şiddetle son kez, ölmek istedim. O ânı yaşamamak için ondan sonraki bütün anlarımdan, günlerimden, yıllarımdan vazgeçmeyi arzulayacak kadar utandım. Bina, bahçeye öğrenci dökmeye başlayınca, koşuşan kalabalığın içinde Fevzi'nin yüzünü seçebildim. Beni fark edince koşarak geldi, bacaklarıma sarılıp beni askıdan kurtarmaya uğraştı. Etraftaki çocuklar öylece bakıyor, hiçbiri yardım etmeye cesaret edemiyordu. Epey bir çabaladıktan sonra ceketimin ensesini de yırtarak üzerine düşürdü beni Fevzi. Biz yerde yatarken, etrafımızda toplanan kalabalığı kocaman elleriyle dağıtarak Malibu bitti başucumuzda. Fevzi'yi kolundan kavrayıp kaldırdı, "Seni kim kurtaracak Allahsız?" deyip bir tokat yapıştırdı. Fevzi yıkılmamıştı. Malibu daha da sinirlendi, ardı ardına vurmaya başladı. Tekme de atınca son canımla yerimden kıpırdanıp bacağına sarılmaya kalktım. Bir tane de bana yapıştırdı demek ki, orada kopmuş film.

Büyük kıyamet koptu tabii sonrasında. Beni hemen apar topar başka okula aldılar. Müdür araya girdi, mahkemelik olmaktan vazgeçirdiler bizimkileri. Alelacele Bursa'ya tayin ettirdiler Malibu'yu da. Ondan beri yaşadığını bile unutmuştum. Öyle ya, yaşıyormuş. "Çeltik çok bak bu sene. Çok yağdı ya, denk geldi," dedi, epey bir susmuştuk. "Evet," dedim, umrumdaymış gibi, "Bereketli maşallah!" Bir iki boş muhabbet daha çevirdi. Bittiğinde, Şirinköy'ü geçmiş, Biga'ya rampa sarmaya başlamıştık. "Sağdasın," dedi, "Çok makbule geçti, hakkını helal et!" Duraksadım. İçimden çok gürültülü, ağır, demir trenler geçti. Gönlüm elvermedi. "Helal olsun hocam, ne demek," deyiverdim. Biga'ya girmeyip Çanakkale'ye devam edecektim. Sapağa yakın bir yerde, "Buralarda ineyim ben," dedi. "Sapaktan bir şeye biner giderim. Sağolasın. Helal et hakkını." Eh, tamam, ettik işte. "Helal olsun hocam, ne olacak. Zaten geliyordu araba, sohbet ettik fena mı?" Sağa çektim, dörtlüleri yaktım yolun kenarında. Emniyet kemerini çözdü, "Bak Şener evladım," dedi, "İnsanın da insaniyetin de mazisi hatayla doludur. Çok zor zamanlarımız oldu, hepimizin oldu, oluyor. Bu cenazesine gittiğim arkadaşım var ya. O, benim hanımla evlendi. Biz evliyken başlamışlar görüşmeye hem de. Sonra boşandık, evlendiler, falan filan. O vakitler böyle meseleler vardı başımda, çok insanın ahım aldım.

Ama ne oldu, bak, öldü gitti adam. Kim gidiyor cenazesini kaldırmaya? Gene ben; ne olursa olsun arkadaş işte, çocukluğun beraber geçmiş. Affettim mi ben onu? Eh, ettik el mecbur. Olmaz çünkü, olmuyor. Bak ömür hiçbir küslüğü sürdürecek kadar uzun sürmüyor, yetişmiyor. Gel sen de affet, helal et hakkını." Tanımıştı. Anlatırlardı hep, tanırlarmış öğretmenler, diye söylerlerdi. Gözlerinden tanırlarmış en çok, ama bir yerden, bir hareketinden, bir şeyinden çıkarırlarmış işte. Bunu yaptığı bir çocuğu elbet tanıyacaktı. Tanıdığımı da anlamıştı üstelik. Ses etmemişti buraya kadar. Ürperdim. Kafamı, akmayan yola çevirip, "Estağfurullah hocam, helal olsun," dedim. Yüzümü yeniden ona dönmemi beklemeden kapıyı açtı, çıktı arabadan. Kapıyı kapatmasıyla hareket ettim usulca. Hesap, hepten razı olmasak da kapanmıştı. Hafiflemiş buldum kendimi.

Bir saat kadar daha sonra Çanakkale'deydim. Ümit uyuyordu hâlâ. Ablamla kahve içtik mutfakta oturup. Sigara otlandı benden ablam, huyu değildir sigara halbuki. Çok dertliydi, konuştukça ağladı, ağlaması durdukça konuştu. Anlatamadım araya girip bir türlü.

dayımın avrupa'ya kaçırılışı

Okuldan dönmüştüm ben. Eve girdiğimde annemi telefonda peş peşe "tamam" derken buldum. Bir eliyle ahizeyi, diğeriyle telefonun dantel örtüsünü tutmuş, danteli avucunda sıkıp buruştururken, konuştuğu onu görüyormuş gibi, "tamam" dedikçe başını sallıyordu. Telefon daha birkaç yıldır vardı evimizde, hadi üç yıl olsun. Ondan önce annem anneannemi arayacağı zamanlarda, karşı komşuya gider, yazdırmalı arama kaydettirirdi. On on beş dakikaya geri arar, hattı bağlarlardı. Telefon yeniydi ve henüz onunla konuşurken nasıl davranacağımıza bir türlü karar verememiştik. Annem, ayağa kalkar, gerçekten biriyle konuşuyormuş gibi el hareketleri yaparak, başını sallayarak büyük ihtimam ve hürmet gösterirdi mesela. En son tamam'ı da çektikten sonra ahizeyi yerine bıraktı, örtüyü üstüne güzelce yerleştirdi. Beni fark edince "Geldin mi?" diye sordu. Bu mânâsız soruya verilebilecek tüm komik cevaplar çoktan tükenmiş olduğu için yüz vermedim. "Hıı..." deyip, omzumdaki sırt çantasını yere bıraktım. "Hadi değiştir üstünü," dedi annem, "Biga'ya gidiyoruz." Bana konuşuyordu ama bir vitrayın arkasından görüyormuş gibi belli belirsiz bakıyordu. "E, okul?" diye sordum. "İki günden bir şey olmaz, değiştir hadi üstünü," diye karşılık verip elinin tersini odama doğru salladı. Tam odama girerken beni yeni fark ediyormuş gibi arkamdan seslendi, "Ceketin nerde gene senin?" Kapıyı kapatıp arkasından seslendim, "Çantamda!" O cekete dünyanın parasını verdiğimizi, her gün her gün onu çantaya tıkıştırıp büzük gibi yaptığımı, bir gün onu öldüreceğimi sayıkladığını duyuyordum odamdan. Okul üstümü çıkarıp gezmeye gitme üstümü giydim.

Yarım saat kadar sonra Eski Garaj'da, Gönen üzerinden Biga'ya giden minibüslerden birindeydik annemle. Garaja doğru yürürken yolda anlattı. Çan yolu bizim köyden geçecekmiş de, bizim bağı devlet istimlak edecekmiş de, oradan bize de pay düşecekmiş de, bütün kardeşlerin imza vermesi gerekirmiş de; daha anlamadığım, ilgilenmediğim bir sürü şey. İki

gün okuldan yırtmış olmaktan ve Biga’ya gitmekten daha değerli olmayan bir sürü saçmalık. Çünkü, okuldan kurtulmak bir yana, Biga’ya gitmek güzeldir. Orada annem birinin çocuğu olduğunu o kadar hatırlar ve hisseder ki, benim onun çocuğu olduğuma hiç takılmaz, beni azarlamaz, hiçbir şeyime karışmaz. Üstelik babam da çok kayınvalide sevgisiyle dolu bir adam olmadığı için, bayram değilse, bizimle gelmediğinden sonsuz sayılabilecek bir özgürlükle istediğim her şeyi yapabilir, gece yanlarına kadar teyzeoğullarımın henüz pedallarına erişemediğim motoruyla gezebilirdim. Anneannemin sırf torunu olduğum için, orada geçirdiğim her güne karşılık bağladığı harçlıkla da, kışlan hastalandığımda ateşli rüyalarıma giren Biga tostundan dilediğim kadar yiyebilir, çay boyuna, Kaynanalar Parkı’na şişede kola içmeye gidebilirdim. Çünkü Biga, şişede kola, küçücük ekmeğinde incecik salçalı nefis tost ve akşam ezanına kadar Mobilet demektir. Bandırma’daki tost bile sayılmaz, yanmış sünger! Ve bir de anneanne kokusu, naftalinli ve lavantalı, karışık tütün-zambak kolonyalı.

İşler umulduğu gibi gitmedi ama. Rahmetlik babasının bıraktığı viran bağdan düşecek hisseyle, salona köşeli koltuk takımı ve üç dört de bilezik alma hayalinin sevincinden yol boyu kıpırdanıp durmuştu annem. Neşesi, anneannemi avlu kapısında ağlarken görünce fayansa patlayan bardak gibi parça parça dağıldı. “N’oldu anne?” diyebildi, elimi elinden birden bırakarak. Ölüme aklım eriyordu. Anneannem, ne zaman gitsek, her lafın arasına, “Bakalım o günleri görebilecek miyiz?” sıkıştırırdı. Bütün akranları, arkadaşları, ahretlikleri, askere çağırılmışlar gibi birer birer gidiyor, uğurlamak görevini gözü yaşlı anneanneme bırakıyorlardı. Yine öyle bir şey oldu sandım. Olur ya, gene karşı komşusu ölmüştür, Çataltepeli ahretliği Şazika’ya inme inmiştir, günden arkadaşı ameliyattan çıkamamıştır... Anneannem cevap vermiyor, ağlarken bayılacakmış gibi katılıp kalıyor, tam ağzını açacakken yine koyveriyordu. Annem su yetiştirdi. Yarısını zor bela içirip kalan yarısını da eline döküp yüzünü boynunu ıslattı. Neden sonra biraz sakinleşince annem yine sordu: “N’oldu anne Allah aşkına, anlatsana?”

“Abini kaçırmışlar!” deyiverdi çeyreği kalmış canıyla. “Ne! Kim?” diye sordu annem bağırarak. Anneannem, sanki annem ona bağırmış gibi yeniden, coşkuyla ağlamaya başladı. Bir yandan sırılsıklam suratını büze büze ağlıyor, bir yandan da suçlusu bacaklarıymış gibi baldırlarını dövüyordu iki yanından. Büzüştürdüğü alt dudağından, “Bilmiyorum,”

çıkıverdi. Annemle birbirimize bakıp kaldık öyle. Bir şeyler yapmam, bir şeyler söylemem lazım gibiydi. Ama neler olduğunu bile anlayamamıştım daha. O hengâmede teyzem, eniştem ve iki oğluyla girdi avluya bahçe kapısından. Bir yaygara da onların gelişiyle koptu. Evin içinde oradan oraya taşman su bardakları, kolonya şişeleri, mendiller, yere damlayan gözyaşlarından sonra anneannem anlatacak hale geldi hadisenin aslını. Dayım aramış iki iki buçuk saat evvel. Bir takırtılar, acayip sesler falan duyulmuş önce. Sonra, “Ben Avrupa’dayım, beni merak etmeyin!” demiş; tak, kapanmış telefon kapkara. Avrupa mı? Dayımın değil Avrupa’ya, denize girmeye Kemer’e, Karabiga’ya gitmişliği yoktur, yirmi dakikalık yola. Hem Avrupa’ya elini kolunu sallayarak alıyorlar mı adamı? Sorsan kafa kâğıdının yerini bilmez dayım. Anası saklıyordur bir yerlerde, kaybetmesin şaşkın diye; değil ki Avrupa’ya gitsin. Anneannem de bu işte bir işler olduğunun farkındaydı. “Bu çocuğun paşaportu mu var, vizası mı var da Avrupa’ya gidecek?” diyordu, bombayı patlattı: “Kesin kaçırdılar benim Kara Nedimimi!” Eniştem gülmesini tutamadı. Patlayışı, sümkürür gibi burnundan çıktı. Bütün başlar ona çevrilince de o arkasını dönüp, sanki sigara yakıyormuş gibi yapıp, kıs kıs gülmeye devam etti. Anneannemin bir aile dramına dönüştürmeye çalıştığı şey gerçekten gülünmeyecek gibi değildi. Dayım, içen, çok içtiği için de, rica minnet konulduğu işlerde bile üç beş günden fazla duramayan bir haytaydı. Otuzunu çoktan geçtiği halde ne ev bark kurmakta gözü vardı ne çoluk çocukta, ne işte, geçinmede. Daha gençlik zamanlarında, dedemin dayımı kemerle dövdüğünü anlatırdı annem hep. Ama kazık kadar adamdı artık. Dövsen dövülmüyor, sövsen ah bu yüzümdür deyip utanmıyor, ha babam haytalık de babam itlik, kopukluk, ayyaşlık. Annemin rengi atıyordu, bir yerlerde “oğlan dayıya kız halaya çeker” dediler mi laf arasında. Ben içkiyi sevemeyecek gibiydim ama, tadı acı diye ısınamıyordum bir türlü.

Anneannem ortalığı velveleye vermekte kontrol edilemez bir hal almıştı. Filmlerde soğanla, viksle ağlatılan figüranlar gibi, gözlerinde sicim yaşıyla inleye uğuldaya ağlıyor, arada bir kendini dövmekten dermanı kalırsa kalkıp telefona sarılıyor, başkalarını da telaşa vermeye uğraşıyordu. Polisi, hastaneleri çoktan bitirmiş, mark günü yaptıkları Nebile Teyze’nin astsubay oğluna jandarmayı bile aratmıştı. Bir ara kalkıp Almanya’da, Hollanda’da duran akrabaları bile aradı. Anneannem Avrupa’yı farklı milletlerden insanların oturduğu mahallelere bölünmüş büyük ama

müşterek bir şehir zannediyordu. “Hadi yavrum, Allah rızası için, ananın babanın başı için, bir baktınverin,” diye kapatıyor, peşinden, telefonun başında bir fasıl daha ağlanıyordu. Annem ve teyzem, dayımın kayboluşundan çok anneannemin kendini bu kadar perişan edişine içlenerek ağlamakta annelerine katılmışlardı. Evin içinde bir türlü aynı seste buluşamayan zavallı bir koro inildeyip duruyordu. Eniştem, mırıldanarak, “Kim bilir hangi köpek yatağında sızdı gene,” dediği dayımın kaybıyla pek ilgilenmiş görünmüyor, tabakasından çıkardığı tütünlerle o küçük kâğıtlara sigaralar sarıyordu. Zavallı dayımın Avrupalılarca kaçırılışına üzülmek bir tarafa, tabakasından üç parmağının ucuyla aldığı tütünü koklayıp koklayıp, “Oh, misler gibi Adıyaman, Kızsaçı kıız!” diyordu, oralı bile değildi. Aslında, ailemiz kadınlarının aksine, teyzeoğullarım ve ben de dayımın kaçırılışına pek anlam veremiyorduk. Uzaylıların kaçırdığına inanmak kadar mânâsız geliyordu hepimize. Dayımın apansız gelen tuhaf kaybını komik, annemlerin haliniyse acıklı buluyorduk. Ama acıkmıştık da, kadınlar, ellerini, kapattıkları yüzlerinden çekip tavaya tencereye uzanamadıklarından, erkenden yas evi ilan edilmiş evimizde açlığın gurultusu gezinmeye başlamıştı. Üstelik hane içinde henüz çok taze olan bir felaketin rüzgârı estiğinden, sokağa çıkmayı, gidip motorla gezmeyi teklif bile edememiştik. Derken, eniştem, ilgilenmiş görünmenin evdeki havayı dağıtacağına, bunun da karnımızı doyurmaya yarayacağına inanmış olsa gerek, “Ne dedi sana tam olarak şimdi bu?” diye sordu anneanneme. Anneannem, eniştemin eloğlu olmasına bağladığı bunca aymazlığının ardından alaka sinyalleri veren sorusuyla bir duraksadı. Dayımı bir anneannem severdi, anneannem bir dayımı severdi. Hepimiz atsan atılmaz satsan satılmazdık. Ama o bir tanecik oğluydu, aslan oğlum benimdi. Eniştemin çok da samimi görünmediği elli metreden anlaşılabilecek ilgisiyle yüzü yumuşadı azıcık, şefkat ve çare bekleyen ıslak yüzüyle cevap verdi. “Ne bileyim oğlum işte. Anacığım dedi, ben Avrupa’dayım dedi, bir vakit buralarda olacağım beni merak etmeyin dedi, selam söyle herkese dedi kapattı.” Eniştem belli belirsiz, “İyi bari selam etmeyi ihmal etmemiş,” diye gülecek gibi olunca teyzem oturduğu yerden “Hüseyiiin!” diye yükseldi, çatlak, ağlamış sesiyle. “Yahu ne dedim ben, kötü bir şey mi dedim?” diye cevap verdi eniştem. “Kaçırılan adam selam mı söylermiş, başka bir şey vardır o işte.” Eniştemin sözündeki iyi niyete bir anneannem ikna olmuştu. “İnşallah oğlum, inşallah,” dedi iç çekerek.

Biri teyzemle annem arasında biri de annemle dayım arasında iki çocuğunu ve onca yıllık kocasını toprağa saklamış kadındır anneannem, hayatın her ne olursa olsun devam ettiğini onun kadar kim bilecek. “Aç değil misiniz siz, gelmedi aklımıza telaştan. Hadi, bir şeyler hazırlayıverdim de yiyelim,” diye kaldırdı kızlarını neden sonra. Sabaha kadar ağlaya ağlaya nöbet tutabilmek için onların da kudrete ihtiyacı vardı. Eniştem de biz de sevinmiştik bu habere. Açlıktan midemiz sırtımıza sıvanmıştı artık. Kalktılar, bir gece kahvaltısı hazırladılar, aceleye geldiğinden demi tam çökmemiş çayla karnımızı doyurup yattık sonra biz. Kadınlar daha oturuyorlardı.

Sabah uyandığımda hayat hanenin bir kısmı için normal seyrine dönmüş gibi görünüyordu. Eniştem işe gitmişti. Annem bulaşık yıkıyor, teyzem, yatağı ıslatan oğullarının üstünü değiştiriyordu. Anneannemse telefonun tam karşısına oturmuş, dayımın kim bilir nerden araklayıp getirdiği Alman malı büyüteçle Yasin okuyordu. Menemenli bir kahvaltının ardından, asayişin en azından bizim için berkemal olduğunu anlayınca dışarı çıktık. Annemden kopardığım yirmi bin lirayla doğruca garajın içindeki benzinliğe gidip motora yağlı benzin koydurduk. Yirmi lira bizim için akşama kadar defalarca Abdiağa’ya, Kaşıkçıoba’ya, Kalafat’a gidip gelmek demekti. Öyle yapacaktık. Direksiyona ben binersem teyzemin büyük oğlu arkaya oturuyordu, o kullanırsa ben arkaya. Teyzemin küçük oğluysa hep direksiyonla sele arasındaki gövde kadrosuna çömeliyordu, onun daimi yeri orasıydı en küçüğümüz olduğu için. Fakat Biga’nın içinden geçip köy yollarına çıkana kadar, dikkat çekmeyelim diye acayip bir usul geliştirmiştik. Direksiyonda kim varsa, diğer ikisinden birini alıp yolun yarısına kadar götürüp geri dönüyor, bekleyeni alıp öbürünün yanma taşıyordu. Sonra da bu işlemi yolun kalan yarısına uyguluyorduk. Köy yoluna çıktığımızdaysa üçlü ekip tamam oluyor, herkes kendi yerine geçiyordu.

İkindiye doğru eve uğrayıp yine kahvaltıyla geçiştirildikten sonra motora döndük, akşam ezanı yollan karartıncaya kadar gezmeye devam ettik. İkindi kahvaltısında da, zoraki pişirilmiş yeşil mercimek ve kesme erişteden oluşan akşam yemeğinde de, evde o üzgün ve meraklı sessizlik vardı. Yemekten sonra eniştem evdeki bu mahsusçuktan cenaze sessizliğine ve sessizliği kaba yerlerinden didikleyen iç çekmelere dayanamayacağını anlayınca kahveye kaçtı. Biz de misafir odasında Hayvan-Bitki oynadık.

Onlar İsim-Şehir diyorlardı. Biz Hayvan-Bitki derdik. Bir ara telefon çalınca evin ortasına yıldırım düştü sanki. Ahşap zemindeki patırtı çeşitli odalardan gelip salondaki telefonun etrafında toplandı. Büyük bir gürültüyle hepimiz telefonun başında bittik, telefonun okul zili kudretindeki sesi lazım olan telaşı sağlamaya yetmişti. Arayan kocateyzeydi, annemin teyzesi. Dayımdan haber sormak için aramıştı. Anneannem kocateyzenin alakasına, hattı meşgul ettiği için sinirlendi, sağlamına azarlayıp telefonu kapattı. Yanlış alarmdı; asılsız ihbar, sahte okey. Hepimiz sakinleşmiştik ama anneannem, hem telaş hem de kardeşine sinirinden, kendine gelememişti. Gene kolonyalar, bilek ve alın ovuşturmalar, ıslanan mendiller, tansiyon, çarpıntı, inilti...

Dayım ortada yoktu. Dayımdan haber de yoktu. Hakikaten yoktu adam. Ne karakoldan kara olsun hayır olsun bir havadis geliyordu ne hastaneden ne akrabadan. Dört gün sürdü evin içinde günden güne şiddeti azalıp kaygısı çoğalan bekleyiş. Teyzem ve eniştem ikinci günün sonunda çocuklarını alıp evlerine gittiler. Bir haber gelirse kalkar geliriz diye pılı pırtıyı toplayıp kaçtılar. Yalnız kaldım. Neyse ki yalnızlık en az bir çocuğu sarsabilir. Uğraşacak bir şeyler aradım. Ne olursa olsun, çocukken hayat, koptuğu yerden daha kolay devam edebiliyor. Anneannemin bana duvardan indirdiği, arkaları boş, beyaz, kocaman bir takvimi defter diye yanıma alıp Çataltepeli Şazika'ya gittim, anneannemin Boşnak ahretliği. Şazika çocuk ve torunlarıyla, bir türlü bacası çekmeyen sobasıyla, kapısının önündeki parke yokuştan haldır haldır inen arabalarla ve cümle hayvanatla Boşnakça konuşurdu. Benim okul işi daha sarkacak gibiydi, dayım, ama ölü ama diri, bulunmadan dönmeyecektik belli ki. Anneannem aralan giderek seyrelen, her seferinde şiddeti de azalan ağlamalarına devam ediyordu, o ağladıkça bütün bir ev, tütün-zambak kolonyasının perdelere, koltuklara, havlulara kadar sinen ağır kokusuyla yeniden dalgalanıyordu. Artık yalnızca kadın ağlamasını ve felaketli bir şeyleri hatırlatan bu kokuya daha fazla dayanacak gücüm kalmamıştı. Üstelik anneannem kırmızı alarma geçtiğinden harçlığı da hatırlatamıyordum, para yoktu. Salçalı Biga tostları uzak hayallere dönmüştü. Ben de en iyisinin bütün gün Şazika'da oturup, ondan öğrendiğim Boşnakça kelimeleri, lafları, sobasına ya da kapının önünü harmanlayarak geçen arabalara ettiği küfürleri takvim yaprağına yazmak olacağını düşündüm. Bir lisan bir insan derler. Oyalanırım da, oyun sayılır. Hem Şazika da beni sever. Şazika evine gelen herkesi sever ama

evine gelmemiş, gelmeyen, gelmeyecek herkesi el sayar, yabancılardı. Beni daha bahçe kapısında, *“Dobro doşli sina!”* diye karşılar, hemen, öğrendiğim ilk Boşnakça cümleyle hatrımı sorardı. Onun söyleyişini taklit etmeye çalışarak cevap verirdim: *“Dobro sam, a ti kako si tetka?”* “Ben de iyiyim,” derdi, içeri geçerdik. Beni mutfakta bir tahta sandalyeye oturtur, tencere kadar mutfağın içinde bir o yana bir bu yana işlendikçe yeni yeni Boşnakça kelimeler, cümleler, küfürler yazdırırdı.

İki gün boyunca yatsı ezanına kadar hep Şazika’nın evinde oturdum. Bütün gün mutfakta, evde, peşinde gezdikçe doldurdum takvimden defterimi. Süpürge yapıyor, “Şazika Teyze, süpürge ne?” Yan kambur eğilmiş belini tutarak taşlığı süpürürken çok Boşnakça bir sesle bağırıyor: *metla* Mutfakta akşamcı Rasim’e kayıntı olsun diye beyin salatası yapıyor, tek tek soruyorum, limon ne, yağ ne, maydanoz ne, beyin ne? Hiç yorulmadan aynı sırayla cevap veriyor; limon *limon,* yağ *ulye,* maydanoz *perşin,* beyin *mozak.* Borularından patır patır kurumlar döken sobaya sövecek kadar Boşnakça öğrenmiştim bile. Küfür etmek çok kolaydı zaten. *Yebem* deyince sikmek oluyordu. Geri kalanına da Boşnakça kelimeler koyuyordun; kıç, baş, ecdat falan... *Yebem ti mayku* deyince, annesine küfür ediyordun mesela birinin, en ağırı, tövbe. Ne komiklikler yapıyor, neler anlatıp beni bütün gün güldürüyordu Şazika, yarısı Boşnak diliyle. İyi vakit geçiriyordum. Ama evde ümitler giderek soğuyordu. Anneannemin yüzü ağlaya ağlaya şeffaflaşmaya başlamış, buzlu cama dönmüştü. Gözlerinden yaş bile akmıyordu artık, ağlamaları insanın içini kanırtan hıçkırıklara, iç çekişlere dönmüştü. İş ciddi gibiydi. İlk gün “uzaylılar kaçırmıştır” diye eğlendiğimiz dayımdan iyi kötü en ufak bir haber yoktu. Böylesi sessizlikler hayatta hep felaket haberleriyle biterdi, o kadarcık yaşımla bile biliyordum bunu. Gözümüz, üstü dantelli telefonda, kulağımız, sövesine kocaman bir deve çanı asılı bahçe kapısındaydı. Kara haber, üniformalarıyla kapımızı çalacak diye bekliyorduk artık. Her şey, dikenle kaplanmış gibiydi. Dayımın habersizce çıkıp gittiği bu evde, haberli kaybolduğu o meçhulden nasıl döneceğini bilmeden yalnızca duruyorduk. Yatsıdan sonra eve döndüğümde, ilk geldiğimiz gün abartılı bulduğum o cenaze evi halleri ve anneannemin telaşlı çilesinin evi kocaman bir balon gibi doldurduğunu hissettim. Şiştikçe şişiyordu ve artık gücü kalmayan anneannem patlasın da ne olacaksa olsun der gibiydi. En kötü felaket bile, ihtimalinden daha ağır değildir zaten, daha zor değildir. Benim, avluya girerken, bahçe kapısının

deve çanını çınlatışımdan bile telaşa kapılmışlardı. Durum fenaydı galiba bu sefer. Ya öldüyse? Ya gerçekten kaçırdılarsa? Kim niye kaçırsın ki dayımı, Allahın sarhoş palesini kim n'apsın ki? Bunların bile bir anlamı kalmamıştı artık. Öldü mü, bunu bilmek istiyorduk. Ya öldüyse?

Yatsıdan sonra, ses çıkarmanın usulen yasak sayıldığı yas evimizde, televizyonun başka bir gezegenden gelen yavan ışığının boşalttığı yeri kederli bir uyku doldurunca erkenden yattık hepimiz. Anneannem, gece çalarsa diye, telefonla neredeyse koyun koyuna, salona kıvrılmıştı. Avluya bakan odada annemle ikimiz yattığımız için bahçe kapısına erketelik etme görevini biz almış olduk. Annemle eski çekyatta koyun koyuna yattık. Boşnakça kelimeleri, o ş'lerle, j'lerle, ç'lerle dolu cümleleri düşünürken dalmışım. Rüyamda dayımı gördüğümü çok net hatırlıyorum. Dayım, Avrupa'dan sarışın olarak dönüyordu ve tek kelime Türkçe konuşamıyordu. Ben, Boşnakça bildiğim için hemen bu görevi üstüme alıyordum. Yalan yanlış konuşmaya çalışıyordum dayımla. Ama hem telaştan hem rüya çaresizliğinden, bildiğim iki üç Boşnakça laf da hemen tükeniveriyordu. Anneannemi bu sarışın ecnebinin dayım olduğuna bir türlü ikna edemiyordum. Çünkü onun dayım olduğunu Boşnakça bildiğim için yalnızca ben anlıyordum. Anneannem ve kaçırıldığı Avrupa'dan sarışın dönen dayım arasında debelenirken, uykumun ortasına patlayan bir gürültüyle sıçradım yataktan. Kapı çalınıyordu, hem de alacaklılar gelmiş gibi, işgal kuvvetleri kapımıza dayanmış gibi öfkeli bir patırtıyla. Üzerinde pazen sabahlığıyla annem ve ben fırlayıp yuvarlanırcasına kapıya koştuk. Anneannem paytak bacakları birbirine dolanmış koştururken bir yandan da tülbentini kınalı, tütün-zambak kokulu beyaz saçlarına dolamaya uğraşıyordu. Binbir besmeleyle kapıyı açtık, Yufkacı Murat; eniştemin demesiyle dayımın büzükdeşlerinden biri. Dayım gibi sarhoş, dayım gibi aylak, dayım gibi hoyrat, yabani bir adam. Yufkacılığı bile babasının lakabı. Gecenin bir saati; öyle sarhoş, ayakta zor duruyor, salyası altdudağında birikmiş. Sabahın okunmasına belki bir yarım saat falan kala, dayımın ölüm haberine telaşlanırken kapıda zom olmuş büzükdeşi... Elimize ayağımıza ağzımıza tutkal döktüler sanki, donup kaldık. Şimdi başlayıp öğlene kadar dövsen anca ayılacak bir ağızla, "Selamünaleyküm anne," dedi adam. Anneannem felç inmiş gibi donakalınca annem girdi araya: "Hayırdır Murat bu saatte? Kalbimize mi indireceksin sen bizim?" Yufkacının oğlu, kara haber veremeyecek kadar gevşemiş ağzını güçlükle toplayarak, "Nedim,"

diyebildi. Anneannem Nedim'i duyunca elini entarisinin yakasına atıp çeke çeke ağlamaya başladı. Beklenen ânın gelmesiyle yaşanan bir boşalmaydı bu, boğulacak gibi, hırlaya tekleye ağlıyordu. Üniformayla beklediğimiz talihsiz haber Yufkacı Murat'ın sepetli motorunda ve onun sarhoş ağzıyla gelmişti. Zavallı dayıma kader, kara haberini vermek için bile kendinden beter bir serseriyi layık görmüştü demek. "Dur anne dur," dedi Murat, "Ağlama bir allasen." Anneannem Murat'ın gevşekliğinde bile umut arayacak kadar çaresizliğin hududuna dayandığından azıcık durulur gibi oldu. Anneannem dursun, bir an önce adam şu olayın aslını, dayımın Avrupa'ya ne niyetle kaçırıldığım, ona kimlerin niye zarar vermek istediğini anlatsın istiyorduk. Ömrümde ilk kez kara haber alıyordum, meraktan içim içimi yiyordu. Fırsat bulunca devam etti sözüne adam: "Nedim'i getirdim anne, kapının önünde motorda uyuyor." Biz, merak etmekten o kadar yorgun düşmüşüz ki derin uykumuzda geldiğini bile duymamışız o yaygaralı motorun. Anneannem "Ne, motorda mı? Nedimim, kara Nedimim!" diye bağırarak bahçe kapısına doğru atıldı. Annem ve Yufkacının Murat, yalın ayaklarını bahçenin betonuna basamadan yakaladılar kollarından, bırakmadılar. Hıçkırıklarını yutmaya çalışarak sordu "Bana beni Avrupa'ya kaçırdılar dedi Nedimim, oğlum. Nerden buldun da getirdin? Seni mi aradılar? Öldü mü, Allahını, kitabını seversen söyle öldü mü benim kara oğlum?" Anneannemin finali müjdeleyen tiradı bitince Murat'ın suratı birden değişiverdi. Gülecek gibi duruyordu, ani bir sarhoş muzipliği yayıldı yüzüne. Daha fazla dayanamayıp saldı kahkahayı.

"Ne Avrupası beya, Kilitbahir'e zeytin toplamaya çağırdılar yevmiyeyle. Dört gündür belimiz ayrıldı zeytin topla, küfe taşı, kamyona mal sar... Bu akşam da paraları aldık, içe içe geldik."

Anneannem olduğu yerde, amatör tiyatrocu gibi nazik bir devrilişle bayıldı. Onu ayıltmaya uğraşmadık bile. Önce onu içeri, salona taşıyıp yatırdık. Sonra üstü başı şarap ve kusmuk kokan dayımı sürükledik motordan, güçbela. Nerede olduğundan bile haberi yoktu dayımın. Arada derman bulursa, bir sır verecekmiş gibi mırıltılı bir sesle dokuz sekizlik "Kaynana kaynana, cadı gibi kaynana," şarkısını söylemeye çalışıyor, sonra gene bayılıyordu. "Kilitbahir Trakya'da ya beya," diye yükseltti sesini Murat, ite kaka dayımı taşımaya çalışırken. Durup durup sarhoş ağzından kokuşuk kahkahalar yayıyordu tütün-zambak kokan evimize. "Avrupa'dayım demiş, yalan mı söylemiş adam." Annemin haşin dönüşü ve

dondurucu bakışlarıyla karşılaşınca dayımı usulca omzundan yatağına bıraktı ve tek ses daha çıkarmadan ayrıldı evden yufkacının oğlu. Güçbela yattık hepimiz, Yufkacı Murat, sepetli külüstür motorunun gürültüsünü Şazika'nın evinin önünden geçirip gittikten sonra. Sabah ezanı okunuyordu ben annemin misler kokan sıcağıyla ısınmış yatağa girdiğimde. Çok geçmeden uyumuşum, evin üstünden dev bir örs kalkmıştı sanki, ev büyümüştü.

Uyandığımda annem çantamızı topluyordu. Anneannem rahatladığı belli ama küskün yüzüyle mutfakta reçel kaynatıyordu. Dayımın odasına girdim. İçerideki hava dayımın sigara ve şaraplı nefesiyle yer değiştirmişti. Kapının sesiyle gözünü açıp, "Vay dayko, sen burada mısın yahu? Ne zaman geldin, gel bakalım dayıya," dedi beni fark edince, başını tutarak. Önüne kadar gidip, gözünün iyice açılmasını bekledim. Epey bir bakıştık. En sonunda bir şeyler söylememi bekler gibi iyice açtı gözlerini. Eğildim, tam suratının ortasına bir yumruk patlattım. Telaşla burnunu tutmaya çalışırken hiç beklemediği kadar gür ve emin bağırdım:

"*Yebem te u mozak!*"

zehir miktarda

Ben galiba birini öldürdüm. Söylerken dilim karıncalanıyor ama hem de bir çocuğu öldürdüm galiba. Neredeyse elime doğmuş, avucumun içinde büyümüş, pırıl pırıl güneş gibi san, aydınlık bir çocuğu. Kötü oldum ben. Kimseye bir kötülüğüm dokunmadan yaşamayı bunca yıl bilmişken kötü oldum, zalim oldum. Onu bile hakkıyla beceremedim. İçimin çeperi ziftle sıvandı, nefesim karardı, ellerim yüzüm balçıklaştı sanki. Aklımdan çıkaramıyorum. İçim içimi yiyor, sırtımda hastalıklı bir ihtiyarı oradan oraya taşıyıp duruyorum sanki; ağırlığı hep kamburumda.

Yaşlandım artık, ne vicdanım kaldırıyor bunu ne eskimiş ruhum. İhtiyarladım, ellerimin yüzü beneklenmeye başladı. Gençlik mi kaldı? Tam yirmi dört yıl çalıştım bu evde. Bandırma, Erdek, Edincik ve Karacabey'in zenginlerini, fakirlerini, hırsızlarını, ibnelerini, karısından korkanları, karısını satanları, daha binbir türlüsünü gördüm burda. Manyas'ın köylerinden, harmanı kaldırınca iki baş inek almaya çıkıp ineğin birini burda yiyenini de tanıdım, takma dişi ağzından fırlamasın diye bir bardak su isteyenini de. İlk gelişlerini hatırladığım oğlanların, kendi oğullarını getirdiğini gördüm. Nelere şahitlik, sırdaşlık ettim, aah ah! Rahmetli Saadettin Bey, ben şu kadarcıktım, aldı beni yanma; ana yok, baba yok. Çok büyük, çok kudretli adamdı, sigortamı da yaptı, yatırdı; gün gün işletti. Emeklimi de yaptı, yattığı yer cennet olsun. Emekli olduğumun senesi geçmişti, gene de bile ses etmedi çalışmama, "Elin ayağın tuttukça çalış," dedi, "Evin değil mi senin burası? Hem, senden iyisini nerden bulurum bu devirde?" Çok büyüklüğü dokundu bana. Ta zamanın behrinde, gencecik, tazecik bir oğlanken sahip çıktı bana; severdi, beğenirdi beni. Kolladı etti. Ah gidi gençlik, şimdi anlatmaya kalksam o vakitleri, o muhabbetleri, o kızıl ateşlerin kucağına doğan güneşleri, dumanlı kafayla. "Yavrum Fikret," dediydi, genceciktim, "Seni benim evlerden birinin başına koyacağım. Hem bakarak olursun hem de elin ekmek tutar. Bizim de içimiz rahat eder,

gözümüz arkada kalmaz.” O gün bugündür bu evdeyim. Bir kere olsun uğramadı eve, Allahı var, gelip yoklamadı; öyle büyük itimadı vardı bana. Ayda bir fabrikaya, yazıhanesine uğrar, elektriği suyu, algıyı vergiyi yatırdıktan sonra kalan hasılatı elden verir, bir orta kahvesini içerdim. Zamanla yaşlandı Saadettin Bey elbet, hepimiz yaşlanıyoruz tepe taklak gelesi dünyada. Şekerden bir ayağını kestiler. Fabrikaya gidemez oldu. Bir hesap numarası verdiler elime, ayda bir Bandırma’ya inip bankaya yatırmaya başladım akarı, akçayı. Beslenmesine, ilacına dikkat ediyor, epeyce toparlandı diyorlardı, morali de iyiymiş maşallah. Amma velakin, şeker derken, iki ay evvel kalp sektesinden gidiverdi koskoca Palabıyık Sadi. Vade yetişti mi, kaçacak yer yok. Hem un fabrikasını hem de evleri oğlan devraldı, başına geçti işlerin. Çocuk genç, heyecanlı; istiyor ki beni de saysınlar babam gibi, işlerden güçlerden haberim olsun, kimse benden habersiz kaş kaldırmasın, göz indirmesin. Haftada bir eve uğramaya başladı, işi yerinden takip edecek akimca. Yeni kızlar getirtti Bursa’dan, Adana’dan, Ankara’dan. Eskileri helallik alıp emekli etti, kimisine ev açtı, çoluğunun çocuğunun okumasını etmesini üstüne aldı. Lafımız yok, büyük işler bunlar da. Ama hürmetsiz, kadir bilmez, hoyrat bir çocuk bu. İş bilse, yol bilmiyor, yordam bilmiyor. Defterleri sordu, faturaları sordu, aldığını verdiğini deftere yaz diye azarlar gibi oldu birkaç kez beni. Tamam, dedim ben de, “Oğlum Fikret, senin devrin kapandı artık burda, artık toparlanma vaktin geldi.”

Sigortadan emekli olunca Saadettin Bey’e dedimdi, “Yaşlanıyorum artık Sadi Beyciğim, bir küçücük ev aldım şehir içinde, Paşabayır’da, Yeşilada’nın sokağında eski bir apartman, iki oda, kutu gibicik. Müsaaden olursa kiracısı çıkana kadar çalışayım daha da, üç kuruş biriktireyim, evin içini yaptırır, girer otururum o parayla.” Hiç ses etmedi rahmetli. “Rahatına bak Fikret,” dedi, “Senin evin orası.” O sebepten kaldım. Yalan değil, evim orası benim. Yirmi dört yıl yattım kalktım orda. En baba duran kız bile dört yıl, beş yıl kalıp gitti, ben hep ordaydım. Bana kalsa çoktan gidecektim, üç kuruş üç aylığımla geçinip giderdim de kiracı domuzun soyu çıktı. Kimleri soktum araya olmadı. Eski müşterilerimizden avukatlarla mı konuşmadım, emekli polislerden mi akıl almadım, yok, adam inat etti. “Durumum yok,” dedi, “Kaynanamdan miras düşecek, mahkemeyi bekliyoruz,” dedi, “Şunca daha idare et,” dedi. Bekletti beni. Rahmetlinin derdi büyüktü o zaman. Ayağı kesilince çocuk gibi olmuş diyorlardı. Bütün gün Ayhan Işıklı, Sadri

Alışıklı filmler seyredip bebeler gibi ağlarmış televizyon karşısında, yattığı yerden. Ona açamadım mevzuyu. Benle meşgul olacak hali yoktu. Elim mecbur, kiracı bokunu püsürünü alıp gidene kadar bekleyeceğim dedim oturdum. Derken işte bunlar oldu. Rahmetlinin kara haberi geldi, çocuk geçti işlerin başına. Yirmi dört yılın Kız Fikret'ine yol yordam öğretecek oldu. Birkaç sefer tersledi beni çoluk çombalagın önünde. Sessiz sessiz ağladım odama çekilip. Resmen içime ağladım, genzimden aşağı baldıranlar akar gibi. Kuytulara, köşelere çekildim çekildim ağladım. "Hey gidinin Palabıyık Sadisi," dedim, "Senmişsin eski zamanların beyefendisi. Bizi bıyığı terlememiş sübyanın eline koydun gittin."

Ne gündü şimdi tam bilemedim, bayram öncesiydi. Rahmetli, kızlara zarf çıkarırdı her bayram öncesi. Beni sıkı sıkı tembihlerdi, "Yavrum Fikret, bayram önü, sevaptır, boynu bükük koymayalım garibanları." Neyse o zamanın rayici, ona göre bir parayı hepsine müsavi paylaştırır, gücendirmemek için zarfla dağıttırırdı. Kızların hepsi gariban, kimi mahpustakine para gönderiyor, kiminin Adana'da, Tokat'ta, Elazığ'da, okulda bebesi, yatalak anası var. Ne hayır duası götürdü rahmetli giderken; mekânı nur olsun. Ben gene hazırladım zarfları, bekliyorum oğlan gelsin; dağıt, desin. Oldum olası korkarım kafama göre iş yapmaktan, neme lazım. Geldi bu, sık sık öğlenleri uğruyordu bu aralar, yemeğini burda yiyordu. Geçti müdüriyete oturdu, bir sinir, bir havalar. "Beyim," dedim, "Zarflar hazır, tamam diyorsan dağıtayım, sevinsin fukara." Rahmetli babası gibi bir kaşını kaldırdı. Telefonu kulağına dayalı, burnundan soluyor. Çiğ bir hiddetle, "Ne zarfı Fikret," dedi, "İşim başımdan aşkın hadi, dikilme başımda." Gücenecek gibi oldum, Saadettin Bey'in hatrına yuttum hıçkırığımı. "Rahmetli baban," dedim, "Bayram öncesi kızlarla, Ahraz'a bahşiş verirdi." Ahraz bizim ayakçı, Peramalı atarabacılardan Tahir'in oğlu, sağırca bir Pomak çocuğu. " Telefondaki cevap verdi o arada. "Yavrum babanı ver bakayım," dedi telefona, elini de dışarı doğru sallayıp kovdu beni odadan. Çıktım ben de. İki üç dakika sonra bağırdı içeriden. Gittim, "Getir bakayım sen şu zarfları bana," diye çıkıştı, yüzü al al olmuş, anasına sövdüm sanki. Apar topar koştum, aldım, döktüm masasının üstüne zarfları. Birkaç tanesini parmağının ucuyla araladı tek tek, paraları görünce daha da çok hiddetlendi. "Kızılay mıyız biz Fikret?" diye bağırdı. "Git sor bakalım da Kurban'da hacca gönderelim bari gönlü olanları. Para kolay mı kazanılıyor sanıyorsunuz ulan siz?" Körpenin ettiği lafa da bak! Parayı

kazanan kendisi sanki, yat kalk da sen bu kızcağızlara dua et. “Ama beyim,” dedim, baktım sesim titriyor, sanki ağlayacağım. “Rahmeti bol olsun, Saadettin Bey’in âdetidir. Bayram önü oldu mu kızlar bekler. Hepsi hazırlamıştır şimdiden, gelecek paranın yerini. Etme.” Burnundan içeri asit püskürttüler sanki. Masanın üstündeki paraları itip iki elinin ayasını masaya vurdu, ayağa dikildi oturduğu yerde. Bağırmaya başladı. “Amma koduğum ibnesine bak, akıl öğretiyor bana. Çık dışarı kırdırma bana şimdi ağzını burnunu, Al şu paraları da kasaya koy. Bir kuruş eksik çıkarsa hesapta, kan alırım götünden. Hadi, defol, dikilme orda!” Çırılçıplak soyup karlı dağların içinden akan derelere attılar sanki beni, gözlerimin önünde dünya bir gitti geldi sanki. Göğsüm soluğuma, etim canıma dar geldi sandım. Geri geri çıkıp mutfaktaki sandalyeye çöktüm. Ağlayacağım ağlayamıyorum, gırtlağıma beton döktüler sanki, yutkunacağım yutkunamıyorum. Etim yanıyormuş gibi bir yanma sardı içimi. Kızlar duymuşlar mıdır acaba?

Bir vakit oturdum orada öyle, elim ayağım kesilmiş gibi, hareketsiz. Serkan geldi sonra, Tekirdağlı Asiye’nin oğlan, evimizin oğlu. Yanında da o sanca çocuk, yukarı mahalleden, Etibankçı’nın çocuğu. Ne güzel çocuklar, hey maşallah! “Fikret Amca, acıktık biz,” dedi bizimki. Kalktım, menemen kardım onlara hemencik, kafam dağılsın niyetine. Bir yandan da sohbet ettik. Sorular sorup durdular, çocuk dediğin sorar da sorar. Nasıl merak, nasıl doymak bilmeyen iştah. Her şeyi ilk defa görüyor, daha yeni öğreniyor olmanın verdiği telaş, vakit öğrenmeye yetişmeyecekmiş gibi.

Ahraz’ı sordular önce, elleri ağızlan yumurta içinde. “Fikret Amca,” dedi bizimki, “Ahraz Abi neden sağır olmuş? Talikacı Tahir mi dövmüş onu?” Geçiştirmedim ne sorsalar, doğuştandır dedim, Allah öyle yaratmış dedim, ama bak iyiliğine ne kadar iyi bir çocuk, dedim. Arkadaşı atıldı hemen, “O şimdi cennette de mi duymayacak?” Vay eşek sıpası, nelere çalışıyor bu çocukların aklı. “Kim bilir,” dedim, “Allahın işine karışılır mı? Bu dünyada duymadıklarını da duyar belki cennete gidince.” Sevindiler. Yemekleri bitince birer tabak da komposto çıkardım önlerine, Şahinburgazlı bir dostumuz var, erik getirdiydi, öyle durup duruyordular, kaynatıp komposto yaptıydım. Bir ara bunlar fısıldaşıp itişince merak ettim. “N’oldu kızanlar, neye itişiyonuz bakayım öyle?” Serkan, gülerek, “Fikret Amca,” dedi, sen adamsın değil mi?” Kahkaha attım. Bıyıklarımı gösterdim, “Adamım ya, git bak bakalım ananda var mı bunlardan?” “Tamam,” dedi sustu. Ama içleri kaynıyordu. Etibankçı’nın oğlu dayanamadı daha fazla,

“Sana neden kız diyorlar o zaman?” deyip hızla utandı. Çocuklara hakikat nasıl da olduğu gibi görünüyor. Başka türlüymüş gibi davranıldığında şaşırıyorlar, ikna olamıyorlar kendi kendilerine. Büyüklerine sora sora köreltiyorlar hakikati gören gözlerini zamanla. Böylece büyüyorlar. “Kibar beyefendilere, kız gibi, derler çocuğum, ondan,” deyip geçiştirdim. İkna olmuş gibi göründüler. “Çünkü kızlar kibar olur,” dedi Serkan hatta. Kompostoları da bitirince ayaklandılar. Altın suyundan bir damlaymış gibi o sapsan, o pırıl pırıl Serkan tam çıkacakken döndü, “Fikret Amca,” diye seslendi. Onlara doğru çevirdim başımı, kapının iki yanına yaslanmıştı ikisi de. “Allah olsan uçar miydin?” Koyverdim bir kahkaha daha. Mahsusçuktan kızdım, “Tövbe deyin ulan, eşşoğlueşekler,” deyip kovdum ikisini de gülerek. Keyfimi yerine getirdi itin dölleri. O gün öyle unuttum gitti.

Tam üç gün sonra mahdum bey geldi oturdu yine.

Sabahtan icra avukatı uğrayıp sorduydu. Onu söyledim yüzüne bakmadan. Bey oğlunun işler tavsamaya başladı demek. Koca bir asrın çeyreği kadar durdum şu evde, postacıdan başka memuru uğramadıydı devletin. Değil ki hacizci gelsin, avukat gelsin, savcı gelsin. Oralı olmadı, postaladı beni başından. Yarım saat kadar sonra çağırdı, öküz gibi böğürerek. Girdim yanına, “Nerde ulan bu paralar?” diye bağırdı, kasanın başından. Kanlara mı dağıttın?” İtin kopuğun bayrak sallayanı da olsa patron patrondur, verme dediği parayı verir miyim hiç? “Yok beyim,” dedim, “Dün Bandırma’ya indiydim faturaları ödemeye, elektriği, suyu, işgaliyeyi yatırdım geldim. Makbuzlar orada bak.” Göstermek için kasaya yaklaşacak gibi oldum, yamacına gelince elinin tersiyle bir tokat yapıştırdı yüzüme rastgele, gelişime. Nasıl okkalı oturttuysa savruldum, masanın önündeki koltuğa tutundum. “Ulan kime sordun da sen benim paramı dağıtmaya çıktın, götoş!” diye bağırdı ben geri çekilince. Geldi yakama asıldı, “Kim dedi sana git fatura yatır diye, sen misin lan buranın Allahı, ha, sen misin, puşt?” dedi bir tane daha vurdu. Yüzük parmağındaki taşlı çıban yanağımı yırttı İkincide. Bir tane de tekme yapıştırdı kıçıma, “Git şimdi, nereye dağıttıysan topla o parayı gel,” diye kovdu beni odadan. Kapıyı zar zor kapattım, bağırıyordu arkamdan: “Akıllara bak ibnede, akıllara!” Yüzümü salona döndüm, odaya çıkmamış bekleşen bütün kızlar, kasada oturan Ahraz bana bakıyorlardı. Damarlarıma cam kırıkları zerk ettiler sanki.

Karar verdim, bu köpeği öldürecektim. Orada, o kapının önünde verdim kararımı.

Hemen atlayıp bir taksiye, şehir içine indim. Kiracı çıkınca badana yaptırırım diye kenara para ayırmıştım azıcık, vardım, Ziraat'ten onu çektim. Doğruca Baytar Ramiz'e gittim sonra. Ramiz Bey çok hatırlı dostumdur. Tövbekâr olmazdan evvel çok gelip gidenimizdi. Allah kabul etsin, beş vakit namazında şimdi, sağolsun, bir selamı, bir acı kahveyi, muhabbeti de esirgemedi bizden bir gün olsun, kadirşinas adamdır. Buyur etti, kahvemizi söyledi, bir yarım saat oturdum dükkânda. "Aman Ramiz Bey," dedim, "Polis lojmanlarının lağımı taştı taşalı ağzımızın tadı kalmadı. Nah böyle koca koca fareler dadandı eve. Odaların, mutfak dolaplarının içlerine kadar girdi namussuzlar. Bir tanesi üç okka çeker, nasıl diyeyim." Yüzünün çizgileri karıştı. Ne çabuk yaşlandı bu adamcağız da, nefsiyle beraber cisminden de vazgeçti sanki. Buruş buruş oldu o yüzü. "Patkandır onlar," dedi gözlerini açarak, "Patkan diyorlar onlara, çok arttı bu ara Bandırma'da da, limana gelen gemilerden yayıldı diyorlar. Zehir yetiştiremiyoruz millete." "Hele o kuyrukları yok mu boğum boğum?" diye onayladım yaşlı baytarı. Ramiz Bey kalktı, camlı dolapların birinden bir kutu çıkardı. Yanıma gelirken şişeyi kutusundan soydu, bana uzattı. "Bunu vereyim sana Fikret Beyciğim," dedi, "En çok bunu satıyoruz, çok kudretli zehirdir. Maşallah, mübarekler kapanla tutulacak gibi değil ki. Bu en tesirlisidir." Üzerine lağımdan az önce fırlamış gibi ıslak ve iğrenç görünen bir farenin temsilî resmi ve kurukafa çizilmiş etiketli şişeyi evirdim, çevirdim elimde. Kurukafanın altında kırmızıyla, "ÇOK ZEHİRLİ" yazıyordu. Oraya baktığımı görünce Baytar Ramiz, "Aman Fikret Bey, çok dikkat edin, Allah muhafaza. Öldürür alimallah, iyi saklayın şişeyi. Fazlaca da yayılmamasına dikkat edin etrafa, malum, zehir miktarda." Bu sözden sonra içimde daha önce orada olduğunu hiç fark etmediğim bir yer gıdıklandı. "Doğru, zehir miktardadır efendim," diye karşılık verdim. Kahvem bitince müsaadesini istedim, ne muhterem adam, ücretini bile almadı, "Estağfurullah," dedi, elimde parayla kalakaldım öyle.

Akşamüstü eve döndüğümde gitmişti. Kimselere görünecek halim yoktu. Tüyü bitmemiş Ahraz'a bile kepaze olmuştum. Çıktım odama, zehir şişesini divanın altındaki çamaşır sepetinin içine sakladım. Oturdum azıcık, yapacak bir şey bulamadım. Hiçbir şey istemedi canım. Takvim yaprağı okudum biraz. Kapat saati gelince kapılan sürgüleyip yattım sonra. Bütün

gece dişleri kızgın demirden köpeklerle, yedi kolu yedi kılıçlı albızlarla, pençeleri kordan kartallarla uğraştım durdum. Belki yirmi sefer uyandım, zoraki gene uyudum. Çok gücüme gitmişti çok, nasıl saydırırım kendimi ben şimdi o kızlara. Nasıl çıkarım meydana ezilip büzülmeden. Hey gidi Palabıyık Sadi, itin, köpeğin elinde maskara ettin kocamış Fikret'i, bak.

Uyudumsa, ezandan sonra azıcık derin uyumuşum. Kimse ilişememiş bana, on bire doğru uyandım. Belki yirmi sene var böyle geç uyanmışlığım yok. Odanın içindeki ışık bile bir acayip geldi. Giyindim, yüzümü yıkadım, zehrin şişesinden küçük bir hacıyağı tüpüne boşalttım azıcık, apar topar indim aşağı. Doğruca mutfağa gittim, kızlardan biri ocağın başında durmuş tencere karıştırıyordu. "Hah yaşa kız," dedim, "Uyuyamadım bütün gece, bir kâbuslar bir ateşler, Allah korusun. Sabaha karşı içim geçmiş de, uyanamadım baksana. İyi etmişin yemeğe girişmişin de. Hadi sen işine bak," deyip aldım tahta kaşığı elinden. Yemekler hazır gibiydi. Et yemese doymaz pezevenk!

Öğle ezanı okunuyordu, geldi bu. Yan gözle bana bakarak, "Beni arayan soran olursa, burda deme sakın," diye havlayıp geçti müdüriyete, kapattı kapısını. Sonra açtı, kafasını aralıktan uzatıp, "Bana bir şeyler ayarlayın, çok açım ben, ayran da yapın, içim yandı," dedi. Yine çarptı kapıyı. Mutfağa gittim. Kimsecikler yoktu ortada. Kızların hepsi odalara çıkmışlardı. Mutfağın küçük penceresinden görüyordum, Ahraz, bir yandan hortumla kapının önünü ıslıyor, bir yandan da soytarılıklar edip Serkan'la öbür ufaklığı güldürüyordu. Patronun yemeklerini koydum, dolaptan ayran doldurdum.

Sonra cebimden küçük hacıyağı şişesini çıkardım, bir tatlı kaşığına dört beş damla damlattım zehirden, hafif yana devirip et sotenin üstünde şöyle bir gezdirdim. Şişeyi kapatıp cebime attım. Tepsiyi yüklenip müdüriyete gittim. Masasında oturuyordu, önünde kâğıtlar, defterler, makbuzlar, protestolar. Kafasını kaldırmadan, "Bırak şuraya," dedi. Kölesiyim sanki deyyusun, "Olur," deyip koydum tepsiyi, çekildim. Dışarı bir çıktım ki kapının önünde avukatla bir başka adam bizim Ahraz'a laf anlatmaya uğraşıyor. Yettim yanlarına. "Buyrun avukat bey, içeri buyrun isterseniz, oğlanın dili yoktur, kulağı duymaz." Ahraz'la konuşurkenki merhametli suratını resmileştirip, "Yok," dedi, "Girmeyelim biz, Tuncer Bey'e baktıydık, yok mu?" Avukat konuşurken, yanındaki çantalı adam da içeri doğru kafasını uzatır gibi kıpırdanıyordu. Artık buraya kadar gelmişken iki

kadın baldırı görmeye mi uğraşıyordu, yoksa bizim Palabıyık Sadi’nin hayırsız oğluna mı bakıyordu, günahı boynuna, lafa girip bozdum dikkatini. “Beyefendi,” dedim, “Tuncer Bey öyle sık uğramaz buraya, ekseri ben fabrikaya uğrarım bir iş olduğu zaman. Geçen geldiğinizde de dedimdi, fabrikaya baksaydınız.” “Baktık,” dedi çantalı adam. “Yoktu orda da, buhar oldu adam.” “Peki,” diye aldı lafı avukat, “Gelirse haber verin aradığımızı, acilmiş deyin, mühimmiş. Arasın bulsun bizi.” Çıkardı bir kartvizit uzattı avucuma, gittiler sonra. Arabaları kaybolana kadar girmedim içeri. Sonra döndüm, Ahraz’a, “Patron burda demedin değil mi oğlum?” diye sordum yarı konuşarak yarı canlandırarak. Güldü yalnızca Ahraz. Bende akıl mı kaldı sanki.

Müdüriyete döndüm. Kapıyı açıp içeri bir girdim ki cam açık, adam hakikaten buhar olmuş gitmiş. Hemen masasının yanına gittim. Allah belasını versin! Ekmekten bir parça koparıp yemeğe banmış ama onu bile atamamış ağzına. Ekmek tabağın içinde kalmış, yemeğin suyunu çekmiş kıpkırmızı duruyor öyle. Yiyememiş. Ortalığı topladım, masayı sildim, tepsiyle mutfağa dönüyordum ki bizim ufak Serkan’la, Etibankçı’nın oğlu koşarak çıktılar mutfaktan. “Len, nereye gidiyonuz bakayım siz?” diye kapıda yakaladım sesimle onları. Serkan durdu, “Annem para verdi, dondurma almaya,” dedi. “Aç karnına dondurma yenir mi len, bozarsınız motoru,” dedim gülerek. “Yedik biz,” diye bağırarak uzaklaştı sesi ikisinin de. Yemin olsun aklıma gelmedi mutfağa girene kadar. Bir de baktım iki tadı kaşığı tencerenin içinde, kızdım da hatta, “Ulen deyyusun sektirmeleri sizi, insan yiyecek bu yemeği,” diye söylendim arkalarından.

Patronun yemeğini ayrı bir poşete döküp ağzını sımsıkı bağladım, çöpe koydum. Neme lazım, kedi köpek yiyivermesin, yazık günah. Bulaşıkları yıkarken telefon çaldı. Açtım, bizim baş kavat, “Defterleri bıraktım orada aceleyle, atla bir taksiye de Ertan’ın müzikhole getir onları.” “Olur,” dedim çaresiz. Topladım masasının üstünde ne var ne yok, soktum defterin arasına. Bindim bir taksiye, gittim. Müzikhole varınca defterleri alıp bir de fabrikadan birkaç evrak istedi. Onları da aldım getirdim derken akşamı ettim. Ne olduğunu bile anlamadım.

Eve bir vardım ki kıyametler kopmuş. Ahraz kapı önündeki meydanlıkta karşıladı daha beni, elinin birini başının üstünde döndürerek ambulans demeye çalışıyordu ki içeriden kızlar döküldüler. “Fikret Abi yetiş,” dediler. “Asiye Abla’nın oğlan ateşlendi, ölüyor sandık çocuk,

ambulans çağırdık.” Elleri ayaklarına dolanmış hepsinin. Allah biliyor ya, yine de aklıma gelmedi. “N’olmuş?” diye sordum. Basamaklardaki ıslaklığı gösterip elleriyle, “Bir kusma, bir bulantı, bir ateş, mahvoldu çocuk. Kan ter içinde, ağla ağla öldü bitti.”

Hemen duraktan bir taksiye atlayıp Devlet Hastanesi’ne koştum. Arabadan iner inmez duydum Asiye’nin çığlığını.

“Sarı oğlum, sarman oğlum, bahtsız kadersiz oğlum benim,” diye saçlarını çekiştirerek ağlıyordu soluksuz. Yüzü ıslak bir mora bürünmüş, katılıp kalmıştı yüzündeki çekik ifade. Anladım, ölmüştü çocuk.

Yanlarına gittim. Kendini paralayan anacığın bir koluna bizim kızlardan biri, öbürüne akça yüzlü bir hemşire girmişti. Kadın sarsıldıkça onları da savuruyordu. “Zehirlenmiş dediler Fikret Abi,” dedi yanındaki kız. Göğsümde bir yerlere yorgan iğnesi saplandı sanki. Hani, vicdan neresidir diye sorsalar, açıp acıyan yerimi gösterebileceğim kadar kudretli duydum acısını o kızgın iğnenin. Orada aydım işte. Ben katil oldum galiba. Kötü oldum ben. Kimseye bir kötülüğüm dokunmadan yaşarken, zulmün elinde zalim oldum. Göğsüme oturan öküzün ağırlığıyla yere düştüm. Ben düşünce üşüştüler başıma, yakamı açtılar, “Ölüyor adam, yetişin,” diye bağırdılar. “Korkmayın,” dedim içimden, kalbimdeki ağrı acıya dönüp, nefesim milim milim kalırken. “Kötülerin daha bu dünyada göreceği var, ölmem ben. Korkmayın.”

İsyan ettim Allah’a, ölecek gibiydim, belki de öldüm; “Sen kimin canını ne zaman alacağını bilmiyorsun. Bizi sebep ediyorsun fukaranın canına.”

stoper

Babamla aynı ülkenin farklı onyıllarında devrimcilik yaptık, ikimiz de beceremedik. Onunki, çiçekleri ezen postallarla resmedilebilecek bir fenalıkla sona erdi, benimkiyse serbest piyasa şartlarına yenik düştü. İkimiz de aynı şehrin farklı takımlarında top koşturduk, yine farklı onyıllarda. Onu ben beceremedim. Ama o becerdi, neredeyse başarıyordu da. Futbola yetenekli, becerikli bir babanın, ayağı ancak bir baltayla mukayese götürecek yeteneksizlikteki oğlu olmanın ezintisini babamla gurur duyarak avuttum. Hani konuşmak olsa dilim dönmedi diyeceğim, şarkı söylemek olsa sesim yetmedi diyeceğim; olmadı bir türlü işte. Beceremedim, ilk gittiğim antrenmanda top ayağıma sadece dört kez değdi. İkinci antrenmandan sonra da zaten, hoca, tozluklarımı çıkarıyorken yanıma gelip kimseye duyurmayacak şekilde, "Koçum sen yorulma artık boşuna istersen," deyince futbol benim için bitti. Dilim dönmeyince, sesim yetmeyince, dinlemekle kifayet etmeyi marifet bildim. Babam kendini kanıtlamayı bildi ama bir şekilde. En azından bize, belki başka yerlerde başka birilerine de. Çocukluğum, babamın bir gün Fenerbahçe formasıyla gazeteye çıkacağı hayal ve umuduyla geçti. Haberin fotoğrafı, her parçasıyla zihnimde hazırdı bile hatta. Babam, takımın kaptanıydı elbette. Fotoğraf Schumacher'le şakalaşırken çekilmişti, mesela Toni'nin başından şapkasını almaya çalışırken. Babam çubuklu Lefter forması giyip, kaptanlık bandı takmış, Schumacher ise çocukluğumun o en büyük hayali olan san kazağını giymişti. "Müthiş bir takımız, arkadaşlık, dostluk bizi şampiyonluğa taşıyacak," yollu demeçler veriyordu babam, bir kaptana yakışır şekilde. Fenerbahçe'yi eski günlerine döndürecek sırrın kendisinin kaptanlığındaki bir takımda gizli olduğunu anlatıyordu.

Fenerbahçe'ye hiç gitmedi babam; Kadıköy'de, tribünden izlediğimiz maçları saymazsak. Ama ne olduysa, ben o zamanlar altı yaşındaydım, Samsun'dan istediler babamı. Babam hem Kadıköy İskele'de, Koç'un

yazıhanesinde çalışıyor hem de Amatör'de, Üsküdar'da oynuyordu. Sevinçle anlatmıştı babam, başkanın kayınçosu Samsun'da antrenörmüş de, ceza sahasının hemen önünde o ayıyı alaşağı edip stoperliğin kralını yaptığını görünce döner dönmez aratmış Anadoluspor'u. Altından girdiler, üstünden çıktılar, bıraktırdılar Koç'taki işini babama. Samsun da o zamanlar anasının gözü, Anadolu'da fırtına, esiyor. Birinci Lig'e çıkmış, heyecan, beklenti büyük. Eli ayağına dolaştı babamın. Maaşlı işini, kirasına mecbur olduğu evini, nikâhlı karışım ve beni İstanbul'da bırakıp kalktı Samsun'a gitti. Sezon başına kadar bir kez geldi yalnızca. Çalışıyorlardı, çok çalışıyorlardı, Anadoluspor'a benzemiyordu oralar. Taraftar vardı, Samsun'da sokakta gezecek olmak vardı, çalışmak vardı, çok çalışmak. Telefon ediyordu bize her gün. Hocaları memnundular. Hazırlık maçlarında çok beğenmişlerdi. Forma giyecek gibiydi. Takımın stoperi eskiydi, sağlam da adamdı. Ama babamın şansı da elbet dönecekti. Hem dönmesi de lazımdı, maç başı para alacaktı daha, transferden hariç. Telefonda bunları anlatıyordu bize.

İlk üç hafta yedek soyundu babam. Ayağını çime basamadan döndü ona tuttukları otele akşamlan. Dördüncü hafta antrenmanında, emektar stoperin kasığında çekme olunca babama fırsat doğmuş oldu. Ama bahtsızlık belalı bir kara bulut gibi, başının üstüne durdu mu yağıp rahatlamadan gitmiyor. Maçın olacağı günün gecesinde, Gebze'de oturan babaannemin vefat haberiyle sarsıldık. Bu kez biz aradık babamı telefonla, acı haberi verdik. Sabah ilk uçakla geldi babam apar topar, öğlen Gebze'deydik. Babaannem ölecek zamanı bulmuştu. Tam idman eksiğini tamamlamış, takıma intibak etmeye başlamışken, tam o hafta forma bulacakken, on gün izin kullanınca bir daha dikiş tutunamadı babam. Babam Gebze-İstanbul arası cenaze, veraset, noter diye koşuştururken, takım, iyice şeklini almaya başlamış, döndüğünde babamı koyacak uygun bir yer bulamayacak kadar biçimlenmiş, gruplaşmıştı. Yerine konan çocuk da iyi oynayınca babam yedeğin yedeği durumuna düşmüştü. Ancak biri sakatlanır, ikinci devrenin sonuna doğru dalaklanır da çıkarsa girme umudu doğuyordu babama. Sahada kaldığı süre yirmi dakikayı geçmemişti hiç. Fenerbahçe maçında hele, yedeklerde bile yoktu. Samsun'dan getirmemişlerdi bile babamı. Biz annemle gittik maçı izlemeye. Biz Fenerbahçeliyiz diye gitmiştik, babam Samsunsporlu olduğu için gelememişti. İstanbul'da olsa, en azından tribünden seyrederdi, Fenerbahçeli gibi.

Babam kadroya bile alınmamaya başlayınca annemin gizli gizli ağlamaları arttı, ulu orta yaşaran gözlere, süzülen yaşlara dönüştü. Devre arasında babamla anlaşmayı feshedip evine geri gönderdiler. Babam, yüzü müsvedde kâğıdı gibi solgun, gözaltları böbrek belası çekermiş gibi çökkün döndü evine. Sonra da bir daha neredeyse hiç kıpırdamadan geçirdi hayatını evimizde. Kıpırdarsa, gündüzleri bütün babalar gibi evden çıkar, işe gider, maça gider, kahveye, çarşıya uğrarsa, farkına varırız da, alay ederiz sanıyormuş gibi öylece durdu. Konuşmadı, görünmedi, gülmedi, ağlamadı, bağırmadı, çıkmadı; öylece durdu kaldı. Kendine pırıltılı bir kariyer, bizeyse şaşaalı bir istikbal edinme niyetiyle evini köyünü bırakışını, eldeki hazır işinden vazgeçip yollara düşüşünü hiç affetmediğimize inandı hep. Oysa biz ona değil, işlerin dümdüz gitmesine bir türlü rıza gösteremeyen o şeye, o şans mı, talih mi, felek mi her neyse ona öfkeliydik. Onu affedemezdik hiç.

Bir işe girmeye bile yeltenmedi babam Samsun'dan döndükten sonra. Üç beş sefer aldığı maç başı parasını, transferden aldığına katıp Gebze'de, babaannemin alt katını aldı. İki katın kirasıyla, ele güne muhtaç olmadan, geçindik durduk bugüne kadar. Banka, havale işleri bu kadar yaygınlaşmadan önce, ayda bir kez Gebze'ye kiralan almaya giderdi. O işler de kolaylaşınca, öyle, evde, evin bir eşyasıymış gibi durdu kaldı babam. Çocukluğumun tamamı, ergenlik zamanlanın, hep evde sabit durumda olan bir babanın varlığına bitişik geçti. Çalışmıyordu, hiçbir yere çıkmıyordu, çıksa gitse bir, bilemedin iki saat sonra ekşimiş, dünyanın hatırladığı gibi olduğuna esef etmiş suratıyla dönüyordu. Evin kapısının, penceresinin, balkonunun dışında bıraktığı dünyayı bir başarısızlıklar enkazı olarak görüyordu. En çok da kendi başarısızlıklarına içerliyordu tabii ki. Memleketin, yüzü ışıldayan bütün çocukları gibi, hayatının bir dönemini devrimin, insanın sırtını ılık bir elle sıvazlayan ihtimaline inanarak geçirmişti. Devrim olurdu, olmazdı orası ayrı mesele. Ama devrime yalnızca inanmanın bile, razı olmamakla doğrudan ilgili, vicdanı serinleten, en olmadık zamanda insanın içini yeşerten bir lezzeti var. Babam ona inanmıştı gençken. İnanılmayacak gibi değildi. Devrimin ihtimalinin, ışıkları görünecek kadar yaklaştığı sanılan bir zamanda korkunç bir karanlığa boğulduğu gün, şahsi istikbalinin de çöktüğünü görünce, babam bambaşka bir adama dönüşmüş olmalıydı. Çünkü babam dünyanın bütün talihsizliklerini üstüne almayı sever. Devrimin olamayışını bile kendi

başarısızlık tarihine yazılacak bir şey olarak görmesi hep bundan. Kendini, yazıhanede bilet kesmekle cezalandırılmış hissetmesi bundan. İlk büyük ve affedilmez başarısızlığı buydu ona göre çünkü. Bir devrim bile yapamamıştı. Oysa dudağının üstünde solcu bıyığı sayılmayacak kadar seyrek tüylerle, yıldızlı afişler, yumruklu pankartlar önünde çekilmiş fotoğraflarında nasıl da neşeliydi. Bir kez olsun bizimle öyle, İspanyol paça yoldaşlarıyla güldüğü gibi güldüğünü görmedim. Çocukken, o bıyıklı favorili arkadaşlarını bizden daha çok sevdiğini, onlar öldükleri ve onları özlediği için bizi bir türlü sevemediğini, bize bu yüzden bir türlü öyle gülemediğini düşünürdüm babamın. Çünkü babamın gülüşü, devrim ihtimalinin sıcak olduğu günlerde, pankartların afişlerin arasında bir yerlerde donup kalmıştı, biz çözemiyorduk.

Tek sevdiği şey, becerebildiği tek şey olduğuna inandığı futboldu. Okuyamamıştı. Darbe olunca Taşkışla'daki okul, mecburen yarım kalmıştı. Gönlünce bir iş bulamamıştı. İçeride dört buçuk yıl kalmış eski siyasiye kimse iş vermiyordu. İstediği gibi bir hayatı ne kendine kurabilmişti ne de sevdiği kadına verebilmişti. Zaten devrimi yapamamış olduğu yetmezmiş gibi bir de üstüne transfer olduğu takımda dikiş tutturamayıp evine köyüne geri dönmüştü utanmadan. Hatta belki de darbe bile onun yüzünden olmuş, babaannem onun yüzünden ölmüştü. Babaannemin ölmek için tam da o günü seçmesi falan hep babamın yüzündendi. Bir tek futbolu bari becerdiğine inanırken ondan da dersini alınca babam tamamen ortadan kalkmayı seçti. Kendini tedavülden kaldırdı, evin salonunda, pencere kenarında, televizyona karşı bir masaya oturttu.

Yaşlanıyordu. Bir günde yaşlanmayı seçmişti zaten ama fiziksel olarak da ihtiyarlıyordu durduğu yerde, ben büyüdükçe. Bunun kaçınılmaz olduğunu bilen cümle akranı gibi sağa sola koşuşturup hayattan çalmaya uğraşarak, gezilere, mavi yolculuklara, 3 gün 2 gece Praglara çıkarak, hobi bahçelerine, emekli kahvelerine dadanarak bunu yok saymanın nafile olduğuna inanıyordu. Hani ağzını açsa, “Hepimiz yaşlanıyoruz, hepimiz öleceğiz, debelenmenin lüzumu yok,” diyecek bir tevekkül içindeydi. Vaktinin hatrı sayılır kısmını bulmaca çözerek, defterlere bulmaca sözlükleri doldurarak, gazete kupürleri kesip, televizyona küfür ederek geçiriyordu. Sadece, Üsküdar'da pazara gitmek, yokuş yukarı pazar arabası çekiştirmek demek olduğundan, annemin beli çekmediği için pazartesi günleri, yakın diye, Fıstıkağacı'ndan Selamsız'a doğru kurulan pazara

çıkıyor, annemin akşamdan yazdırdıklarını ve senelerdir aynı adamdan aldığı tütününü filesine koyup dönüyordu. Bunun dışında devlet ya da banka çağırmadıysa evden pek adım atmazdı. Mahzun değildi, buruk ama inceden mağrurdu. Çok konuşmuyordu ama bize birçok şey anlatmanın bin türlü yolunu bulmuştu. Mesela bazı haftalar, çarşamba sabahları kalkmazdı biz uyandığımızda. Pazar sabahları bile erkenden ayaklanırdı ama bazı çarşambalar uyanmamış olurdu. Bu "Sabahın beşine kadar uydudan boks maçı seyrettim, geç yattım, bana ilişmeyin," demekti mesela. Bunaltıcı bir sessizlikle ederdik kahvaltılarımızı annemle, öyle sabahlarda. Evin her yerine, bize ve kendine notlar yazardı. "Şofbenin pilotu çakmıyor, ocak çakmağını kullanın!", "Öner aradı seni, bu akşam onlarda kalır mıymışsın, onu sordu. Çok sevimsiz, laubali ama iyi bir çocuk. Gelince arasın dedi!", "Akşam dokuz buçukta, Kanal 6'da *Piyano Piyano Bacaksız* varmış, unutma!", "Kızartmadan kalan yağı kavanoza koydum, dolapta!" Aynalar, kitaplık, camlı dolaplar, vitrinler, televizyonluk, telefonluk, sehpalar, her şeyin üstünü notlarla doldururdu. Evine girip, kapısını içeriden kapattığı andan itibaren insanın nasıl yabanileştiğini, başka insanlara değmeden yaşayan birinin nasıl kendinden başka konuşacak dostunun kalmadığını babamla gördüm. Evimizden güneş gibi şavkıyarak çıkıp da, Samsun'dan alıp getirdiği, yağsa rahatlayacak havanın gergin bunaltısıyla geçen çocukluk ve ilkgençlik yıllarımda onunla öğrendim bunu. Biz onu Taşkışla bakayası bir olmamış mimar olarak Koç'ta bilet keserken de, Anadoluspor'da top oynarken de aynı derecede sayıyorduk. Aynı, belki de daha güçlü bir içtenlikle seviyorduk. İşini gücünü bırakıp gözünü kararttığında, hayalinin peşinden onca kilometre yol gittiğinde, evde ılıcık karısı dururken otel odalarının rutubet kokan battaniyelerine razı geldiğinde de o kadar canımız bilip, o kadar hürmet ediyorduk. Kimse bir kez olsun kafasına mı kaktı? İma mı etti? Profesyonel takımdan paralı pullu transfer teklifi gelmişken otobüs yazıhanesinde irsaliye mi dolduracaktı? Canına değmesin mi yani, iyi ki de gitmedi mi sanki. Ama o, gurur meselesi haline getirdiği şeyle etrafına ördüğü koca setin dışında bıraktı bizi. Aynı evde oluşumuz tesadüfmüş gibi davranmayı seçti, öyle kapanırsa onu hiç görmeyiz, görmezsek de her şeyi eline yüzüne bulaştırdığını kafasına kakmayız sandı. Her şeyi eline yüzüne bulaştırmaya asıl o zaman başladı. Üsküdar'ın göbeğindeki evimizin içinde babam, bir dağ evinde tek başına yaşamayı seçti, bizi ve dünyayı birbirimize bırakarak.

On sekiz yaşında ODTÜ'yü kazanıp Ankara'ya geldim ben annemle babamı babamın sonsuza uzayan mağlup sessizliği, sası renksizliği içinde bırakarak. Babamdan, dayı ve halalarımdan, azıcık da annemden mayam sağlamdı devrimciliğe. Annemi, babamı, halalarımı, biri içeride kaptığı hastalıkları dışarıda alkolle pekişince otuz yedisinde ölen, biri hâlâ içmeye devam eden iki dayımı da gençliklerinde evlerinden koparıp kurtarılmış mahallelere badana yapmaya, kondu inşaatlarına, dergi dağıtmalara gönderen o efsunlu hal gelip yerleşmekte çok gecikmedi ruhuma. Zaten bir de ODTÜ'desin, amfilerden, ağaçlardan, stadyumlardan bile devrim fışkırıyor; unuttum babamı. Evde bıraktığım o kasveti, o yıllardır hiç azalmayan sebepsiz üzgünlüğü yeni hayatımın coşkulu akışıyla değiştim. Yılgınlık, üzgünlük, ezgin memleket halleri, ergenlik buhranları gibi geride kaldı bende. Bana oğlum diyen, giden oğullarının kızlarının yerini doldurmaya uğraştığımız, yeni annelerim, babalanm oldu yoksul mahallelerinde. Gazeteler, dergiler götürdüm oralara, erzaklar, Akdere'de patlattığımız depodan kamulaştırılmış kömür torbaları, dernekte toplanmış kışlık kıyafetler götürdüm. Bildiriler dağıttım, kutu kutu sprey boyalar bitirdim ağlayan evlerinin üşüyen duvarlarına. Olacaktı, bugün değilse yarın, inanıyordum, bir gün olacaktı ve o günü görmek istiyordum. O yüzden inandım; inandım işte.

Hâlâ da inanmıyorum diyemem. Kalbimin bir tarafında ince bir sızı, ellerinde pankartlarla, dövizlerle toplanmış birilerini gördüğümde hatırlatıyor kendini hep. Ama hayat elvermiyor. Hayat, kendini öyle bir gelip senin karşına koyuyor ki, hayallerini, umutlarını, çocukluğundan, gençliğinden beri kurduklarını yutturuveriyor sana. Sınavlar geliyor, zoraki takılmış kravatlarla, en son akraba düğününde giyilmiş biçimsiz takım elbiselerle iş görüşmeleri geliyor, askerlik geliyor, kredi kartı geliyor, ay sonu geliyor, ihtiyarların bir bir ölmesi, gençlerin bir bir ihtiyarlaması geliyor. Durduğu yerde ağırlaşmaya başlıyor hayat. Yapış yapış bir şey gibi. Kanatlarına bulaşıyor, ökseye tutulmuş gibi kalıyor insan. Hani, zaten uçacağından değil de, yine de zoruna gidiyor. Daha büyük yarınların hayalini kurmak, yarın sabah kalkıp işe ya da iş aramaya gideceğin gerçeğinin arkasında kalıyor. Unutturuyor kendini, sanki bütün gençliğini ışıklar içinde geçirten o değilmiş gibi. İnsan utanıyor sonra o sanlı kırmızılı dergileri, bozuk megafonundan sokaktakileri umuda tavlamaya çalışan çatık kaşlı gençleri, duvarlara intizamsız bir aceleyle yazılmış o orak şekilli Ş

harflerini gördükçe. Sanki önceden söylediği bir yalanı herkes öğrenmiş gibi utanıyor. Göz göze gelmemeye çalışarak uzaklaşıyor yanlarından, hayat da öyle geçip gitmiyor mu, biz güzel şeyler yapmaya çalışırken, tam da en güzel şeyler oluverecekmiş gibiyken. Öyleyse yaşamak, hayata karşılık hayallerden vazgeçtiğimiz bir kaybetme biçimidir.

Okuldan sonra kaldım Ankara'da. Arkadaşlarım şaşırdılar, hatta alay yollu kınadılar bile belki biraz. Dünyada İstanbul diye bir yer varken, kucağında deniz oturtan, rüzgâr büyüten onca şehir varken, peksimet gibi kupkuru Ankara'da kalmamı pek anlamadılar. Ben de anlamadım. Ekmek kavgası diyorlar buna, dediler; ikna olmama şansım yoktu.

Babam ihtiyarlıyordu. İhtiyarlamak dediysem, hani merdiven çıkamayacak, ilaç yazdırmak için sabahın altısını zor edecek, dişlerini su bardağında yatıracak kadar ihtiyarlamak değil de, gençliği sönüyordu. Feri gidiyordu. Saçındaki ve sessizliğinin sebebi gibi duran dolgun bıyıklarındaki aklar, karalan yenmek üzereydiler. İki üç haftada bir, zoraki telefonla konuşuyor, her zamanki gibi anlatacak hiçbir şeyi olmadığı, anlatacağım hiçbir şeyle ilgilenmeyeceği için durgun sessizliklerin ardından kapatıyorduk. Belli aralıklarla mecbur olduğumuz bir nöbet gibiydi telefon konuşmalarımız. Vazifemiz bitince, bir sonrakine kadar rahat ediyorduk.

Akşamüstü, yedi yedi buçuk gibi işten çıkmış, şu birkaç senedir peyda olan Ankara trafiğinin kıpırdanmayan endişesi içinde bunalırken telefonum çaldı. Babam. Rutini bozan bir arama olduğu için telaşlandım. Allah biliyor, hemen annem geldi aklıma. Öyle ya, anneme bir şey olsa babam arayacak, haberi o verecek. Alelacele açıp, soran sesimle, "Baba?" dedim. Karşımdaki ses, on yedi on sekiz yaşın gevşekliğiyle, sulu diyebileceğim bir neşe takınıp "N'aber mimar bey!" diye sordu kıkırdayarak, babamın sesiydi. Hani telaş anlarında yedekte bekleyen bir akü devreye girer de senin yerine her şeyi düşünüverir ya saniyelerin bile azı bir zamanda. Babamın evde otura pinekleye, en sonunda delirmeyi başarmış olduğu geldi aklıma. Neşesini başka bir şeye bağlayamayacak kadar solgun bir fotoğraf taşıyordum zihnimde baba diye çünkü. "Baba, n'oldu?" diyebildim, delileri ürkütmemek için takınılan, sahte sakin tavırla. Babam sesini birkaç yaş daha indirerek, on iki yaşındaki bir neşeyle, daha da yükselerek, "Samsun'a gidiyoz Samsun'a!" diye bağırdı. Samsun; o hiç görmediğim ama umut diye bilirken, gelip soğuk ve metalik kütlesiyle hayatımızın üstüne oturan, babamı bizden almış hayal kırıklığına ev sahipliği eden memleket. Babamın

delirmiş olabileceği şüphem kuvvetlendi. Belki de insanlar hakikaten böyle deliriyordur. Bir şeyi kafaya takıp onunla zihninin içine küçük bir delik açıyor, sonra kurcalaya kurcalaya o deliği bütün bir aklı yutacak kadar büyütüyordun Samsun düşünmekten, Samsun diye diye delirdi adam, diye geçirdim içimden. Meraktan ölüyordum ama bunu daha sakin konuşmak lazım diye geçiştirdim. “Baba, trafikteyim ben şimdi, eve varınca arayayım mı seni?” Babam o kadar neşeliydi ki onu geçiştirişime hiç takılmadı, “Olur,” deyip kapattı. Nerden nasılsa Ankara’nın başına musallat olmuş ağır akışkan trafikle kırk dakika kadar sonra vardım eve, girer girmez aradım bizimkileri.

Büyük bir heyecanla ta kâinatın oluşundan itibaren anlatmaya başladı. Samsunspor’un kırk beşinci yılı kutlanıyormuş. Kimler gelmiş, kimler geçmiş bunca senede tabii. O yüzden de bir hoşluk olsun diye eski futbolcularını çağırıp onlara bir törenle plaket vereceklermiş. Hatta o gün, törenden sonra, eski futbolcularla faal futbolcular bir akşamüstü maçı bile yapacaklarmış. Babamı da unutmamışlar. “Sizi de aramızda görmekten büyük mutluluk duyarız,” demişlerdi; “Uçak biletinizle ilgili arkadaşlarımız, sizi arayacaklar,” demişler, babama uçak bileti almışlardı, onu yakışıklı otellerde ağırlayacaklardı. Geç kalmış bir ilgi ve sürpriz bir vefayla babamı şımartacaklardı. Ona yemekler yedirecekler, plaketler verecekler, fotoğraflarını çekeceklerdi. Belki röportaj bile yaparlardı, forma, top imzalatanlar olurdu. “Emektar futbolcumuz,” diye anons edeceklerdi babamı, dünyadan haberi olmayan yeni nesle, “Bu takımı bugünlere bu emektarlar getirdi,” diye gösterilenler arasında duracaktı. Babamı devrim bile bu kadar sevindiremezdi.

Planı yaptık. Ben hafta sonu kalkıp İstanbul’a gidecektim, oradan da pazar sabahı beraber, uçakla Samsun’a. Ben hiç bilmiyorum oraları, hiç görmedim, merak da ediyordum. Babam, bana orada, kısa konukluğundan kalan tecrübesiyle rehberlik edeceği için de heyecanlıydı. “Rus Pazarı’na gideriz,” diyordu, “Ne güzel şeyler olur orada. Bir seferinde bir Sovyet savaş madalyası denk gelmişti, kocaman böyle, oraklı çekiçli falan. Üç kuruşa almıştım.” Hiç sormadım o madalyanın nerede olduğunu. “Apar topar geliverince Samsun’dan, kim bilir nerde bıraktım,” demesinden korktum. O günlerin üzücü renklerinin gözlerinin önünden geçmesinden korktum, böyle mutluyken öyle hatırlamasın istedim. Havasını atsın istedim. Çünkü yaş aldıkça daha iyi anlayabiliyordum, babam, onca

yılımızın tadını başarısız olduğu için değil, elinde bize hava atacağı hiçbir şey kalmadı diye kaçırmıştı. Kendi babası tüccardı, çok itibarlı adamdı. Babam, babaya hürmet etmek için evlatları ondan böyle şeyler bekler sanıyordu. Kendince haklıydı belki, yine de değmezdi bunca sene demirden bir balkon sandalyesi gibi güzel şeyleri hatırlatan ama eninde sonunda soğuk ve metal bir şey gibi durmasına.

Sabah dokuz buçuk gibi indik Çarşamba'ya. Daha iner inmez insanın tüm cildini kaplayan bir jelatin gibi her tarafımızı sardı Karadeniz'in ılık ve yapışkan havası. Şehrin merkezine varmamız bir saati buldu. Servis aracından büyük ve sevimsiz bir binanın önünde indik. Denizin kıyısına bu kadar itici bir bina yapmak ancak bürokrasinin aklına gelir zaten. Sırtımızı, pasta gibi pembeli beyazlı vilayet binasına ve denize verip önümüzde yükselen şehre doğru baktık. Babam şehre, karşıdaki parka, parkın içindeki o sembol olmuş atlı heykele, meydana baktı uzun uzun, bir sanat filmi karakteri gibi. Hapisten çıkmış da memleketine dönmüş gibi mutlu, onca sene sonra memleketini mahpus damında hayal ettiğinden daha başka bulmuş gibi de kaygılı görünüyordu. Heykeli gösterdi. "Bak," diyerek, "Bu heykel var ya, Samsunspor'un armasındaki heykel." İlgili baktım, mırıldanarak ekledi; "Ve Samsun'daki birçok şeyin." Sonra, gel deyip beni heykelin bulunduğu parka bakan çorbacıya oturttu. Çorba içip karnımızı doyurduk, birilerini aradı babam. O bililerinin gelip bizi çorbacıdan almasını beklerken çay içtik.

Benden yedi sekiz yaş büyük, gençten bir adam geldi babamla beni almaya. Camları siyah filmli bir arabayla yakınlardaki büyükçe bir otele götürdü bizi, yerleştirdi. Otel deniz kenarındaydı. Babama ihtimam, itibar büyüktü. Pohpohlandıkça babamın yüzüne, sanki yıllardır oradaymış gibi görünen bir gülümseme, haberi aldığından beri şiddeti artan bir neşe yerleşti. Bizi ağırlayan adam, "Siz soyunun, dökünün, yerleşin, dinlenin akşama kadar. Saat altı gibi gelir alırım sizi maça götürmek için," deyip çıktı. Babam eski takım arkadaşlarıyla, eski ve yeni yöneticilerle, zamanında kulübe kattığı değerden ancak bugün haberdar olabilecek taraftarlarla akşam, maçta tanışacaktı demek ki. Ben geceden de uykusuz olduğum için Samsun'un nemli, ağır havasına dayanamadım daha fazla. Tek varlık sebebi insanları şımartmak olan lüks otelin rahat yataklarını da görünce birkaç saat yatmaya karar verdim. Babam heyecandan yerinde

duramıyordu. Galiba babamı ilk kez heyecanlı görüyordum. “Ben çıkar dolaşırım biraz,” dedi bana, dalmama yakın. Çıktığını duymadım.

Uyandığımda dönmüştü, odanın içinde bir oraya bir buraya koşuşturarak giyinmeye uğraşıyordu. “Uyandın mı?” dedi kıpırdandığımı görünce. Kesimi dar, fümenin koyusu bir takım elbise giymişti. Güzel bir takımdı, bunu, bugün için özellikle aldığını anladım. “Kaç oldu saat?” diye sordum yattığım yerden. Yüzünde şarkı söylüyormuş gibi bir rahatlıkla, bir eliyle tuttuğu kravata öbür eliyle düğüm atıyordu. Kravat, verevine kırmızı-beyaz şeritleri olan, kumaşı parlak, belli ki pahalı bir kravattı. “Beşe geliyor,” dedi. Doğruldum. Babamı bu neşe ve iştahının içinde bir başına bırakıp yatmak olmazdı. Kalktım yataktan, giyindim. Adamın gelip bizi almasına daha bir saat varken çoktan giyinip kuşanmış, lobide beklemeye oturmuştuk. Lobide fark ettim. Babam, mağarasında dinlendiği onca yıldan sonra bugün, kendini sıfırdan, yeniden yapmıştı. Saçlarında jöle bile vardı, yakasına iliştirebileceği Samsunspor rozetine kadar düşünmüştü, nerden bulduysa. Sabırsızdı. Eğilip önümüzdeki sehpada duran, muhtemelen de yalnızca insanların bir şeyler beklediği yerlerde okunan moda ve cemiyet dergilerini tek tek alıyor, kabaca bir kurcalayıp yeniden yerine koyuyordu. Arada takımının omuzlarım, paçalarını, dizlerini silkeliyor, kendine sığamıyordu. Babama heyecan, sabırsızlık, mutluluk ve şaşkınlık içeren bir karışık iğne yapmışlar, diye gülümsedim içimden. Babaların çocuklaştığını görmenin nasıl sıcak ve üzgün bir havası var. Babayla oğul bir kum saatinin iki haznesi gibiler çünkü; bir vakit gelince, zaman, mukadderat, Tanrı ya da her neyse bir şey, kum saatini ters çeviriyor. Tam tersine akmaya başlıyor ondan sonra her şey. Babanın çocuklaştığını gördükçe oğlun içine dolan o sıcak üzüntü de san, ılık kumun aşağı akışı belki.

Bir saat yirmi dakika kadar oturduk lobide, grantuvalet. Babamın iki üç dakikada bir saati hatırlatmasından biliyorum bunu. Bize mihmandarlık eden adamı daha otelin dönen kapısında görür görmez ayaklandık. Babamın sabrı benimse tahammülüm tükenmek üzereydi çünkü. Camları filmli, fiyakalı arabamızı kapının önünde bekletiyorlardı. Babamı arka sağa oturttuk güzelce. Ben, bizi almaya gelen adamcağıza şoför muamelesi yapıyormuş gibi olmayayım diye öne bindim. Bir yirmi dakika kadar sürdü yol stada.

Bize refakat eden adam, şeref tribünü girişinde bekleşen kulüp yöneticilerine takdim etti bizi. Uzun ve yoğun bir trafik oldu bu. Kimisi

ünlü eski topçular, beraber oynadığı bazı başka orta yaş üstü adamlar, yöneticiler, soyunma odasında ziyaret edip başarılar dilediğimiz futbolcular ve antrenörler, amigolar derken bize ayrılan yere varmamız yarım saati buldu. Bir sürü adamla bir sürü anı, bir sürü rahmet tazelendikten sonra şeref tribününde, ikinci sıranın ortasında bir yerlere oturduk. Oturur oturmaz, papyonlu bir garson isteğimiz olup olmadığını bile sordu. Birer su istedik. Babama, yıllardır yok saydığı dünya kalabalığı biraz fazla gelmişti. Azıcık da heyecan ve sevinç yüklenince, pembeleşen suratından ürkecek gibi oldum. Neyse ki suyu geldi, suyunu daha az önce turşu yemiş gibi bir iştahla dikleyip bir tane daha istedi. Biraz daha sakinlemiş gibiydi. Stadı hınca hınç dolduran kalabalığı bir uçtan bir uca olarak ağır ağır taradıktan sonra bana döndü, “Hayatımda ilk defa şeref tribününden maç seyrediyorum biliyor musun?” dedi. Yumruk yemiş gibi oldum, zoruma gitti. İnsan, başına böyle şeyler gelir, böyle sözler duyar da ağlamasını nasıl tutacağını bilemez diye yedekte bir hareket saklamalıymış. Ne bileyim, eğilip paçasını silkelemeli, yüzünü başka taraflara çevirip başka bir yaygarayla ilgileniyormuş gibi yapmalı, gözlerini kısıp göğe bakmalı, sanki yağmur gelecek mi diye bakıyormuş gibi falan. Ben bilemedim. Oturduğum koltuğun kolçağını sıktım, tuttum gözümü zorlayan yaşı inatla, bırakmadım, idare ettim. Ama içime kızgın bir şey bastılar sanki. Kimin umurunda şeref tribünü, kimin umurunda falanca yerde maç seyretmek, localarda, elde puroyla kanat oyuncularına gevrek küfürler ederek takım tutmak. Sanki “Ben hiç şeref tribününde maç seyretmedim,” değil, “Annem bana hiç oyuncak almıyor biliyor musun, hep tahtadan yontuyorum, çamurdan yoğuruyorum, bir şeye benzemese de oynuyorum,” dedi. Konuşsam ağlayacak gibi olunca güldüm ben de, sululuğa vurdum, “Olsun be baba,” dedim, “Bak, sen olmasan bizim de göreceğimiz mi vardı sanki?” Gururu okşandı. Maçı burada izleme şerefi ona verilmişti, doğru, üstelik de o, bu şerefi, bu takımın formasına ter akıtarak hak etmişti. Mutluluk, heyecan, gurur ve şaşkınlık, inip çıkan seçim sonucu grafikleri gibi izlenebiliyordu babamın davranışlarında. Bütün bunlar babamı, her geçen dakika daha da gençleştiriyor, basbayağı çocuklaştırıyordu. Her şey nasıl da normal, ne kadar da tuhaftı. Babam, toprağın altında yıllarca durup da iklimini, ışığını, suyunu bulduğu zaman çimlenip filiz veren tohumlar gibiydi. Bugünü beklemişti resmen. Başarısızlığını unutturacak bir payeyle, aklımızdaki o pırıltılı fotoğrafını tazelemek için bütün o zamanı lambasının içinde

geçirmişti ve şimdi eski kulübü o lambayı sıvazlayıp, içinden benim bile hiç tanımadığım bir babam çıkarmıştı. Bugünün geleceğini bilirmiş gibi inatla beklemişti demek. Samsun'un bütün topçularını, hangisinin nereden gelip, hangisinin altyapıdan yetiştiğini, takımın puanını, averajını, yönetimini, her şeyini biliyordu. Bulmaca için aldığı gazeteleri elbette okuyordu, bunu biliyordum. Ama hayret veren bilgisi, karşı takım söz konusu olduğunda sıfırdı nerdeyse. Adam basbayağı, yıllarca, hiç inadı eksilmeden, Samsunspor'u izlemişti uzaktan. Bugünün geleceğinden emindi belki.

Maç başlamadan önce kulüp başkanı geldi yanımıza. Babamla tokalaştılar yeniden, az biraz sohbet ettiler. Maçtan sonra yemek yenecekti, onu haber veriyordu başkan. Yarın da gündüz, kulüpte tören yapılıp plaketler takdim edilecek, akşamüstü yeni futbolcular – eski futbolcular maçı yapılacaktı. Maçın başlamasına yakın, yerine geçti başkan, önümüzdeki sıraya. Taraftar müthişti, gürültü lezizdi. Kadıköy'de, İnönü'de ve Ali Sami Yen'de izlediğim maçlar dışında, eşin dostun sürüklemesiyle birkaç Ankaragücü, Gençlerbirliği maçı izlemiştim Ankara'da sadece. Futbol benim için babamla maç seyretmek demek olduğundan, yıllardır pek ilgimi çekmeyi başaramamıştı. Taraftarın ateşli ve ara ara söven uğultusu, çimin yeşiline vuran yapay ışığın insanın içine verdiği coşku ve bir tarafa ait hissetme mutluluğu iyi gelmişti bunca zaman sonra. Babam da yanımdaydı. Samsun da hiç fena değildi üstelik. Atak üstüne atak, şut üstüne şut, bir şeyler olacak gibiydi. Ama rakibi de dişliydi. Kuvvetli takımdı, rutubete de alışık memleketten geliyorlardı, daha sıcağından hem de. Nitekim daha yarım saat olmamıştı ki diş gösterdi rakip Samsun'a, bir-sıfır öne geçti. Deplasman takımının gol attığı anda evinde oynayan takımın taraftarına sinen o ölümcül sessizlik aldı bir an sanki tüm şehri. Babama baktım çaktırmadan. Üzülmüştü. Ona bakışımı yakalayınca, “Olsun olsun, alırız bu maçı biz.” Sanki bütün stat, babamın, sadece birkaç ay oynayabildiği bu, kendi gibi talihsiz, kadersiz Anadolu takımından “biz” diye bahsettiğini duymuş gibi ahenkli, yüksek bir tezahürata başladı. Şeref tribününde olmasak, önünde başkanı, valisi, müdürü, bunca ekâ-bir oturmasa, babam da kalkıp bağıracaktı, eminim.

İlk yarının bitmesi yakındı. Samsun, maçı çevirememişti bir türlü. Babam, ağzı sıkı sıkı kapalı, avurtlarını kemiriyordu içeriden. Bunu heyecanlandığında, kaygıya kapıldığı zamanlarda yapıyor olmalıydı, hiç görmemiştim daha önceden. Yüzünde, bulmaca çözerkenkinden başka bir

ifade bilmiyordum ki. Biz, sahadaki takımdan önce temiz bir beraberlik, ardından da stadı bayram yerine çevirecek bir galibiyet golü beklerken rakip takımın yedek kulübesi önünde bir hengâme koptu. Stadın uğultusu içinde bile seçilebilen bu bağrışmalara hepimiz ayaklandık. Adamın biri, elinde bıçakla, rakip takımın teknik direktörünü yakalamış saplayıp çekiyor, saplayıp çekiyordu. Derken birileri araya girdi, adamı yakaladılar, teknik direktörü tuttular, hakem düdük çaldı, oyun durdu. Statta, kuşbakışı bakılsa soru işaretine benzetilecek meraklı bir uğultu yükseldi. Bıçaklı adamı alıp götürdüler, kan revan içinde kalan hocayı da futbolcular sakatlansın diye bekleyen ambulansa koydular. Biraz sonra haber geldi, hakemler maçı tatil etmişlerdi. Kalakaldık.

Sahadaki patırtıya şeref tribünü de ayaklandı. Yalnızca babam ve ben öylece oturduğumuz yerde durakalmıştık. Ne yapacağımızı bilmiyorduk. Başkan, vali, emniyet müdürü ve diğer kalınca adamlar apar topar koşuşup gittiler. Bir süre acayip bir süratle boşalan maraton tribününü izledik. Ne vakit sonra, şeref tribünü de seyrelmeye başlayınca kalkmak aklımıza geldi. Babam, yüzü buzdan yapılmış gibi donuk, öylece duruyordu. Kapıya doğru yönelmişken bizi stada getiren adamla karşılaştık. Telaşla neler olduğunu sordum hemen. “Teknik direktörün aile içinde bir husumeti varmış,” dedi, “Yakınıymış. Girmiş stada, bıçaklayıvermiş.” Babamın da meraktan öldüğü şeyi sordum: “Ne olacak şimdi?” Adam, memleketinin havasındanmış gibi doğal görünen telaşıyla, “Ben şimdi sizi otele bırakacağım,” diye cevap verdi soruma, “Kulüpten bir şey söylenince sizi arar haberdar ederim. Buyrun arabaya gidelim.” Peşine takıldık. Konuşmuyorduk. Bizim konuşmadığımızı görünce adam da konuşmayı kesti. Tam arabanın önüne gelmiştik ki az önce şeref tribününde başkanın sırasında oturduğunu hatırladığım adamlardan biri koşarak yanımıza geldi. Daha yaklaşırken, “Yahu kusura bakmayın, size de böyle,” deyip cümlesini yarıda kesti. Adamın yanımıza varmasıyla babamın aniden arkasını dönüp az ilerde park etmiş kulüp otobüsüne doğru yürümesi bir oldu. Otobüsün yanına varınca durdu, arkası bize dönüktü.

Adamlar da ben de şaşkın onu izliyorduk. Bu arada sonradan gelen adam yeniden konuşmaya başlayıp, “Kusura bakmayın,” dedi yine, “Çok tatsız bir hadise yaşandı. Tam da bilemiyoruz neler olduğunu. Emniyet müdürümüz de valimiz de ricacı oldu. Yarınki töreni de, maçı da iptal etmek durumunda kaldık. N’olur kusura bakmayın, arkadaşlar size yardımcı

olacaklar. Siz bizim misafirimizsiniz.” Babama babalık etmek görevi bana kalmıştı. Adama teşekkür edip tokalaştım, bazen böyle, insanın elinde olmayan durumlar olabildiğini falan söyleyip olgunluk gösterdim, yolladım sonra. Babamın yanma gittim. Mânâsızca otobüsün camına gözlerini dikmiş, boş otobüste, sanki biriyle göz göze gelmeye çalışıyormuş gibi tek bir noktaya bakıyordu. Ben yanma varınca kafasını çevirmeden, “Götür beni burdan,” dedi sakince. Ama sesi boğulurcasına çıkmıştı. Etime saplanan bir bıçağın soğuğunu duydum sanki. “Gel,” dedim, koluna girerek. Neden bilmem, ama düşmesinden korkuyordum. Arabaya götürüp arka sağ koltuğa oturttum.

Sessizce yol aldık bir süre. Sabah, havaalanından gelirken indiğimiz yerlere yaklaştığımızı fark ettim. Biraz ilerde valilik binasını seçince şehrin tanıdığım tek yerine ulaştığımızı anladım. Babam arkadan seslendi, adımı söyleyerek. İki ön koltuğun arasındaki boşluktan babama döndüm. Eliyle deniz tarafını gösteriyordu. “Bak buraları var ya,” dedi. Hemen oturduğum yerde terse bir yarım daire çizerek deniz tarafına döndüm. Dümdüz, bomboş, kel kabak bir kordon boyu gösteriyordu. Denizle yol arasına zoraki sokulmuş, uçak inse inecek mânâsız, beton beton bir boşluk. Babamın sesi devam etti arkadan:

“Bak, Rus Pazarı burasıydı işte.”

Bu kitapta yer alan öykülerden "Benim adım Feridun"
Duvar dergisinin Kasım-Aralık 2012 tarihli
5. sayısında çıktı. Diğerleri ise yeni yazıldılar,
annemle babam bana "aferin oğlum" desinler diye.

TEŞEKKÜR

Güzel abi, dev çocuk Levent'e,
varken güç, yokken ilham veren Emel'e,
bana babasını anlatan Fırat'a,
adadakilere, canımız Yıldız'a ve
Bandırma'ya teşekkür etmezsem,
anlattıklarım yarım kalmış sayılır.
Hep olsunlar dilerim, minnetim büyüktür.